

BIBLIOTEKARZ OPOLSKI

PISMO JEST KONTYNUACJĄ
KWARTALNIKA POMAGAMY
SOBIE W PRACY

Nr 1/2021 (LXV)

ISSN 2083-7321

Spotkanie z Mirą Marcinów (fot. Monika Ostrowska)

„Bądź co bądź, po to właśnie pisze się i czyta książki. Dobre czy złe, pomagają oszukać czas”.

(Stephen King)

W numerze m.in.:

Łukasz Brudnik

„Mam taką zasadę, że piszę takie książki, jakie sama chciałabym przeczytać” - rozmowa z Magdaleną Majcher

Kordian Michalak

Kącik poezji

Barbara Kmieciak

Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego w czasie pandemii

Patrycja Mynarek

O stawianiu się miejscem kultury przyjaznym naturze

Damian Koniarek

Czy my jeszcze czytamy... poezję?

Ewa Wiora

„E-bike'owi turyści nie znają granic”

Łukasz Kluza

„A to miej na pilnej pieczy, abyś czytał, kiedy tylko możesz”

Magdalena Smutny

Genialne narzędzie do wykorzystania w pracy bibliotekarza, czyli pierwsze kroki na platformie Genially

Więcej artykułów spis treści

**„Bibliotekarz Opolski” – internetowe pismo Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
im. Emanuela Smołki w Opolu**

Numer 1/2021 ukazał się w internecie 21 kwietnia 2021

„Bibliotekarz Opolski” jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Na tych samych warunkach 3.0 Polska

ISSN 2083-7321

Redakcja:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

Barbara Giedroń
Violetta Łabędzka
Kamila Wójt
Jolanta Zakrawacz

Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego

Barbara Kmieciak

Biblioteka Główna Politechniki Opolskiej

Karina Fedynyszyn

Państwowa Medyczna Wyższa Szkoła Zawodowa w Opolu

Bożena Ratajczak-Olszewska

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

Dagmara Kawoń-Noga

Skład

Łukasz Brudnik

Korekta

Anna Pietrzekiewicz
Kamila Wójt

Adres redakcji:

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu
45-081 Opole, ul. Piastowska 20
tel. (77) 453 64 75
e-mail: redakcja@bibliotekarzopolski.pl

www.bibliotekarzopolski.pl

SPIS TREŚCI

Od Redakcji	5
BIBLIOTEKA	
Barbara Kmieciak, Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego w czasie pandemii	6
Łukasz Kluza, „A to miej na pilnej pieczy, abyś czytał, kiedy tylko możesz”	11
Patrycja Mynarek, O stawianiu się miejscem kultury przyjaznym naturze.....	13
Damian Koniarek, Czy my jeszcze czytamy... poezję?.....	21
Katarzyna Ostrowska-Pałyga, Kronika działalności bibliotek publicznych w województwie opolskim w 2020 r...22	
ZACZYTANE OPOLSKIE	
Kamilla Wójt, „Zaczytane Opolskie” — rusza kolejna edycja!	46
BIBLIOTERAPIA	
Jolanta Woźniak, PROGRAM BIBLIOTERAPEUTYCZNY „Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać i każdego mogą na ratunek wzywać”	48
Iwona Chętnicka, PROGRAM BIBLIOTERAPEUTYCZNY „...oraz, że Cię nie opuszczę aż do śmierci” - program biblioterapeutyczny dla par.....	69
KOMPUTER W BIBLIOTECE	
Magdalena Smutny, Genialne narzędzie do wykorzystania w pracy bibliotekarza, czyli pierwsze kroki na platformie Genially	78
OPOLSKIE BIBLIOTEKI XXI WIEKU	
Magdalena Smutny, Ewa Boczkowska, Zmiany w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Lewinie Brzeskim	90
Kamilla Wójt, Biblioteka w Kietrze w nowej odsłonie	96
RELACJE	
Justyna Zbroja, O konkursie „Kot w bajce”	100
Ewa Wiora, „E-bike'owi turyści nie znają granic”	104
ZOOM NA OPOLSKIE DKK	
Łukasz Brudnik, Kwartal w opolskich Dyskusyjnych Klubach Książki (styczeń–marzec 2021). Podsumowanie roku 2020	106

LITERATURA • KSIĄŻKA • CZASOPISMIENICTWO • ZBIORY SPECJALNE

Łukasz Brudnik, „Mam taką zasadę, że piszę takie książki, jakie sama chciałabym przeczytać” - rozmowa z Magdaleną Majcher	110
Jolanta Zakrawacz, Drugie życie książki	113
Damian Drzazga, Kornelia Stobrawa, Jolanta Zakrawacz, Na regale . Przegląd nowości wydawniczych	115
Aleksandra Okulus, Nowości prasowe Czytelni WBP Opole. „Silne. Aperiodyk społeczny”	121
Dominika Gorgosz, Kolorowe ptaki, trzepot skrzydeł i cisza rezerwatu	123
Kordian Michalak, Kącik poezji	129

REGION

Beata Stępniaik, NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM – propozycje do księgozbioru podręcznego	132
--	-----

VARIA

W obiektywie bibliotecznym. Spotkania - wernisaże – jubileusze	133
---	-----

Od Redakcji

Drodzy Czytelnicy „Bibliotekarza Opolskiego”,

po cichu wierzyłam, że będę mogła w pierwszym numerze 2021 roku powitać Państwa w innych okolicznościach. Niestety żyjemy nadal w cieniu pandemii. Żyjemy, ale i pracujemy, o czym będzie właśnie większość niniejszych artykułów. I są to materiały – zważywszy na okoliczności – bardzo optymistyczne. Kolejny raz bowiem bibliotekarki i bibliotekarze nie poddali się, znajdując rozwiązania z poszanowaniem obostrzeń. Proszę się przekonać, ile w ogóle i w szczególności działo się w bibliotekach, choć warunki nie pomagały. Co więcej, gdy świat wydawać by się mogło, trwa w zawieszeniu, dla niektórych lokalnie rozpoczęło się zupełnie nowe życie.

I co najważniejsze w naszej bibliotecznej działalności – nie zaprzestaliśmy promocji czytelnictwa, choć musieliśmy zmienić trochę formułę. Czytamy, recenzujemy, dyskutujemy o książkach, spotykamy się z autorami, czyli robimy wszystko, aby pandemia nie zabrała nam radości i wartości obcowania z literaturą. W „Bibliotekarzu Opolskim” poszliśmy brawurowo krok dalej, wypowiadając wojnę przygnębiającej prozie życia i wpuszczając do niego tchnienie poezji. Służyć będzie temu specjalny Kącik, w którym publikować będziemy, zaczynając od tego numeru, wiersze naszych rodzimych poetów.

Życząc Państwu niezmiennie zdrowia i jeszcze raz zdrowia, zapraszam do lektury, dziękując w szczególności wszystkim Współpracownikom z terenu za wzbogacenie po raz kolejny naszego czasopisma. Prosimy o więcej i zachęcamy debiutantów!

Oby to była dla Państwa i dla nas wszystkich szczęśliwa bibliotecznie, czytelniczo i prywatnie wiosna, czego w imieniu Redakcji życzę

W imieniu Redakcji

Kamilla Wójt

BIBLIOTEKA

Barbara Kmieciak

Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego

Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego w czasie pandemii

Mija rok od czasu ogłoszenia pandemii. Koronawirus SARS-CoV-2 dotarł do Polski w marcu 2020 roku. Zamknięte zostały szkoły, uczelnie, sklepy (poza spożywczymi i aptekami), granice państwa. Rzeczywistość epidemiologiczna – dotąd nieznana – w sposób nieunikniony naznaczyła także pracę bibliotek. Wraz ze zmieniającymi się wytycznymi, obostrzeniami, decyzjami podejmowanymi na mocy: przepisów państwowych, rozporządzeń Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zaleceń Biblioteki Narodowej, dostosowano do nich zarządzenia wewnętrzne Uczelni. Warto przedstawić, jak w tych szczególnych warunkach funkcjonowała biblioteka naukowa – Biblioteka Uniwersytetu Opolskiego.

10 marca 2020 roku, w dniu Święta Uniwersytetu Opolskiego, ogłoszono Zarządzenie Rektora UO o zawieszeniu prowadzonych w toku studiów zajęć. Wówczas dotarła do bibliotekarzy również informacja o planowanym lockdownie instytucji kultury, ośrodków naukowych, miejsc obsługi klientów, urzędów i bibliotek. Wraz z wejściem w życie decyzji o zamknięciu obiektów uniwersyteckich w trybie nadzwyczajnym umożliwiono wypożyczenie bezlimitowe zbiorów bibliotecznych. Zainteresowani i czujni użytkownicy skorzystali z tej możliwości, pozostali liczyli na to, że za 3-4 tygodnie sytuacja wróci do normy i nie zaopatrzyli się w potrzebne do nauki książki. Nikt się wówczas nie spodziewał, że epidemia będzie trwała miesiącami. Codziennie odliczano liczbę przypadków zachorowań, obserwowano współpracowników i oczekiwano wytycznych. Dynamiczna sytuacja generowała rozwiązania nowe, a nawet nowatorskie, co pokrótce zostanie zrelacjonowane.

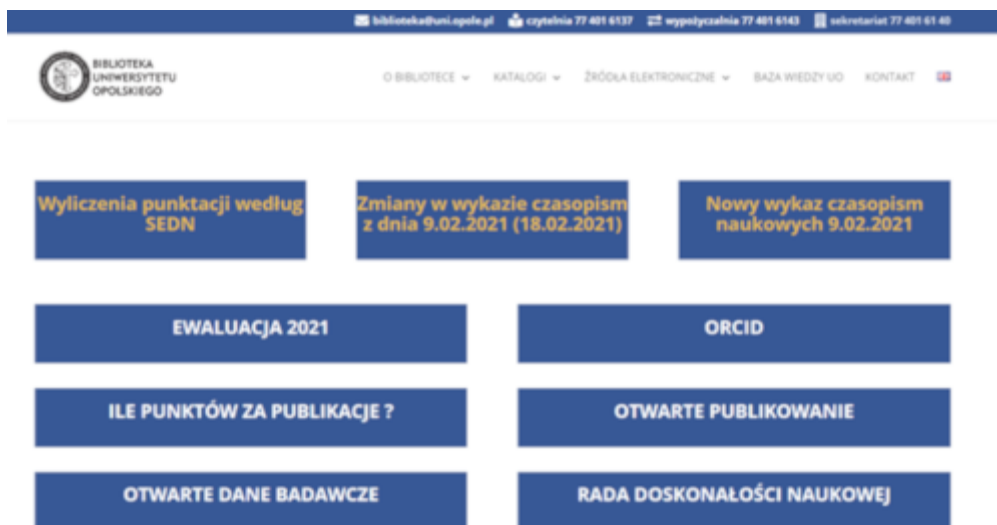
Decyzja o zamknięciu Biblioteki zmieniła sposób, ale nie ilość czy jakość wykonywanych czynności bibliotecznych i usług. Kontynuowano pracę przy zamkniętych drzwiach. W sytuacji zagrożenia zakażeniem się współpracowników zastosowano tryb **pracy zdalnej**. Bibliotekarze błyskawicznie podjęli wyzwanie, aby wyodrębnić zespół czynności, które można wykonywać w domu.

W pierwszej kolejności pracę zdalną podjęły osoby katalogujące księgozbiór, gdyż system biblioteczny Aleph umożliwia połączenie ze wskazanym adresem IP komputera w wybranym module. Oczywiście wymagało to od pracowników skonfigurowania prywatnych laptopów czy PC i posiadania łącza internetowego.

Ze względu na wprowadzone normy przebywania osób w zamkniętej przestrzeni w następnym etapie wprowadzono także **pracę w systemie hybrydowym** – naprzemiennie dyżury stacjonarne oraz pracę zdalną. Zorganizowano część procesów bibliotecznych związanych z gromadzeniem i opracowaniem zbiorów. Wyszukiwano oferty wydawnicze i dokonywano rozeznania rynku, wprowadzano rekordy akcesji, sporządzano monity. W obszarze czasopism, książek i zbiorów specjalnych były prowadzone melioracje opisów katalogowych. W ramach gospodarki zbiorami zbędnymi przesyłano listy dubletowe sporządzane podczas dyżurów stacjonarnych. Z zakresu kontroli księgozbioru uzupełniane były rejestry ubytków i sprawdzana dokumentacja.

W warunkach pracy w systemie hybrydowym intensywnie realizowano usługi z zakresu informacji naukowej. Wykonywano analizy bibliometryczne dla pracowników naukowych, udzielano informacji z zakresu zawartości i dostępności zbiorów elektronicznych oraz sporządzano kwerendy bibliograficzne. Nadal systematycznie ewidencjonowano bieżące i retrospektywne publikacje naukowe w **Bazie Wiedzy** – uczelnianym repozytorium. Wprowadzano nowe rekordy oraz uzupełniano i aktualizowano już wprowadzone dane. Zgłoszenia wyjątkowo przyjmowano pocztą elektroniczną. W ten sam sposób przesyłano także stosowną dokumentację i pliki publikacji. Teksty opublikowane w wersji tradycyjnej przekazywano do skanowania wewnętrznym transportem. Sprawdzano poprawność naliczonych przez system punktów. W związku z opublikowaniem kolejnego Zarządzenia Rektora UO dotyczącego funkcjonowania Bazy Wiedzy wdrożono nowe zasady i wzory dokumentacji dotyczącej rejestrowania

i udostępniania dorobku pracowników naukowych UO. Organizowano szkolenia dla redaktorów, pracowników naukowych oraz wszystkich osób zainteresowanych procesem ewaluacji. Informacje na bieżąco zamieszczano na stronie Biblioteki i rozesłano do jednostek pocztą elektroniczną.

Źródło : bg.uni.opole.pl/dla-pracownikow

W czasie pandemii kontynuowano zakup baz specjalistycznych zamawianych przez jednostki Uniwersytetu. Organizowano dostęp do baz testowych i zasobów elektronicznych licencyjnych. Promowano projekty informacyjne związane z popularyzacją badań medycznych dotyczących COVID-19. Sukcesywnie powiększono zdigitalizowane zasoby Platformy Czasopism Uniwersytetu Opolskiego.

Praca **przy zamkniętych drzwiach** w niektórych bibliotekach specjalistycznych po części wyglądała standardowo, zwłaszcza w odniesieniu do czynności wykonywanych wcześniej zazwyczaj między odwiedzinami czytelników. Można było uporządkować księgozbiór i dokonać selekcji. Był czas na zagospodarowanie przestrzeni tak, aby zmodyfikować bardziej funkcjonalnie układ książek i czasopism oraz wygospodarować więcej miejsca na nowe nabytki. W ramach prac technicznych odświeżano oznaczenia zbiorów i uzupełniano kody kreskowe ułatwiające kolejne skontrum.

Z początkiem maja Biblioteka Główna i trzy biblioteki specjalistyczne uruchomiły wypożyczalnię bez bezpośredniego kontaktu z czytelnikami. Składane elektronicznie zamówienia były realizowane i przygotowywane do odbioru w wyznaczonych punktach.

W jednostkach zorganizowanych w wolnym dostępie do półek na bibliotekarzach spoczywało przygotowywanie książek do wypożyczenia, zarówno z wygenerowanych rewersów, jak i korespondencji e-mail. Udzielano licznych informacji telefonicznych, zwłaszcza w odniesieniu do zbiorów czytelni, których system nie rezerwował elektronicznie. Terminy zwrotów książek były automatycznie przesuwane, aż do momentu ponownego otwarcia Biblioteki, i nie naliczono opłat za przetrzymanie książek.

Wraz z otwarciem Biblioteki 25 maja 2020 roku należało zorganizować **pomieszczenia kwarantanny** dla książek, które sukcesywnie wptywały. Przechowywanie zasobów przez 10 dni, później 3 dni, wiązało się z wprowadzaniem zmiany statusu egzemplarza, aby następny czytelnik nie mógł przez okres kwarantanny zarezerwować w systemie pozycji do wypożyczenia. Wprowadzanie dodatkowego statusu zbiorów widocznego dla czytelnika przy opisie egzemplarza umożliwiło także informowanie o czasowej niedostępności pozycji.

Pierwsze otwarcie wygenerowało także inne kwestie do rozwiązania. Wyodrębniono przestrzeń dostępną dla użytkowników, zgodnie z wytycznymi sanepidu. Zastosowano dodatkowe środki ochrony: ustawienie osłony z pleksi, zaznaczenie taśmami na podłodze wymaganych odległości pomiędzy kolejnymi użytkownikami. Wyznaczono miejsca zwrotów i wypożyczeń książek. Przeprowadzano na bieżąco dezynfekcję własną i powierzchni użytkowych. Sukcesywnie wietrzono pomieszczenia. Przy wejściach i blatach bibliotecznych umieszczono środki ochrony osobistej. Odgrodzono część czytelnianą i – ku zaskoczeniu czytelników – zamknięto dostęp do komputerów, skanera, kserokopiarki.

Fot. Barbara Kmiecik

Wymuszony nową sytuacją tryb życia bibliotecznego połączony z analizą aktualnych potrzeb użytkowników ulegał kolejnym modyfikacjom. Zmiany wprowadzano wówczas, gdy konieczne było ustalenie zastępstw za kolejne osoby nieobecne z powodu kwarantanny i choroby lub gdy zdecydowano o następnym – listopadowym zamknięciu Biblioteki dla czytelników. Aktualizowane informacje zamieszczano na stronie internetowej i za pośrednictwem mediów społecznościowych. Na życzenie czytelników w dalszym ciągu **prolongowano wypożyczenia**.

Z początkiem nowego roku akademickiego należało podjąć wyzwanie związane z prowadzeniem szkoleń bibliotecznych on-line. Formalnie i samopomocowo bibliotekarze wyszkolili się w pracy z użyciem programu Microsoft TEAMS i w tym znanym już studentom środowisku przeprowadzono **przysposobienia biblioteczne**. Dla nowych i okrzepłych już studentów na stronie Biblioteki wprowadzono praktyczne samouczki umożliwiające doszkolenie się w zakresie poruszania się w systemie Aleph, a szczególnie korzystania z bogatych zasobów katalogowych i elektronicznych poprzez PRIMO. Dla nowych studentów wprowadzono możliwość zdalnego zapisu

i aktywacji konta bibliotecznego, aby można było korzystać z zamawiania i wypożyczenia książek oraz dostępu do zbiorów elektronicznych.

Czas pandemii i związane z nim nowe wyzwania służyły temu, by wdrożyć rozwiązania wcześniej przygotowywane, dla których dotąd zabrakło impulsu. Poszukano także **nowych inspiracji**. Priorytetem było nieustanne wspieranie procesu dydaktycznego Uczelni oraz zapewnienie dostępu do źródeł naukowych, niezbędnych w przygotowywaniu prac licencjackich, magisterskich, doktoranckich, ale też zaliczeniowych.

Ze względu na brak dostępu do zbiorów czytelnicy i system studiów on-line wprowadzono usługę **bezpłatnego skanowania** części publikacji. Studenci i pracownicy mogli zamówić konieczne materiały do celów naukowych. Wykonywanie skanów, liczonych w tysiącach, angażowało osoby przydzielone do obsługi urządzeń skanujących i organizujące realizację zamówień, zarówno w Bibliotece Głównej, jak i bibliotekach specjalistycznych.

Z digitalizacją dokumentów związany był również wprowadzony projekt wspomagający dostęp do koniecznych w procesie kształcenia książek – **Wirtualna Czytelnia Biblioteki**. W poszczególnych bibliotekach we współpracy z nauczycielami akademickimi wytypowano tytuły, które z zachowaniem praw autorskich udostępniono w wersji cyfrowej na platformie posadowionej na stronie Biblioteki Uniwersytetu Opolskiego. Student, logując się na własne konto, ma możliwość stałego dostępu do potrzebnej publikacji w warunkach domowych. Do Wirtualnej Czytelni na bieżąco można zgłaszać nowe tytuły niezbędne dla większej liczby użytkowników.

Intensywnie realizowane usługi związane z udostępnianiem kopii elektronicznych zaowocowały pomysłem i decyzją o zakupie specjalistycznego nowoczesnego skanera CONE A2M 400 i organizacji **pracowni digitalizacji**. To nowoczesne rozwiązanie usprawnia wiele koniecznych i nieuchronnych procesów bibliotecznym związanych z bieżącym zapotrzebowaniem, ale też z archiwizacją cyfrową zbiorów bibliotecznym.

Źródło bg.uni.opole.pl/wp-content/uploads/138603581_2814034302200938_2006431768892436039_o.jpg

Organizacja procesu dydaktycznego Uczelni w systemie zdalnym i związane z tym ograniczenie wizyt w Bibliotece przyczyniło się do sfinalizowania prac związanych z wprowadzeniem usługi płatności elektronicznej w systemie **PayU**, w przypadku naliczonych opłat za nieterminowy zwrot wypożyczonych książek. Użytkownik samodzielnie może uregulować transakcje, a dopiero w ciągu 72 godzin oddać wypożyczone zbiory lub skontaktować się z biblioteką w celu ustalenia terminu zwrotu, czy prolongaty.

Część życia kulturalnego prowadzona była on-line. Oprócz tradycyjnej formy wystawienniczej również przez biblioteczną stronę można było oglądać wystawę prezentowaną z okazji 100 rocznicy jubileuszu urodzin papieża: **Jan Paweł II – droga do świętości**, czy doroczne wydarzenie faktograficzne prezentowane w *Collegium Maius: Tak minął rok 2019/2020*. Obie wystawy wpisały się również w propozycje **XVIII Opolskiego Festiwalu Nauki**. Bieżące ekspozycje w gablotach ubogacały hol Biblioteki Głównej oraz innych budynków uniwersyteckich.

Sprawozdawczość z okresu pracy Biblioteki w warunkach częściowego zamknięcia pokazała zmniejszone liczby odwiedzin w czytelnich, ale też wzmożoną odpowiedź użytkowników na aktualnie proponowane przez Bibliotekę Uniwersytetu Opolskiego usługi elektroniczne. Jest jednak spora grupa osób, która wyczekuje normalności, tradycyjnego korzystania z bibliotek, wertowania książek przy półkach i uśmiechu nieosłoniętej maseczką twarzy bibliotekarza wyglądającego zza osłony pleksi. Także sami pracownicy liczą na to, że rychło powrócą czytelnicy zaszczepieni... pasją czytania książek.

Łukasz Kluza
Mediateka
Miejska Biblioteka Publiczna w Prudniku

„A to miej na pilnej pieczy, abyś czytał, kiedy tylko możesz”

Tytuł, którym opatrzyłem niniejszy artykuł, może wydawać się zaskakujący. Lecz czy nie kryje się w tych słowach jakże współczesna prawda, choć wypowiedziana przez szesnastowiecznego polskiego poetę i prozaika Mikołaja Reja? Towarzyszące Nam od ponad roku bardzo trudne, pandemiczne warunki odbijają się na każdej sferze życia codziennego. Widok ludzi otulonych maseczkami na ulicach, wszechobecne płyny dezynfekujące i jednorazowe rękawiczki, bijące po oczach plakaty z kolejnymi wytycznymi Ministerstwa Zdrowia to smutny element współczesności. Niemniej jednak i w takim szarym entourage’u można dostrzec światełko nadziei i symbol normalności. Jest nim oczywiście biblioteka.

Lockdown. Ten termin stał się chyba już najczęściej w ostatnich miesiącach odmienianym słowem. Każdy z Nas doskonale wie, co oznacza, zarówno w sensie słownikowym, jak i rzeczowym. Niestety dotyka także sfery działalności kulturalnej, do której oczywiście należy funkcjonowanie bibliotek. Godnym zauważenia jest fakt, iż szum informacyjny i niezrozumienie przekazywanych zaleceń często wpływają niekorzystnie na działalność bibliotek. O tym słów kilka na przykładzie Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Prudniku.

Od marca 2020 roku prudnicka Biblioteka, jak wszystkie inne w kraju, została podporządkowana kolejnym rządowym obostrzeniom, zaleceniom i rekomendacjom. Przechodziliśmy przez wszystkie ich etapy, od całkowitego zamknięcia dla Czytelników, poprzez otwarcie w reżimie sanitarnym, skończywszy na obsłudze „wypożyczania na telefon”. Warto dodać, iż z początkiem maja 2020 roku jako jedna z pierwszych bibliotek na Opolszczyźnie, zaraz po otrzymaniu zielonego światła ze strony rządu, otworzyliśmy swoje drzwi dla zgłodziących dostęp do książek i audiobooków Czytelników. Pomimo utrudnień, które były związane z ograniczonym dostępem do półek oraz wprowadzonymi przez kierownictwo limitami osób, prudniczanie tłumnie przybywali do Biblioteki. Wyraz temu mogą dać statystyki, które pokazują, że w okresie od maja do grudnia 2020 roku sama tylko Wypożyczalnia dla dorosłych zanotowała liczbę wypożyczeń na poziomie 27 908 (!). Należy wziąć także pod uwagę, iż w rzeczonym okresie decyzją rządu ponownie zostaliśmy zamknięci (co prawda na krótszy czas niż przy pierwszym lockdownie). W analogicznym okresie roku 2019 Wypożyczalnia notowała liczbę wypożyczeń na poziomie 30 916. Uznać należy, że spadek wypożyczeń, biorąc pod uwagę sytuację pandemiczną, nie jest duży. Czym można to wytłumaczyć? Po pierwsze przyzwyczajeniem mieszkańców gminy i powiatu prudnickiego do działalności Biblioteki, po drugie poczuciem „normalności” – gdy wszystko wkoło zostaje zamknięte, działająca Biblioteka staje się symbolem dawnych, dobrych, przedpandemicznych czasów. Po trzecie zaś, i chyba najważniejsze, nawyk gromadzenia zapasów na czas zamknięcia, także tych książkowych czy audiobookowych, wytworzony w ludzkich umysłach przez wiszącą w powietrzu zarzę.

Należy jednak poświęcić chwilę na opisanie niekorzystnej dla działalności bibliotek sytuacji, w której niezrozumiały przekaz bardzo mocno się na niej odbija. W kolejnych komunikatach rządzących słyszymy o zamykaniu instytucji kultury, bez sprecyzowania, o jaki rodzaj ich działalności chodzi. W przypadku Prudnika po kolejnych wydanych obostrzeniach swą działalność stacjonarną zawiesiły Ośrodek Kultury, ASiP i Muzeum. Niemniej jednak warto zwrócić uwagę, iż Biblioteka świadczyła swoje usługi, kiedy tylko było to dopuszczalne. Była czynna, choć ze zmienionymi godzinami, reżimem sanitarnym, ograniczeniami w liczbie przebywających w pomieszczeniach Czytelników. Z pełną świadomością mogę zaryzykować stwierdzenie, że w obrębie powiatu prudnickiego byliśmy jedyną instytucją, która starała się być otwarta dla Użytkowników (oczywiście kiedy tylko miała takie możliwości). Jako pierwsi przenieśliśmy także swoją działalność edukacyjną do Internetu, tworząc interesujące projekty on-line. Jakże ciekawie to brzmi, gdy pomyślimy, że Historyczne Eksploracje, sztandarowy cykl on-line, 1 kwietnia 2021 roku będzie obchodził swoje pierwsze urodziny.

W dalszym ciągu jesteśmy otwarci, lecz nikt nie daje gwarancji, że, kiedy będziecie Państwo czytać te słowa na łamach „Bibliotekarza Opolskiego”, taki stan rzeczy będzie nadal aktualny. Niezmienne jest jedno – pomimo kolejnych odmian słowa „lockdown” bibliotekarze z Prudnika nieustannie będą starali się, aby dostęp do Naszych

zbiorów był możliwy. Cytując przytoczonego w tytule klasyka, musimy wszyscy mieć w swojej pieczy, aby czytać, kiedy tylko możemy.

Patrycja Mynarek
Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu

O stawianiu się miejscem kultury przyjaznym naturze

Według ogólnych definicji „ekologia” to nauka o strukturze i funkcjonowaniu przyrody. Jednak w dzisiejszych czasach obejmuje ona wiele sfer i należy o niej mówić w szerszym kontekście. Teraz należy postrzegać ekologię jako zjawisko interdyscyplinarne, wykorzystujące wiedzę nie tylko z zakresu botaniki czy zoologii, ale także czerpiące z nauk społecznych, filozoficznych, a nawet z marketingu i życia codziennego. Biblioteki mają ogromny potencjał dotarcia z wiedzą na temat ekologii do swoich stałych odbiorców. Potrzeba realizacji działań proekologicznych w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu pojawiła lata temu i ucieleśniła się poprzez realizację Miejskiego Centrum Ekologicznego „Zielona Biblioteka”.

Działalność Miejskiego Centrum Ekologicznego „Zielona Biblioteka” skoncentrowana jest na kształtowaniu „kultury codzienności”, czyli wykorzystaniu aktywności kulturowej i ekologicznej jako narzędzia rozwoju osobowego, wzmacniania więzi społecznych i integracji społeczności lokalnej. W realizacji zadania przyświeca nam dbałość o środowisko, które jest dobrem wspólnym. „Zielona Biblioteka” zakłada działania włączające społecznie, propagowanie właściwego sposobu postępowania względem środowiska i zachowania równowagi przyrodniczej. Realizowane wydarzenia poświęcone są także wkładowi obywateli w ochronę środowiska i twórczego wykorzystania odpadów w sztuce oraz poprawie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Kędzierzyna-Koźla. Organizujemy wydarzenia poświęcone tematyce ekologicznej o globalnym znaczeniu, jak i również lokalnym, miejskim, kędzierzyńsko-kozielskim.

Artykuł prezentuje ekodziałania programowe skierowane do czytelników. Oto kilka ekopraktyk oraz zachęta do poszukiwania sposobów na bycie po stronie natury.

Przyjaciel Przyrody i Książek

Przyjaciel Przyrody i Książek to akcja promująca czytelnictwo w przedszkolach, organizowana przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Kędzierzynie-Koźlu od 2009 roku. Działanie finansowane jest ze środków budżetu miasta przeznaczonych na edukację ekologiczną w ramach Miejskiego Centrum Ekologicznego „Zielona Biblioteka”. Głównym celem akcji jest zachęcenie do wspólnego czytania rodziców z dziećmi, poprzez wypożyczenie w przedszkolach książek o przyrodzie i zwierzętach w specjalnie do tego przygotowanych zielonych plecaczkach. Każdy plecak, oznaczony kolorowym logo, zawiera pięć książeczek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej. Realizacja projektu jest możliwa dzięki zaangażowaniu nauczycielek przedszkoli, które jako koordynatorki projektu w swoich placówkach kierują wypożyczeniem książek. W nagrodę za udział w przedsięwzięciu przedszkola otrzymują zestaw książek i gier planszowych o tematyce ekologicznej oraz dyplomy. W ramach działań, oprócz wypożyczenia książek, oferujemy przedszkolakom stały udział w spotkaniach i akcjach czytelniczo-ekologicznych oraz tematycznych lekcjach bibliotecznych. Oferta plecakowych zbiorów jest na bieżąco uzupełniana o nowości książkowe, a raz w roku podlega inwentaryzacji. W 2020 roku mimo pandemii udział w akcji wzięły 24 miejskie przedszkola, które wspólnie wypożyczyły 15 150 książek o tematyce ekologicznej i przyrodniczej.

Plecaczek

Oficjalna ulotka promocyjna

Nagrody dla przedszkoli biorących udział w akcji *Przyjaciel Przyrody i Książek*. Fot. Agata Raj

EKOFERIE I EKOWAKACJE

Przerwy od zajęć szkolnych pozwalają na wyjście z ofertą wydarzeń o tematyce ekologicznej do dzieci i młodzieży. Zajęcia są realizowane pod hasłem edukacji ekologicznej, a poprzez różnorodne formy – warsztaty, zajęcia plastyczne, ruchowe, literackie, informatyczne – promują postawy proekologiczne i szerzą wiedzę na temat środowiska. Punktem wyjścia do wszelkich działań jest literatura tematyczna, poświęcona m.in. przyrodzie, ochronie środowiska, lokalnej różnorodności biologicznej, ale także promująca właściwe postawy i bezpieczne zachowania. Działania prowadzone są w całej sieci bibliotecznej, co pozwala na dotarcie z ofertą spotkań ekologicznych do szerokiego grona odbiorców i umożliwia zagospodarowanie wolnego czasu w pobliżu miejsca ich zamieszkania. Bezpłatny i różnorodny program zajęć w ciekawy sposób wypełnia czas wolny młodych ludzi. Tematy zrealizowanych zajęć skierowanych do dzieci to m.in. „Woda źródłem życia – zajęcia plastyczne”, „Piętra lasu – ich fauna i flora”, „Zapylacze – ważni gracze”, „Jestem Jeź. Co o mnie wiesz?”, „Segreguję odpady”, „Up-cykling – co to takiego? „Recyklingowa twórczość”, „Pszczółka pożyteczna przyjaciółka”, „Co w trawie piszczy? – poznajemy faunę i florę z naszych łąk”, „Świecące śnieżynki – zajęcia plastyczne”, „Zielone serca Ziemi, czyli rośliny łąk i lasów – zajęcia ekologiczne”, „Dbam o siebie, dbam o Ziemię, czyli ekoświadomość”.

Światowy Dzień Ziemi

Co roku w ramach obchodów Dnia Ziemi Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu organizuje wielkie wydarzenie plenerowe skierowane przede wszystkim do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Od kilku lat w miejskiej przestrzeni dzieci spotykają się na Piknikach Proekologicznych. Do realizacji zapraszamy zaprzyjaźnione instytucje, m.in. Związek Międzygminny „Czysty Region”, Nadleśnictwo Kędzierzyn, Miejskie Wodociągi i Kanalizację w Kędzierzynie-Koźlu Spółkę z o.o., schronisko dla bezdomnych zwierząt w Kędzierzynie-Koźlu i Muzeum Ziemi Kozielskiej. Dzieci poprzez zabawę integrują się, poznają zasady małego ekologa, dowiadują się, jak prawidłowo segregować odpady oraz rozpoznawać rośliny i zwierzęta z najbliższego otoczenia. Dodatkowo co roku mieszkańcy miasta mają możliwość oddania elektrośmieci i makulatury, w zamian za co otrzymują sadzonki krzewów, drzew czy świeże owoce.

Piknik proekologiczny. Fot. Agata Raj

Piknik proekologiczny. Fot. Agata Raj

Ekologiczna Młodzież

W Oddziale dla młodzieży Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu realizujemy szereg wydarzeń o tematyce ekologicznej. Młodzi ludzie interesują się ekologią, zmianami klimatu i postawami proekologicznymi, dlatego w ramach ekoferii i ekowakacji w bibliotece staramy się organizować interesujące warsztaty ekorękodzieła. Do tej pory uczniowie szkół średnich wzięli udział w zajęciach pisania wierszy z odzysku „Kreatywna dekonstrukcja”, warsztatach „Dreamcatcher” w trakcie, których uczestnicy tworzyli łapacze snów z ekosuwrowców, warsztatach origami z wykorzystaniem gazet i materiałów z recyklingu, warsztatach ekorękodzieła „Handmade odnawialny”, gdzie uczestnicy tworzyli pudełka ozdobne z ekosuwrowców. W celu wspierania pasji ekologicznych młodych ludzi, prócz zajęć plastycznych i ekorękodzieła, zorganizowaliśmy m.in. warsztaty przygotowania własnych akcji klimatycznych „Zejdź z kanapy! Jak przekuć ustalenia Szczytu Klimatycznego ONZ w Katowicach w konkretne działania?”, prowadzone przez aktywistę klimatycznego Patryka Biafasa. Młodzież opracowała wstępne plany przygotowania akcji mających na celu poszerzenie świadomości społecznej kędzierzynian na temat ochrony środowiska. Z myślą o edukacji ekologicznej młodzieży odbyły się również ekowarsztaty „Globalne śniadanie – moje zero waste”, przeprowadzone przez Fundację Ekologiczną Arka.

Warsztaty Zejdź z kanapy. Fot. Agata Raj

Tydzień Ekologiczny

Każdego roku w listopadzie Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu organizuje wydarzenia w ramach Tygodnia Ekologicznego. Jest to cykl warsztatów, spotkań, zajęć i spektakli skierowanych do różnych grup wiekowych i podejmujących tematykę ekologicznego, naturalnego trybu życia oraz ochrony przyrody i jej zasobów. Zapraszamy podróżników, aby opowiedzieli o ciekawych zakątkach świata oraz autorów książek ekologicznych dla dorosłych i dla dzieci. Do tej pory odwiedzili nas m.in. Przemysław Supernak – podróżnik, fotograf, współtwórca Opolskiego Festiwalu Podróżniczego, Marcin Koziół – autor książek dla dzieci o Wombacie Maksymilianie, Mikołaj Golachowski – biolog, ekolog, podróżnik, autor książek m.in. „Czochrałem antarktycznego słońca”, Aleksander Doba – podróżnik, kajakarz, autor książki „Olo na Atlantyku”. Do prowadzenia warsztatów ekorękodzieła zapraszamy lokalnych twórców i rzemieślników, jak również pasjonatów. Spotkania odbywają się w okresie przedświątecznym, dlatego ich tematyka często jest związana z zimą i świętami Bożego Narodzenia.

Klub Podróżnika

Klub Podróżnika to przestrzeń do spotkań dla miłośników podróży, w której gościmy zarówno znanych podróżników, jak i mieszkańców miasta i regionu. Nasze zaproszenie przyjęli m.in.: Elżbieta Dzikowska, Marcin Kydryński, Jacek Pałkiewicz, Wojciech Jagielski. Spotkaniom towarzyszą prezentacje fotografii, prelekcje, historie z podróży, a często także wystawy fotografii i eksponatów naszych gości przywiezionych z dalekich krajów. Taka forma pozwala przybliżyć środowiska przyrodnicze i kulturowe z różnych stron świata. Klub podróżnika to inicjatywa stworzona dla ludzi, którzy są ciekawi świata i szukają możliwości zaprezentowania swoich przeżyć i doświadczeń związanych z podróżowaniem po bliskich i dalekich stronach.

Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III

Projekt jest realizowany w partnerstwie Gminy Kędzierzyn-Koźle ze Związkiem Międzygminnym „Czysty Region” oraz Miejską Biblioteką Publiczną w Kędzierzynie-Koźlu.

Projekt jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu realizuje kampanię edukacyjno-informacyjną na temat wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych.

W ramach Miejskiego Centrum Ekologicznego „Zielona Biblioteka”, funkcjonującego w MBP w Kędzierzynie-Koźlu, realizowana jest kampania edukacyjno-informacyjna na temat wykorzystania lokalnych zasobów przyrodniczych. Zajęcia skierowane są do poszczególnych grup wiekowych oraz do ogółu społeczności.

W ramach projektu do tej pory zrealizowano:

CYKL MOJA ZIELONA OKOLICA

Obejmujący spotkania autorskie oraz warsztaty dla dzieci i dorosłych na temat ochrony środowiska, lokalnej bioróżnorodności, owadów zapylających, pielęgnacji roślin w ogródkach społecznych, ekowarsztaty z wykorzystaniem m.in. materiałów z recyklingu. W ramach cyklu odbyły się spotkania: inauguracja cyklu i spotkanie przyrodnicze z Teresą i Henrykiem Hadaszami pt. „Przyroda Kędzierzyna-Koźla”, rodzinne warsztaty budowania budek dla ptaków pt. „Budka Plus – tworzymy domy dla ptaków”, którym towarzyszyła prelekcja na temat lokalnych ptaków prowadzona przez Opolskie Towarzystwo Przyrodnicze, spotkanie autorskie z Urszulą Zajączkowską, autorką książki pt. „Patyki, badyle”, warsztaty rękodzieła pt. „Las w słoiku” prowadzone przez Elżbietę Kruk z Pracowni Florystyczno-Ogrodniczej Różany Ogród, spotkanie przyrodnicze „Wieczór z sowami” prowadzone przez Opolskie Towarzystwo Przyrodnicze, podczas którego uczestnicy mieli okazję zobaczyć na żywo sowy, a także obejrzeć prezentację multimedialną o zwyczajach sów.

SPACERY Z LUPĄ

Cykl miał za zadanie przybliżyć znajomość lokalnej fauny i flory oraz uwrażliwić na dbanie o czystość we wspólnej przestrzeni społecznej. Dzieci wyposażone w lupy, mapy i jednorazowe aparaty fotograficzne uczyły się rozpoznawać rośliny i owady z najbliższego otoczenia, fotografować je oraz nanosić miejsce ich występowania na mapie miasta. Zrealizowano 6 wyjść spacerowych oraz 2 spotkania warsztatowe, w trakcie których powstały plansze do wystawy pt. „Zielonym tropem”. Efektem finalnym cyklu „Spacer z lupą” jest wystawa pt. „Zielonym tropem” prezentowana w Filii nr 5, do której plansze wystawowe przygotowywały dzieci w trakcie wakacji z zebranych materiałów i fotografii wykonanych w ramach cyklu „Spacer z lupą”.

Spotkanie *Wieczór z sowami*. Fot. Klaudia Jurczyk

Warsztaty rodzinne *Budka Plus*. Fot. Klaudia Jurczyk

EKOLOGIA W DOBIE PANDEMII

Jak wszystkie biblioteki w kraju, również Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu w 2020 roku przeniosła swoją działalność kulturalną i edukacyjną do przestrzeni Internetu. Ze względu na stan epidemii i wynikające z niego obostrzenia zaoferowaliśmy naszym czytelnikom możliwość poszerzenia kontaktu z kulturą za pomocą Internetu, w tym przede wszystkim social mediów. Filmy, spotkania na żywo, relacje ze spotkań publikowane były na fanpage'ach Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu na portalu społecznościowym Facebook oraz na kanale na YouTube.

Spotkanie autorskie z Urszulą Zajączkowską. Fot. Klaudia Jurczyk

Mając na uwadze rangę, jaką przykładają mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla do prowadzonej przez nas edukacji ekologicznej, nadal prowadzimy spotkania w ramach „Zielonej Biblioteki”, z tą różnicą, że zamiast stacjonarnie spotykamy się online.

W ramach spotkań online oferujemy szereg filmów i transmisji skierowanych do odbiorców w różnym wieku. Oto kilka przykładów.

Ekowakacje online

Oprócz zajęć stacjonarnych Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu dwa razy w tygodniu na swoim fanpage'u na portalu Facebook oraz kanale na YouTube zamieszczała filmiki z ekologicznymi warsztatami plastycznymi dla dzieci. W ten sposób biblioteka wyszła naprzeciw oczekiwaniom rodziców, których dzieci z różnych przyczyn nie mogły brać udziału w zajęciach stacjonarnych, angażując je do twórczej pracy. Ciekawą alternatywę dla tradycyjnych warsztatów online stanowiły „Wakacyjne wędrówki z Myszka Tosią”. Były to zajęcia edukacyjne w formie filmów i fotozagadek. Celem zajęć było rozbudzenie zainteresowania światem przyrody oraz kształtowanie właściwego i opiekuńczego stosunku do roślin, zwierząt i różnorodnych form krajobrazu. Filmy i fotozagadki realizowane były w polskich Parkach Narodowych lub w ciekawych przyrodniczo rejonach Polski. Warsztatom towarzyszyło czytanie fragmentów książek z serii „Wyprawy żubra Pompika” i zajęcia plastyczne.

Warsztaty plastyczne online

Warsztaty o tematyce ekologicznej miały na celu wzrost świadomości ekologicznej oraz wykształcenie indywidualnej odpowiedzialności za stan środowiska. Dzięki niekonwencjonalnym formom zajęć chcieliśmy wzbudzić w najmłodszych ciekawość, pasję i chęć odkrywania tak, aby przygotowane zajęcia stały się alternatywną formą spędzania wolnego czasu. Przygotowany program zachęcał do aktywności twórczej oraz uświadamiał związek między codziennymi decyzjami a stanem otaczającej przyrody. Główną ideą warsztatów było rozwijanie uzdolnień i zainteresowań artystycznych dzieci oraz ich wrodzonych możliwości twórczych. W toku różnorodnych działań plastycznych dzieci mogły rozwijać wyobraźnię oraz umiejętności posługiwania się różnymi

technikami plastycznymi. Część warsztatów opierała się na postaciach z czytanych tekstów literackich. Zdjęcia wykonanych prac rodzice i nauczyciele zamieszczali w komentarzach lub przesyłali na pocztę email.

Co słysząc w świecie przyrody

Zajęcia online „Co słysząc w świecie przyrody” miały charakter edukacyjny. Ich celem było zapoznanie dzieci z wyglądem oraz sposobem życia roślin i zwierząt z najbliższego otoczenia, kształtowanie umiejętności dostrzegania piękna w zjawiskach przyrodniczych, kształtowanie umiejętności obserwowania rzeczywistości przyrodniczej oraz uwrażliwianie na zło wyrządzane w przyrodzie. Część zajęć była realizowana w naturalnych środowiskach (łąka, las, jezioro). Uzupełnieniem warsztatów były zajęcia plastyczne oraz czytanie fragmentów książek. Zdjęcia wykonanych prac rodzice i nauczyciele zamieszczali w komentarzach lub przesyłali emailem

Klub Podróżnika Online

Jesienią 2020 roku spotkania odbyły się już za pomocą social mediów. Transmitowane na Facebooku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu były m.in. spotkanie „Widzi mi się trip” z Karoliną Jonderko, spotkanie z Alicją i Jędrzejem Łukowskimi „Bajkał – w krainie lodu”, spotkanie z Karoliną Chmielowiec i Moniką Stańkiewicz, które przygotowały prezentację „Camino de Santiago – jeden cel, dwie dziewczyny, trzysta kilometrów pieszo, setki uśmiechów i tysiące łez”.

Tydzień Ekologiczny Online

Tydzień Ekologiczny odbył się w dniach 16-20 listopada 2020 roku, w przestrzeni Internetu i social mediów. Gościem spotkania online była podróżniczka Karolina Jonderko, członkini pierwszej polskiej, kobiecej drużyny, która wzięła udział w „Mongol Rally”. Pokonując wszystkie rodzaje dróg, lasy, góry, stepy, pustynie, rzeki, dojechała na metę w Ułan Ude. W ramach akcji opublikowano zajęcia online o tematyce proekologicznej dla dzieci. Była to m.in. lekcja biblioteczna o segregacji odpadów, czytanki ekologiczne online oraz warsztaty plastyczne z tworzenia ekologicznych ozdób choinkowych.

Działalność Miejskiego Centrum Ekologicznego „Zielona Biblioteka” obejmuje spotkania autorskie i warsztaty dla dzieci i dorosłych wspierające postawy proekologiczne na temat. ochrony powietrza i środowiska, naturalnych zasobów, poszanowania zwierząt, idei Zero Waste. W kręgu zainteresowań znajdują się treści z zakresu edukacji globalnej, regionalnej, obywatelskiej i prozdrowotnej. Dużą część tematów stanowią kwestie dotyczące ekologii oraz upowszechniające i propagujące działania prośrodowiskowe. Wszystkie wydarzenia mają na celu podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta Kędzierzyn-Koźle oraz edukowanie odbiorców w zakresie ekologii. Edukacja jest ważną misją Miejskiej Biblioteki Publicznej w Kędzierzynie-Koźlu i choć nacisk kładziony jest na kulturę, to prowadzone działania związane są z jedną z najważniejszych dziedzin życia – ekologią. Realizacja działań edukacyjnych zmierza do wzmacniania poczucia współodpowiedzialności za środowisko i podnoszenia świadomości ekologicznej wśród lokalnej społeczności. Warto też zaznaczyć, że działania ekologiczne mają ogromny potencjał promocyjny, co wzmacnia pozytywny wizerunek biblioteki jako miejsca troszczącego się o dobro otoczenia i planety. Im bardziej pozytywny wizerunek, tym większe zaufanie społeczne, większy wpływ i moc pozytywnego oddziaływania.

Damian Koniarek

Dział Udostępniania Zbiorów WBP w Opolu

Czy my jeszcze czytamy... poezję?

Podczas jednego z wywiadów Wisława Szymborska opowiadała, jak tworzy swoje wiersze: chodzi z miejsca na miejsce, coś napisze, zwykle zaraz potem to kreśli, siada lub się kładzie, znowu chodzi, pisze, znowu coś wyrzuca do kosza. Stwierdziła, że gdyby ktoś chciał zrobić o tym film, to byłby to najnudniejszy film na świecie.

Tworzenie każdego tekstu wygląda podobnie, ale w przypadku poezji, oprócz trudności z pisaniem, występuje też kłopot z odbiorem i interpretacją. Czasami trzeba nie lađa wysiłku, żeby zachęcić ludzi do czytania poezji lub by o niej przypomnieć i zwrócić uwagę na jej znaczenie. Takie zadanie postawiło przed sobą UNESCO, ustanawiając w roku 1999 Światowy Dzień Poezji, obchodzony 21 marca. Organizacja wyraziła nadzieję, że taka decyzja:

„da (...) impuls krajowym, regionalnym i międzynarodowym ruchom poetyckim. Mając na uwadze, że wydarzenie to, odpowiadające potrzebom estetycznym współczesnego świata, musi mieć wpływ na promowanie różnorodności językowej, ponieważ poprzez poezję języki zagrożone wymarciem będą miały większe możliwości wyrażania siebie w swoich społecznościach”.

Także dlatego, że: „wszelkie działania na rzecz jej propagowania powinny sprzyjać intensyfikacji międzynarodowej wymiany międzykulturowej”.

Piękne uzasadnienie. Trudno jednak wprowadzić w życie wszystko, co możliwe w teorii. Jakie jest bowiem czytelnictwo poezji? Na to pytanie mogą, przynajmniej częściowo, odpowiedzieć bibliotekarze.

Wydawać by się mogło, że utwory poetyckie nie powinny stanowić żadnego wyzwania dla przeciętnego czytelnika wypożyczającego po kilkanaście książek lub audiobooków miesięcznie. Nie oczekujemy jednak, że wśród którejkolwiek z wypożyczonych pozycji znajdzie się tomik poezji. W przeważającej większości czytelnicy wolą: kryminał, biografię bądź książkę pomagającą zorganizować czas, motywującą do działania, czy dającą przepisy na zdrowy i ekologiczny tryb życia. Krótko mówiąc – wszystko, tylko nie poezję.

Z czego wynika taki wybór? Jak widać, lubimy ciągłą narrację, która prowadząc nas przez kolejne strony, odkrywa tajemnice wykreowanych bohaterów, aż do rozwikłania oryginalnych zagadek i tajemnic. Takiej narracji brak w poezji, bo przecież niesie ona ze sobą inny ładunek i stawia sobie inny cel.

Wracając do powodów, dla których poezja staje na z góry przegranej pozycji w wyścigu o sympatię czytelnika, można też zwrócić uwagę na system edukacji szkolnej. Interpretacja wierszy w kontekście (wymagana przez nauczycieli) i system oceniania, osłabia zwykle późniejsze zainteresowanie utworami poetyckimi.

Pojawia się zatem pytanie, jak poezję promować?

W Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Opolu można znaleźć specjalny regał z nowościami poetyckimi. Takie miejsca istnieją także w innych bibliotekach. Umożliwienie dokonania wyboru osobom poszukującym dobrych dzieł literackich na pewno pomaga w poprawie czytelnictwa. Jeszcze bardziej ułatwia sprawę fachowa porada od osoby, która dany utwór czytała. Sławne nazwisko poety noblisty, czy spotkanie autorskie z twórcą są kolejnymi elementami pomagającymi w popularyzacji trudnych czasami tekstów.

Niektórzy poszli jeszcze dalej. W Krakowie, na ścianie jednej z kamienic ulicy Brackiej wiersze są wyświetlane. Każdy może wysłać swoją krótką wierszowaną propozycję, która po weryfikacji znajdzie się w centrum miasta i w centrum uwagi, zważywszy jak ruchliwa jest ta ulica.

Odpowiadając więc na pytanie zadane w tytule niniejszego tekstu o czytaniu poezji – wypada napisać, że mieszkańcy Polski czytają, ale trzeba ich do tego zachęcić. W jakikolwiek sposób będziemy to robić, róbmy to jak najczęściej, zwracajmy uwagę na poezję w przestrzeni publicznej i starajmy się nakłaniać czytelników, aby od czasu do czasu wypożyczyli jakiś dobry tomik poezji. A przede wszystkim czytajmy swoim dzieciom. To najprostszy sposób.

*Zebrała i opracowała
Katarzyna Ostrowska-Pałyga
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu*

Kronika działalności bibliotek publicznych w województwie opolskim w 2020 r.

Rządowy Zespół Zarządzania Kryzysowego z udziałem ministra kultury i dziedzictwa narodowego zdecydował o czasowym zamknięciu od 12 marca 2020 r. instytucji kultury, filharmonii, oper, operetek, teatrów, muzeów, kin, domów kultury, bibliotek, galerii sztuki oraz szkół, uczelni wyższych i placówek szkolnictwa artystycznego. Instytucje kultury przystąpiły do analizy możliwości prowadzenia działalności kulturalnej we wszelkich dostępnych formach, otworzyły się na nowe formy prezentacji i komunikacji, nowe środki przekazu, nowe technologie, zwłaszcza Internet i media elektroniczne. Obowiązujące obostrzenia spowodowały znaczny uszczerbek w wynikach pracy większości bibliotek.

I. Podstawowe dane liczbowe

Na dzień 31 grudnia 2020 r. w województwie opolskim działało 302 bibliotek publicznych i ich filii. W bibliotekach zarejestrowano **121 621** czytelników tj. o **31 813** mniej niż w roku 2019, którzy wypożyczyli na zewnątrz i na miejscu **2 332 339** jednostek inwentarzowych tj. o **1 201 493** mniej niż w roku 2019.

II. Współpraca międzynarodowa WBP w Opolu w 2020 r.

W dniu **6 marca 2020 r.** Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego rekomenduje instytucjom kultury:

- odwołanie podróży do krajów, do których MSZ nie zaleca podróżowania z uwagi na zagrożenie koronawirusem SARS-CoV-2;
- rozważenie ograniczenia przyjmowania gości oraz organizacji wydarzeń z udziałem obywateli państw, w których występuje duża liczba potwierdzonych przypadków zakażenia

III. Szkolenia

W 2020 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki była organizatorem 18 szkoleń o zróżnicowanej tematyce mających na celu wzrost kompetencji zawodowych pracowników bibliotek publicznych w województwie opolskim. Zorganizowano szkolenia w formie tradycyjnej: wykładów i warsztatów. Zorganizowano również szkolenia online. Ciekawsze działania podjęte przez WBP w Opolu w zakresie doskonalenia zawodowego to m.in.: szkolenia poświęcone systemowi bibliotecznemu Sowa2/Marc 21
cykl szkoleniowy „Kodowanie w bibliotece”
szkolenie „Ochrona danych osobowych”
szkolenie „Nowe nurty i tendencje w literaturze dla dzieci i młodzieży”
szkolenie „Excel dla początkujących”
szkolenie „Program graficzny GIMP”
szkolenie „ Na północ. Literatura skandynawska”
szkolenie „Biblioteka otwarta dla wszystkich”
szkolenie „Podstawowe działania zapewniające bezpieczeństwo biblioteki w cyberprzestrzeni”
warsztaty „ Jak mówić o książkach, aby młodzi nas słuchali”
kurs dla pracowników nowo zatrudnionych w bibliotekach publicznych zrealizowano w dwóch formach: tradycyjnej i online.

IV. Wystawy objazdowe

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu udostępniła 34 wystawy objazdowe:

„**A jak już będę tam, na górze, to czasem tu do was na ziemię zejdem...**”. Wystawa prezentuje życie i twórczość Agnieszki Osieckiej – polskiej poetki, znanej przede wszystkim jako autorki tekstów piosenek. Życie i działalność bohaterki wystawy prześledzić można na podstawie zdjęć oraz wspomnień samej Agnieszki Osieckiej oraz jej przyjaciół. Wystawa była eksponowana w Bibliotece Publicznej w Paczkowie.

„**Adam Mickiewicz w kręgu rodziny i przyjaciół**”. Wystawa fotograficzna przybliżająca Adama Mickiewicza w sposób odmienny od przyjętego w podręcznikach szkolnych – nie jako wieszcz, ale człowieka „prywatnego”. Na

wystawie przedstawiono krąg osób, rodziny i przyjaciół, bliskich Adamowi Mickiewiczowi w różnych okresach jego życia. Jednocześnie na tym tle przedstawiono bohatera wystawy jako człowieka niepozbawionego wad, ze słabościami, skomplikowanym życiem osobistym. Wystawa była eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wołczynie.

„Albert Camus – moralista mimo woli”. Wystawa poświęcona osobie wybitnego francuskiego pisarza i myśliciela oraz jego twórczości. Pokazuje ciekawe, skomplikowane i naznaczone tragizmem życie autora *Dzumu*. Przybliżyła tę znaną wszystkim powieść oraz dwie inne przez niego napisane - *Obcy* i *Upadek*. Wystawa przedstawia również Alberta Camus jako reżysera teatralnego i laureata Nagrody Nobla. Całość ekspozycji uzupełniają ślady namiętności pisarza, który był miłośnikiem kobiet, kotów, filmu i piłki nożnej. Zginął 60 lat temu w wypadku samochodowym, którego okoliczności do dnia dzisiejszego pozostają niejasne. Wystawa była eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku.

„Charles Dickens – pisarz, Boże Narodzenie i kołęda prozą”. Wystawa przybliżyła postać i twórczość angielskiego pisarza. Motywy świąteczne, rozważania moralne, tradycje czy nawet typowe dla tego okresu potrawy często pojawiają się w utworach Dickensa. O tym, jak mocno pisarz utożsamiany jest z okresem Bożego Narodzenia świadczy niegasnąca popularność *Opowieści wigilijnej*. Wystawa pokazuje tzw. Świąteczne opowieści pisarza w perspektywie typowego dla Brytyjczyków sposobu spędzania Bożego Narodzenia. Wystawa była eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku.

„Druki ulotne”. W roku 1918 odrodzenie państwa polskiego było już pewne. Należało jednak ustalić jego kształt terytorialny. Choć przedstawiciele polskich władz przekonani byli, iż Rzeczpospolita bezwzględnie zająć musi ziemie wszystkich trzech zaborów, zdawano sobie sprawę z trudności realizacji tego planu. Zrezygnować należało nie tylko z części ziem wschodnich, na których w XIX wieku pojawiły się nowe narody takie jak Białorusini, Ukraińcy, Litwini, ale i z tych terenów, które przez kilkaset lat uległy pełnej germanizacji. Uwagę zwracała też radykalizacja uczuć narodowych, która nastąpiła wśród ludności polskiej w południowej części Prus Wschodnich oraz na Górnym Śląsku. Dnia 28 czerwca 1919 roku sygnatariusze traktatu wersalskiego postanowili zapytać mieszkańców o to, w którym kraju – w Polsce czy w Niemczech – chcą żyć. W tej sytuacji zarówno strona polska jak i niemiecka podjęła szeroko zakrojoną akcję propagandową. Powstałe Komisariaty – niemiecki oraz polski – rozpoczęły wzmoczoną plebiscytową akcję agitacyjną, wykorzystując wszelkie możliwe wówczas środki przekazu – plakaty, ulotki, pocztówki, broszury czy główne medium jakim była prasa. Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu posiada w swych zbiorach kilkadziesiąt druków ulotnych, w tym m.in. ulotki, broszury, plakaty oraz inne materiały propagandowe z okresu górnośląskiego plebiscytu, zaprezentowane na wystawie. Wystawa była pokazywana w Bibliotece Publicznej w Paczkowie.

„Jan Goczoł – wystawa przygotowana z okazji 80 rocznicy urodzin poety”. Droga do poezji Jana Goczoła była ciekawa i nietatwa. Urodził się w roku 1934 w Rozmierzy pod Strzelcami Opolskimi. Podczas okupacji uczęszczał do szkoły niemieckiej. W czwartej klasie szkoły podstawowej zaczął uczyć się języka, w którym będzie później tworzył swoją poezję. Po maturze nie stać go było na studia, z nakazem pracy wylądował jako księgowy w pegeerze, potem jako pomocnik maszynisty parowozu, magazynier w fabryce obuwia. Wreszcie upomniało się wojsko. Tu zaproponowano mu pracę w redakcji *Żołnierza Ludu*. Pojawiły się pierwsze wiersze, pierwsze kontakty z pisarzami. Był już na tyle znany, że zainteresowało się nim środowisko literackie Opola. W Opolu ukończył polonistykę w Wyższej Szkole Pedagogicznej. Pod koniec studiów zaproponowano mu pracę w redakcji „Poglądów”, którą tworzyli Wilhelm Szewczyk, Bolesław Lubosz, Tadeusz Kijonka i wielu innych tuzów dziennikarstwa. A potem był miesięcznik społeczno-kulturalny „Opole”, którego Goczoł był współzałożycielem i przez 15 lat redaktorem naczelnym. Współpracował również z redakcjami „Regionów”, „Stron”, stale publikował w „Trybunie Opolskiej”. Równolegle działał w Opolskim Towarzystwie Kulturalno-Oświatowym, jako konsultant literacki w Teatrze im. J. Kochanowskiego. Przez dwie kadencje posłował do Sejmu PRL. Pełnił funkcję prezesa Stowarzyszenia Instytutu Śląskiego. Od 1995 roku do rozwiązania kierował Opolskim Towarzystwem Kulturalno-Oświatowym. Debiutował w 1956 roku na łamach miesięcznika „W marszu”. Wiersze, fragmenty prozy felietony, recenzje literackie i tłumaczenia poezji publikował m.in. w „Odrze”, „Tygodniku Kulturalnym”, „Życiu Literackim”, „Miesięczniku Literackim”, „Poezji”, „Sycynie”. Do tej pory ukazało się 9 tomików poetyckich Jana Goczoła oraz zbiór felietonów *Na brzoźowej korze*. Swój niepokój o Śląsk i Ślązaków wyraża Jan Goczoł w najwspanialszym cyklu wierszy o Starym Ślązaku, stanowiącym esencję śląkości. Świat, w którym wszystko było na swoim miejscu, gdzie tradycja była pielęgnowana a praca święta, odchodzi. Wiesław Myśliwski napisał „w poezję swoją wgarnął Jan Goczoł całą tradycję i całą tragiczność dziejów swojej śląskiej ziemi”. Wystawa była eksponowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Kraina Petera Schrata. Fotograficzne zapiski znad Małej Panwi”. Dolina Małej Panwi to malowniczy zakątek Górnego Śląska, którego niezwykle piękno uwiecznili uczestnicy plenerowych warsztatów fotograficznych przeprowadzonych w latach 2013–2017, pod opieką Jerzego Stemplewskiego. Zapiski znad Małej Panwi to podążanie śladami Georga Hauptstocka, który w książce zatytułowanej *Peter Schrat. Zapiski myśliwego znad Małej Panwi* poetycko opisał te tereny w pierwszej połowie XX wieku. Wystawa była eksponowana w Gminnym Ośrodku Kultury Bibliotece Publicznej w Dobrzeniu Wielkim, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku.

„Lech i Czech, czyli co sądzą o sobie sąsiedzi zza miedzy”. Wystawa obejmuje temat obustronnej wizji dwóch narodów – czeskiego i polskiego w kontekście dawnych czasów oraz współczesności, aspekty kulturowe i kwestie lapsusów językowych, a także związanych z nimi anegdot. Ekspozycja ukazuje utrwalone i funkcjonujące w kulturze stereotypy narodowe Czecha i Polaka, wizerunek Czechów w Polsce i Polaków w Czechach, a zatem wzajemne postrzeganie się obu tych nacji oraz ich stosunki sąsiedzkie. Wystawa ta ma na celu przedstawienie obrazu sąsiadujących ze sobą społeczeństw, ich kultury, języków i relacji. Wystawa była eksponowana w Książnicy Beskidzkiej, Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku, Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Niemodlinie.

„Nigdy nie chadzał w wieńcu sławy”. Wystawa jest prezentacją życia i twórczości Bolesława Prusa, któremu rodacy, wypisali na nagrobku słowa "Serce serc". Żaden inny pisarz takiego dowodu uznania od współczesnych nie uzyskał. Wystawa przedstawia postać autora, którego współczesny obraz nie odpowiada jego rzeczywistej randze. Wystawa była prezentowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„O czym się nie mówi... Życie i twórczość Gabrieli Zapolskiej”. Wystawa prezentuje mało znane fakty z życia Gabrieli Zapolskiej, kojarzonej przede wszystkim dzięki twórczości dramatycznej. Na wystawie możemy poznać m.in. Gabrielę Zapolską – aktorkę, Gabrielę Zapolską – publicystkę, Gabrielę Zapolską – kobietę z jej siłą i słabościami. Podstawą do zorganizowania wystawy były zbiory WBP w Opolu oraz zbiory Muzeum Teatralnego w Warszawie. Materiał ilustracyjny uzupełniają dzięki temu reprodukcje programów sztuk Gabrieli Zapolskiej, zdjęcia oraz afisze sztuk, w których Gabriela Zapolska występowała jako aktorka. Wystawa była eksponowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Opowieści niesamowite – literackie oblicza strachu”. Wystawa przybliży początki literatury grozy (zakres chronologiczny od drugiej połowy XVIII w. do pierwszej połowy XX w.) i cechy charakterystyczne tego gatunku. Omawia twórczość pisarzy, którzy w znaczący sposób zmienili oblicze całego gatunku lub przyczynili się do jego rozwoju. Wystawa podkreśla różne oblicza strachu i różnorodność czynników go wywołujących, jakie fascynowały twórców i czytelników bez względu na epokę literacką. Wystawa była eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Kluczborku, Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Niemodlinie.

„Papierowe światy – literackie portrety książek, bibliotekarzy i bibliotek”. Wystawa poświęcona znanym powieściom, które w ciekawy i barwny sposób przedstawiają czytelników, księżnice i ich pracowników. Pisarze, niejednokrotnie z przymrużeniem oka, łamią stereotypy dotyczące bibliotekarzy oraz ich pracy, a jednocześnie podkreślają wagę książek w życiu jednostki. Różnorodność gatunków literackich zaprezentowana na wystawie odzwierciedla kreatywność autorów w ujęciu tematu. Wystawa była eksponowana w Gminnej Bibliotece Publicznej w Tarnowie Opolskim, filii Raszowa, Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Polscy laureaci literackiej Nagrody Nobla”. Wystawa przybliży sylwetki i twórczość polskich noblistów – Henryka Sienkiewicza, Władysława Reymonta, Czesława Miłosza i Wisławy Szymborskiej. Wystawa była prezentowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wołczynie, Gminnej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie.

„Portret pięknej kobiety – fotografie ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego”. Wystawa przedstawia portrety pięknych kobiet na przestrzeni lat od 1850 do 1900 r., w modnych, kobiecych strojach. Stanowi ona zbiór przedwojennych fotografii ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego – kolekcjonera, wydawcy i miłośnika fotografii. Rzemieśnicza praca opolskich fotografów jest na bardzo wysokim, światowym poziomie, czego dowodzi prezentowana kolekcja. Wernisaż odbył się w marcu 2019 r. w czytelni WBP. Wystawa była eksponowana w Gminnym Ośrodku Informacji, Kultury i Czytelnictwa w Zębolicach, Gminnej Bibliotece Publicznej w Murowie, Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Ozimku, Oleskiej Bibliotece Publicznej.

„Sławni Opolanie”. Wystawa prezentuje sylwetki wybranych postaci osób pochodzących z Opolszczyzny i związanych z ziemią opolską, zwłaszcza z powiatem opolskim ziemskim. Są to osoby żyjące w różnych okresach historycznych i działające w różnych sferach życia, takich jak nauka, kultura, polityka i sport. Wystawa była eksponowana w Gminnej Bibliotece Publicznej w Popielowie.

„Słowem malowane – ilustracje do dzieł Henryka Sienkiewicza”. Wystawa przedstawia dzieła malarskie inspirowane powieściami Henryka Sienkiewicza. Wśród prezentowanych prac znajdują się autorstwa Piotra

Stachewicz do *Quo Vadis* oraz *Rodziny Połanieckich*, Bartka Zwycięzcy, serię rysunków Juliusza Kossaka do *Ogniem i mieczem*. Wśród ilustratorów dzieł Sienkiewicza znajdziemy również nazwiska Konstantego Górskiego, Adama Setkowicza, Józefa Brandta, Stanisława Batowskiego, Włodzimierza Tetmajera i współczesnych nam m.in. Jana Marcina Szancera, Szymona Kobylińskiego, Janusza Stannego, Franciszka Maśluszcza. Istnieją ilustracje piękne pod względem artystycznym, ale także takie, które ocierają się o kicz. Wystawę można eksponować w całości lub dzieląc na części będące ilustracjami do poszczególnych dzieł. Wystawa była eksponowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Śpiewamy Tuwima”. Wystawa powstała w ramach obchodów roku Juliana Tuwima. Prezentuje teksty poety, które ubrane w dźwięki, przetrwały w postaci niebanalnych utworów muzycznych. Twórczość Tuwima zainspirowała kompozytorów różnorodnej muzyki. Jego wiersze doczekały się aranżacji i wykonań zarówno artystów teatralnych, kabaretowych, jak i wykonawców popowych, rockowych czy punkowych. Na wystawie przedstawiana jest plejada niezwykłych wykonawców – od Hanki Ordonówny, Mieczysława Fogga, Marka Grechuty czy Czesława Niemena po współczesne zespoły, takie jak Strachy na Lachy, Bulldog czy Akurat. Wystawa była prezentowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wołczynie, Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Tam szum Prutu, Czeremoszu...”. Wystawa prezentuje Obwód Iwano-Frankiowski, położony w zachodniej części Ukrainy. Pokazuje największe miasta obwodu: Iwano-Frankiów (do 1962 r. Stanisławów) i Kołomyję, z ciekawym Muzeum Pisaneł. Oglądając wystawę można zachwycić się czarem i magią Huculszczyzny, regionem pięknego krajobrazu, sztuką ludową i architekturą drewnianą. W 2011 roku ekspozycja została uzupełniona o dodatkowe części: Ceramika (14 plansz), Stroje (10 plansz), Sztuka użytkowa (9 plansz), Pisanki (12 plansz), Krajobrazy (9 plansz). Wystawa była pokazywana w Gminnym Ośrodku Informacji, Kultury i Czytelnictwa w Zębolicach.

„Trzeba marzyć...”. Wystawa przybliżająca postać i twórczość Jonasza Kofty. Na 11 planszach skomponowanych ze zdjęć oraz wierszy poety zaprezentowano etapy oraz formy działalności twórczej, w których realizował się Janusz Kofta. Wystawa była eksponowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Widok na dawny powiat opolski”. Wystawa prezentuje historyczne widoki z miejscowości powiatu opolskiego, utrwalone przed laty na kartach pocztowych ze zbiorów specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. E. Smółki w Opolu. Ekspozycję dopełniają fotografie udostępnione przez portal Wirtualne Strony Ozimka, zdjęcia ukazujące rekwizyty z Muzeum Wiejskiego w Raszowej i Regionalnej Izby Śląskiej im. Konrada Mientusa w Dańcu, a także historyczny zarys dziejów miejscowości utrwalonych na widokówkach. Wystawa była eksponowana w Gminnej Bibliotece Publicznej w Tarnowie Opolskim, filii Raszowa, Gminnej Bibliotece Publicznej w Popielowie.

„Wielkanoc na dawnej pocztówce”. Wystawa prezentuje 90 najstarszych przedwojennych pocztówek wielkanocnych pochodzących z wydawnictw polskich, niemieckich, francuskich, rosyjskich oraz węgierskich. Kartki te zdumiewają swoją tematyczną różnorodnością i motywami, na co z pewnością nie miały wpływ fakt, że ich projektem zajmowali się niejednokrotnie znani rysownicy oraz ilustratorzy. Wszystkie pocztówki pochodzą ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Wystawa była eksponowana w Gminnym Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Dobrzenu Wielkim.

„Wybrane legendy i podania powiatu opolskiego”. Wystawa prezentuje wybrane legendy z 13 gmin powiatu opolskiego: Chrząstowic, Dąbrowy, Dobrzenu Wielkiego, Komprachcic, Łubnian, Murowa, Niemodlina, Ozimka, Popielowa, Prószkowa, Tarnowa Opolskiego, Tułowic i Turawy. Wystawa ma na celu przypomnienie oraz pogłębienie wiedzy o legendach i podaniach powiatu opolskiego. Ekspozycja w Gminnej Bibliotece Publicznej w Popielowie.

„Z huculskiej skrzyni I i II”. Wystawa prezentuje przyrodę, kulturę oraz tradycje związane z Huculszczyzną – regionem położonym w zachodniej części Ukrainy, na obszarze Karpat Wschodnich, w widłach Prutu, Czeremoszu i Cisy, u stóp Czarnohory i Gorganów, obejmującym część Pokucia i Bukowiny. Na planszach widoczne są elementy stroju huculskiego: pięknie, ręcznie zdobione koszule, serdaki i keptary, biżuterię (zgardy, krywulki czy czepahy), a także charakterystyczne nakrycia głowy (ręcznie haftowane męskie kapelusze tzw. krzesanie czy kobiece białe czepce tzw. peremitki). Na planszach zobaczyć można również elementy izby huculskiej. Wystawa była eksponowana w Gminnej Bibliotece Publicznej w Reńskiej Wsi.

„Z kresowego albumu – pocztówki”. Wystawa prezentuje kolekcję przedwojennych pocztówek miast i miasteczek kresowych, pochodzących ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu. Podziwiać można karty pocztowe ukazujące architekturę i widoki m.in. Lwowa, Stanisławowa, Kołomyji, Brzeżan, Stryja, Wilna, „kresowej Oklahomy”, czyli Borysławia i Drohobycza, miejscowości turystycznych jak Jaremcze, Worochta, Zaleszczyki oraz uzdrowiska – Truskawca czy Lubienia Wielkiego. Wystawa była eksponowana w Gminnym Ośrodku Informacji,

Kultury i Czytelnictwa w Zębowicach.

„Z pogorzelska”. Wystawa jest poświęcona jednemu tomowi opolskiego poety Jana Goczoła Z pogorzelska. Jan Goczoł publikował swoje wiersze rzadko, tak więc nowy tom jest wydarzeniem wyjątkowym. Wiersze pochodzą z ostatnich kilkunastu lat, w większości są podsumowaniem przeżytych 77 lat poety. Goczoł opowiada swój „odmarsz” z niezwykłą subtelnością i mądrością, zmęczenie i rozczerowanie światem łączy z pogodzeniem z losem. To ważny zbiór wierszy, bogaty, różnorodny, skupiony, intymny, sumujący własne doświadczenia poety. Wystawa była eksponowana w Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

„Zamki i Pałace Śląska Opolskiego”. Wystawa przedstawia zamki i pałace znajdujące się na Śląsku Opolskim w początkach XX wieku. Fotograf Robert Weber utrwalił urok niejednokrotnie nieistniejących już dziś czy popadających w ruinę obiektów. Wystawa była eksponowana w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Wołczynie.

„Życie jest tajemniczym wzorem – Gustaw Herling-Grudziński”. Wystawa przybliży życiorys Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i miejsca związane z jednym z najwybitniejszych pisarzy polskich XX wieku. Twórca najbardziej znany i ceniony w kraju i za granicą jako autor książki Inny świat, Dziennika pisanego nocą oraz niezwykłych opowiadań, które zawsze były mu bliską formą wyrazu. Pisarz był więźniem sowieckiego łagru, służącym w Armii Andersa żołnierzem, brał udział w bitwie pod Monte Cassino, współpracował na emigracji z czasopiśmie „Kultura” i Radiem Wolna Europa. Wystawa prezentuje fotografie i wspomnienia z różnych okresów jego życia. Wystawa była prezentowana w Bibliotece Publicznej w Paczkowie, Prudnickim Ośrodku Kultury i Biblioteki Publicznej w Prudniku.

V. Spotkania autorskie

W 2020 r. WBP w Opolu zorganizowała 28 spotkań autorskich w tym m.in.: 10 w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki i 18 w ramach „Zaczytanego Opolskiego”. Zorganizowano spotkania autorskie m.in.: z Otylią Jędrzejczyk, Mariuszem Szczygłem, Ałbeną Grabowską, Dominiką Słowik, Jackiem Fedorowiczem, Wiktorem Severskim, Alkiem Rogozińskim, Marcinem Kydryńskim, Markiem Zatwarnickim, Ewą Kassalą, Katarzyną Wasikowską, Katarzyną Kobylarczyk i Mariuszem Czubajem.

VI. Programy, projekty i zadania

W 2020 r. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu zrealizowała następujące projekty:

„Dyskusyjne Kluby Książki 2020” – zadanie „Dyskusyjne Kluby Książki w woj. opolskim” jest finansowane ze środków Instytutu Książki.

„Historyczne ścieżki” – zadanie realizowane przez Instytut Książki w ramach programu dotacyjnego „Partnerstwo dla książki”.

„Ogrody literatury” – zadanie realizowane przez Instytut Książki w ramach programu dotacyjnego „Partnerstwo dla książki”.

„Nowoczesna biblioteka odpowiedzi na potrzeby Czytelników – zakup sprzętu i oprogramowania komputerowego dla WBP w Opolu” Rozwój infrastruktury kultury Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Priorytet Infrastruktura kultury realizowany przez Departament Szkolnictwa Artystycznego i Edukacji Kulturalnej

„Patchwork językowo-kulturowy” – zadanie realizowane przez Instytut Książki w ramach programu dotacyjnego „Partnerstwo dla książki”.

„Zaczytane Opolskie” – akcja ma za zadanie popularyzację polskiej literatury poprzez organizację w bibliotekach publicznych woj. opolskiego spotkań z pisarzami i ludźmi kultury. Spotkania przeprowadzono na obszarze całego województwa, we wszystkich jego powiatach. Pomysłodawcą i fundatorem zadania jest Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, koordynatorem Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu, a partnerami biblioteki publiczne działające na Opolszczyźnie.

»Zadanie w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych» Program finansowany ze środków Biblioteki Narodowej.

Analiza Funkcjonowania Bibliotek

Analiza Funkcjonowania Bibliotek jest projektem realizowanym przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich przy współpracy Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych, Konferencji Dyrektorów Bibliotek

Pedagogicznych oraz Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich. Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie jednolitych metod oraz narzędzi systematycznej oceny działania bibliotek naukowych, pedagogicznych i publicznych opartych na analizie i porównaniach danych statystycznych oraz wskaźników funkcjonalności w obrębie poszczególnych typów bibliotek, włączając w to badania satysfakcji odbiorców usług bibliotecznych. W projekcie uczestniczyło 72 bibliotek publicznych z województwa opolskiego.

Dyskusyjne Kluby Książki

W województwie opolskim w 2020 r. działało 55 Dyskusyjnych Klubów Książki. Kluby funkcjonowały przy bibliotekach publicznych w: Baborowie, Dobrzenu Wielkim, Głubczycach (Wypożyczalnia i Oddział dla Dzieci), Głuchołazach, Gogolinie, Kamieniu Śląskim (filia GBP w Gogolinie), Malni (filia GBP w Gogolinie), Grodkowie, Jemielnicy, Piotrowce (filia GBP w Jemielnicy) Kamienniku, Kędzierzynie-Koźlu, Kluczborku, Krapkowicach, Lewinie Brzeskim, Łosiuwie (filia MiGBP w Lewinie Brzeskim), Dobrzyniu (filia GBP w Lubszy) Kościerzycach (filia GBP w Lubszy), Jasionicy Dolnej (filia BP w Łambinowicach), Wierzbii (filia BP w Łambinowicach), Murowie, Namysłowie, Nysie, Białej Nyskiej (filia MiGBP w Nysie), Oleśnie, Olszance, Opolu – WBP Biblioteka Austriacka, MBP – wypożyczalnia centralna, Fantastyczny Klub Dyskusyjny, filia nr 7, filia nr 18, Oddział Dziecięcy, Otmuchowie, Kałkowie (filia BP w Otmuchowie), Ozimku, Paczkowie, Pakosławicach, Pawłowiczkach, Prusinowicach (filia GBP w Pakosławicach), Pokoju, Popielowie, Karłowicach, (filia GBP w Popielowie), Starych Siołkowicach (filia GBP w Popielowie), Strzelcach Opolskich – w filii miejskiej, Zielinie (filia GBP w Strzeleckach), Nakle – klub dla dzieci (filia GBP w Tarnowie Opolskim), Przyworach (filia GBP w Tarnowie Opolskim), Raszowej (filia GBP w Tarnowie Opolskim), Tułowicach, Walcach, Zębownicach, Zdieszowicach, Żyrowej (filia MiGBP w Zdieszowicach).

Konsorcjum Legimi

Wojewódzka Biblioteka Publiczna jest liderem utworzonego w grudniu ub.r. konsorcjum Legimi. Tym samym 20 bibliotek publicznych województwa opolskiego umożliwia czytelnikom dostęp do bazy zawierającej 60 000 e-booków. Do projektu przystąpiły:

1. Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Emanuela Smołki w Opolu
2. Gminne Centrum Kultury w Białej. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Baborowie
4. Miejska Biblioteka Publiczna im. Ks. Ludwika I w Brzegu
5. Gminna Biblioteka Publiczna w Dąbrowie
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Domaszowicach
7. Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie
8. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Grodkowie
9. Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu
10. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach
11. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Wł. Broniewskiego w Nysie
12. Miejska Biblioteka Publiczna im. Jana Pawła II w Opolu
13. Oleska Biblioteka Publiczna im. Jakuba Alberta Pieloka
14. Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna
15. Gminna Biblioteka Publiczna w Pawłowiczkach
16. Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi
17. Gminna Biblioteka Publiczna w Skarbimierzu
18. Gminna Biblioteka Publiczna w Turawie
19. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna im. Jakuba Kani w Wołczynie
20. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdieszowicach

Konsorcjum Opolskie Biblioteki Publiczne

Od 15 grudnia 2012 r. w WBP w Opolu działa Konsorcjum Opolskie Biblioteki Publiczne, które oferuje swoim czytelnikom darmowy dostęp do książek elektronicznych znajdujących się na platformie IBUK Libra należącej do Wydawnictwa PWN. W 2020 r. w konsorcjum uczestniczyło 18 bibliotek publicznych województwa opolskiego a ich czytelnicy mieli bezpłatny dostęp do ponad 2637 publikacji elektronicznych z zakresu: nauk ekonomicznych, humanistycznych, matematyczno-przyrodniczych, społecznych oraz informatyki, medycyny, prawa i literatury

faktu. Aby skorzystać z oferty użytkownicy mogą się zgłaszać do swojej bibliotek po indywidualne kody aktywacyjne dostępu do platformy IBUK Libra.

Kraszewski. Komputery dla bibliotek 2020 r.

Celem programu było zapewnienie zrównoważonego dostępu do technologii teleinformatycznych i wyrównanie szans mieszkańców miejscowości w gminach o najniższych dochodach podatkowych na jednego mieszkańca poprzez wyposażenie bibliotek w tych gminach w nowoczesny sprzęt komputerowy. Trzy biblioteki publiczne z województwa opolskiego otrzymały środki na zakup sprzętu komputerowego. Są to:

Gminna Biblioteka Publiczna w Jemielnicy

Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna

Gminna Biblioteka Publiczna w Murowie

System biblioteczny MAK +

MAK+ jest elektronicznym, zintegrowanym systemem bibliotecznym, stworzonym i rozwijanym przez Instytut Książki. System umożliwia tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników placówki, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz prowadzenie statystyki bibliotecznej. Praca odbywa się poprzez przeglądarkę internetową. Jednolity, centralny system komputerowy MAK+ oferowany jest wszystkim bibliotekom bez względu na ich formę organizacyjną. W 2020 r. w woj. opolskim z systemu MAK + korzystało 27 bibliotek głównych

1. Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Byczynie
2. Gminna Biblioteka Publiczna w Chrzastowicach
3. Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Cisku
4. Gminna Biblioteka Publiczna w Domaszowicach
5. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Głogówku
6. Centrum Kultury. Biblioteka Publiczna w Głuchołazach
7. Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Kietrze
8. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Kolonowskim
9. Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Korfantowie
10. Gminna Biblioteka Publiczna w Lasowicach Wielkich
11. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim
12. Gminny Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna w Łambinowicach
13. Namysłowski Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna
14. Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Olszance
15. Miejsko-Gminny Dom Kultury. Biblioteka Publiczna w Otmuchowie
16. Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku
17. Biblioteka Publiczna w Paczkowie
18. Gminna Biblioteka Publiczna w Pakosławicach
19. Gminna Biblioteka Publiczna w Pokoju
20. Gminna Biblioteka Publiczna w Polskiej Cerekwi
21. Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie
22. Gminna Biblioteka Publiczna w Skarbimierzu
23. Gminna Biblioteka Publiczna w Świerczowie
24. Tułowicki Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Tułowicach
25. Gminna Biblioteka Publiczna w Turawie
26. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zawadzkiem
27. Gminny Ośrodek Informacji Kultury i Czytelnictwa w Zębolicach

VII. Ranking Bibliotek 2020

W 2020 r. Instytut Książki i „Rzeczpospolita” nagrodziły samorządy najbardziej zaangażowane w kulturalny rozwój swojej gminy. W kategorii – najlepsze w województwie:

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach zajęła 33 miejsce w Polsce i 1. miejsce w województwie opolskim.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim zajęła 85 miejsce w Polsce i 2. w województwie opolskim.
Miejska Biblioteka Publiczna w Brzegu zajęła 90 miejsce w Polsce i 3. w województwie opolskim.

VIII. Jubileusze bibliotek

październik 2020 r. uroczyste obchody 75-lecia Oleskiej Biblioteki Publicznej im. J.A. Pieloka (online);
październik 2020 r. obchody 65-lecia Filii Bibliotecznej w Grodźcu Miejskiej i Gminnej Biblioteki publicznej w Ozimku.

IX. Wybrana działalność promocyjna bibliotek

Miejska Biblioteka Publiczna w Brzegu

styczeń - Spotkanie autorskie z Radosławem Wiśniewskim
luty - Ferie w oddziale dla dzieci
luty - Spotkanie autorskie ze Stanisławem S. Nicieją
luty - Festiwal gier planszowych
marzec - Dzień Bezpiecznego Internetu
czerwiec - Gry mobilne „ Alternatywny Brzeg, Biblionerzy. Miłek i przyjaciele z baśniowego lasu. Cudze chwalicie, a czy Brzeg znacie? Ile wiesz o literaturze?
wrzesień - Narodowe Czytanie „Balladyny” J. Słowackiego - online
październik - Spotkanie autorskie z Ewą Liszką
październik - Spacer po Brzegu z Romualdem Nowakiem
październik - Spotkanie autorskie z Łukaszem Orbitowskim
październik - Spotkanie autorskie z Radosławem Kobierskim
październik - Koncert Mirosława Czyżykiewicza
listopad-grudzień - Czytanie na ekranie - online
listopad - Spotkanie autorskie z Michałem Cetnarowskim - online.

Gminna Biblioteka Publiczna w Chrząstowicach

styczeń - Spotkanie autorskie z Z. Kołbą dla uczniów szkoły podstawowej pt. „Znajdź mnie i odwiedź”
styczeń - „To warto wiedzieć” spotkanie autorskie z Z. Kołbą dla dorosłych
styczeń - Zima Muminka - spotkanie dla przedszkolaków
luty - Mikołaj Kopernik - pogadanka. Spotkanie dla przedszkolaków
luty - „ Podróż na wschód” spotkanie z podróżnikiem G. Mazurem, spotkanie dla wszystkich grup wiekowych
luty - Przekraczamy granice - bajki i legendy o Opolszczyźnie i Morawach klasy I-III
marzec - Kobiety w Japonii „Kwiaty w pudełku” spotkanie w Klubie Seniora
kwiecień - Paleta Leonarda – prezentacja multimedialna – online
kwiecień - Muminki - prezentacja multimedialna – online
kwiecień - Kobiety w Japonii – prezentacja multimedialna – online
kwiecień - Początki motoryzacji – prezentacja multimedialna – online
maj - Tydzień bibliotek. Odległe dźwięki – prezentacja multimedialna – online
maj - Odlotowe odkrycia braci Wright – prezentacja multimedialna – online
maj - Ekspedycje na biegun – prezentacja multimedialna – online
maj - Antarktyda czy Arktyka - prezentacja multimedialna – online
wrzesień - Poczytaj mi mamo i tato – promocja książek dla najmłodszych – online
październik - Kardynał Prymas Polski Stefan Wyszyński – spotkanie w Klubie Seniora
październik - Promocja biblioteki na forach społecznościowych – online
październik - Książeczki sensoryczne – online.

Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Cisku

luty - Ferie zimowe w bibliotece. Cykl zajęć skierowany dla dzieci od 7 do 13 lat. Program obejmował głośne czytanie książek, opowiadanie ciekawych historyjek, rozwiązywanie krzyżówek literackich, quiz bajkowy, zajęcia komputerowe, gry i zabawy świetlicowe, warsztaty plastyczne, wyjazdy do teatru i Fly Parku w Radlinie luty - Bal przebierańców i teatrzyk w GOK Cisek
luty - Konkurs plastyczny w współpracy z Gminnym Przedszkolem

lutym - Pieczenie pierników we współpracy z Mniejszością Niemiecką
lutym - Robienie stroików świątecznych we współpracy z Mniejszością Niemiecką.

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Dobrodzeniu

wrzesień - Narodowe Czytanie Balladyny Juliusza Słowackiego na Rynku Dobrodzienia
październik - Przedstawienie dla dzieci w przedszkolu „Rzepka” J. Tuwima, rozpoczęcie akcji „Mała książka – Wielki człowiek” - filia Szemrowice
październik - Noc Bibliotek - Dobrodzień
październik - „Pan Hilary” - wizyta w przedszkolu z opowiadaniem - Szemrowice
październik - „Tańcowała igła z nitką” - wizyta w przedszkolu z opowiadaniem - Szemrowice
listopad - Teatrzyk Kamishibai w przedszkolu - Szemrowice
listopad - Dzień Pluszowego Misia - czytanie bajki online - Dobrodzień
grudzień - Adwentowe opowieści - czytanie opowiadań adwentowych online – Dobrodzień.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Głogówku

lutym - Dzień kota w bibliotece – gry i zabawy, działania w ramach „Ferii w bibliotece”
marzec - Dzień Kobiet – impreza współorganizowana z Domem Kultury
marzec - Spotkanie autorskie z Wiesławem Drabikiem – online
sierpień - „Włóczykij – wędrówki w nieznanne” gry i zabawy przygotowane na podstawie książki „W dolinie Muminków”
październik - Spotkanie autorskie z Jackiem Fedorowiczem. Projekt „Zaczytane Opolskie”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie

styczeń - Spotkanie z mistrzem olimpijskim Władysławem Kozakiewiczem. Promocja książki „Nie mówcie mi, jak mam żyć”
wrzesień - Narodowe Czytanie Balladyny Juliusza Słowackiego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Gorzowie Śląskim

styczeń - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
lutym - Zimowe ferie w bibliotece - MiGBP i filie – czytanie bajek, gry planszowe, quizy, konkursy dla dzieci.
Spotkanie autorskie z Tomaszem Słodkim – „Kolumbia”
maj - Spotkania autorskie dla dzieci w formie online z Romanem Pankiewiczem; Pięć zawodów kultury, Pięć ważnych zawodów, Islandia trzeci żywioł
wrzesień - Narodowe Czytanie – Balladyna Juliusza Słowackiego – online
październik - Biblioteka animatorem kultury i czytelnictwa
listopad - Projekt „Własna ścieżka do Niepodległej”, otwarcie biblioteki po remoncie.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Grodkowie

Cykliczne lekcje biblioteczne dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego
styczeń - Otwarcie biblioteki, wystawa „Ratusz - budynek z historią”
styczeń - Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „250- lecie Józefa Elsnera”, spotkanie z Piotrem Baronem - wykład „Szkola śpiewu Józefa Elsner”, występ chóru "Grodkovia"
styczeń - Lekcje biblioteczne o M. Skłodowskiej-Curie – zajęcia dla przedszkolaków
styczeń - Klasyczne gry towarzyskie
styczeń - „Sobota w bibliotece” – zajęcia edukacyjno-plastyczne, spotkania z okazji Dnia Babci i Dziadka
styczeń - Zajęcia czytelniczo-plastyczne z okazji dnia Babci i Dziadka – filia w Gnojnej
styczeń - Kaligrafia - warsztaty z pisania
styczeń - Lekcje biblioteczne o M. Skłodowskiej-Curie – zajęcia dla przedszkolaków
styczeń - Album w pudełku - warsztaty scrapbookingu
styczeń - Zwiedzanie wystawy „Ratusz - budynek z historią” z klasami szkół w Grodkowie
styczeń - Brydż w Bibliotece
lutym - Ferie Zimowe (Miejskie Wędrówki - 3 wyjścia do instytucji: Straż Pożarna, Urząd Miejski i Straż Miejska, Komenda Policji w Grodkowie)

luty - Ferie w Bibliotece pod hasłem „Kocha, lubi, szanuje”
luty - Ferie w Bibliotece pod hasłem „Po prostu koci świat”
luty - Ferie z grami planszowymi
luty - „Wyprawy w góry” - spotkanie z fotografem i podróżnikiem Mariuszem Zawadą
marzec - Wystawa „Legendy z Grodkowa i okolic”
kwiecień - Warsztaty wielkanocne - online.

Urząd Gminy Izbicko Referat ds. Bibliotek

maj - Wystawa z okazji setnej rocznicy urodzin Jana Pawła II
lipiec - Konkurs dla dzieci i młodzieży – „Wakacyjna przygoda z książką”
wrzesień - Spotkanie autorskie z M. Zatwarnickim w ramach projektu „Zaczytane Opolskie”.

Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu

styczeń - Salon Muzyki i Literatury pt. „Kolędowanie w Bibliotece”, Filii nr 5 – wydarzenie stacjonarne
styczeń - Spotkanie autorskie z NAVALEM, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 – wydarzenie stacjonarne
styczeń - Spotkanie muzyczne z Rebeliantami pt. „Rebelianci W Studni, czyli Słowo Na Rockowo - Pół / Pół”, Oddział dla Młodzieży - wydarzenie stacjonarne
styczeń - Medytacje z książką w tle, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne
luty - Spotkanie literacko-muzyczne pt. „Brakhot - performance: Nata Vakshynska & Evgeny”, Oddział dla Młodzieży - wydarzenie stacjonarne
luty - Wernisaż wystawy fotografii Rafała Pulkowskiego pt. „Fotografia przypadkowa”, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne
luty - „Ekoferie w bibliotece”, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu – wydarzenia stacjonarne
luty - Spotkanie pt. „Przyroda Kędzierzyna-Koźła” z Teresą i Henrykiem Hadaszami inaugurujące cykl „Moja zielona okolica” – kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne
luty - Konkurs Najpiękniejszej Wymowy Języka Ojczystego, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne
luty - Spotkanie z podróżnikami Joanną Gerstel i Mariuszem Wasiewskim pt. „Ku stepom akermańskim. Podróż rowerowa”, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne
luty - Rodzinne warsztaty budowania budek dla ptaków pt. „Budka plus, tworzymy domy dla ptaków” w ramach cyklu „Moja zielona okolica” – kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne
marzec - Spotkanie autorskie z Urszulą Zajączkowską, autorką książki pt. „Patyki, badyle” w ramach cyklu „Moja zielona okolica” – kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne
marzec - Wernisaż wystawy przygotowanej przez Instytut Śląski pt. „Ślązacy dla niepodległej. Trwanie-wiara-nadzieja-walka”
marzec - prelekcja Franciszka Binka pt. "Woda i energia darem z natury", Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne
maj - XVII Ogólnopolski Tydzień Bibliotek – wydarzenie online
czerwiec - Dzień Dziecka pt. „Mały dr Dolittle. Dzień Dziecka dla miłośników zwierząt” – wydarzenie online
czerwiec - Dni Literatury dla Dzieci i Młodzieży „W magicznym świecie Harry’ego Pottera” – wydarzenie online
czerwiec - sierpień - Czytanki na Rynku, Rynek Koźle – wydarzenie stacjonarne
lipiec - sierpień - Ekowakacje w bibliotece”, Miejska Biblioteka Publiczna w Kędzierzynie-Koźlu – wydarzenia stacjonarne i online
lipiec - sierpień – „Spacery z lupą” - kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne
lipiec - Koncert pt. „Bajkowe piosenki i zabawy” w ramach Finału Konkursu na Czytelnika roku 2019 – wydarzenie online
lipiec - Warsztaty fotograficzne „Od idealnego Selfie do Sleeveface” w ramach projektu „Młodzi kreatywni-interaktywni”, Oddział dla Młodzieży - wydarzenie stacjonarne
lipiec - Urodziny miesięcznika „Echo Studni” – spotkanie redaktorów, Oddział dla Młodzieży - wydarzenie

stacjonarne

lipiec - Spotkanie autorskie online z Grupą Urbex History, autorami książki pt. „Urbex History. Wchodzimy tam, gdzie nie wolno” w ramach projektu „Młodzi kreatywni-interaktywni” - wydarzenie online

sierpień - Warsztaty projektowania mobilnej gry miejskiej w ramach projektu „Młodzi kreatywni-interaktywni”, Port Kultury, Rynek 3 – wydarzenie stacjonarne

sierpień - Wernisaż wystawy pt. „Historia Kanału Kłodnickiego”, Rynek Koźle – wydarzenie stacjonarne

wrzesień - Narodowe Czytanie „Balladyna” Juliusza Słowackiego, Rynek Koźle – wydarzenie stacjonarne transmitowane online

wrzesień - Spotkanie z youtuberem „Strefa Czytacza” w ramach projektu „Młodzi kreatywni - interaktywni” - wydarzenie online

wrzesień - październik - Wystawa „Zielonym tropem” - kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne

wrzesień - Spotkanie z youtuberem „Oko w sieci” w ramach projektu „Młodzi kreatywni - interaktywni” - wydarzenie online

wrzesień - Spotkanie autorskie z Kingą Sawczuk, autorką książki pt. „Kinga Sawczuk. Kompleksiara. Jak zaistnieć w necie i być sobą?” w ramach projektu „Młodzi kreatywni - interaktywni” - wydarzenie online

październik - Premiera mobilnej gry miejskiej „Gra o Kozłach, czyli kędzierzyńsko-kozielska wyprawa w nieznane” w ramach projektu „Młodzi kreatywni -interaktywni” – wydarzenie stacjonarne

październik - Spotkanie autorskie z Barbarą Saczko-Bombą, autorką tomu opowiadań pt. „Inny stan skupienia”, Rynek Koźle – wydarzenie stacjonarne

październik - Warsztaty rękodzieła „Las w słoiku” w ramach cyklu „Moja zielona okolica” – kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne

październik - Noc Bibliotek – gra mobilna pt. „Zostań herosem dla ziemi” – wydarzenie online

październik - 3. Konferencja dla bibliotekarzy i nauczycieli „Biblioteka miejscem spotkań na przelocie tradycji i nowoczesności - od chińczyka do ActionTracka, czyli gry w bibliotece!” – wydarzenie online

listopad - „Wieczór z sowami” w ramach cyklu „Moja zielona okolica” – kampania edukacyjno-informacyjna projektu „Partnerstwo na rzecz ochrony różnorodności biologicznej województwa opolskiego – etap III”, Filia nr 5 - wydarzenie stacjonarne transmitowane online

listopad - Warsztaty ekorękodzieła pt. „Las w słoiku”, Miejska Biblioteka Publiczna, Rynek 3 - wydarzenie stacjonarne

listopad - Spotkanie podróżnicze online z Karoliną Jonderko pt. „Widzi mi się trip” – wydarzenie online

grudzień - Spotkanie autorskie online z Aretą Szpurą, autorką książki „Jak uratować świat?” – wydarzenie online

grudzień - Spotkanie podróżnicze online z Alicją i Jędrzejem Łukowskimi pt. „Bajkał - w krainie lodu” – wydarzenie stacjonarne

grudzień - Spotkanie podróżnicze online z Karoliną Chmielowiec i Moniką Staśkiewicz pt. „Camino de Santiago - jeden cel, dwie dziewczyny, trzysta kilometrów pieszo, setki uśmiechów i tysiące łez.” – wydarzenie online.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku

styczeń - luty - „Siatkówka – sport, co łączy a nie dzieli!” wystawa pokonkursowa z Zespołu Szkół w Byczynie luty - „Malarstwo Heleny Górki”

luty - „Ferie w Bibliotece” – spotkania dla dzieci w czasie ferii zimowych. Głównym tematem była ekologia i ochrona przyrody – wykonywano zabawki dla psów, ekologiczne obrazki, zawieszki z przysmakami dla ptaków

marzec - „Młodzi, zdolni, kreatywni” – prace plastyczne uczniów Zespołu Szkół Nr 1 w Kluczborku

marzec - „Wielkanoc na dawnej pocztówce” – ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu (kwiecień, ze względu na epidemię w wersji online na fanpage’u Biblioteki na Facebooku)

maj - „Karol Wojtyła #narodziny” – wystawa z okazji Roku Jana Pawła II przygotowana przez Centrum Myśli Jana Pawła II w Warszawie, uzupełniona książkami ze zbiorów kluczborskiej Biblioteki

maj - „Rodzina, ach rodzina...” – archiwalne fotografie portretujące rodziny Ziemi Kluczborskiej

sierpień - październik - Realizacja projektu „Wkręć się w bibliotekę na kołach!”, plenerowe wyjazdy biblioroweru (sierpień-październik)

wrzesień - Narodowe Czytanie – plenerowe spotkania na terenie miasta, zorganizowane we współpracy z Filią

Biblioteki Pedagogicznej

październik - Noc Bibliotek pod hasłem „Klimat na czytanie”. W programie imprezy znalazły się m.in.: "Upoluj książkę" - poszukiwanie książek ukrytych na terenie Kluczborka, „Cud miód” – spotkanie z pracownikiem pasieki zarodowe w Maciejowie kiermasz książek, płyt winylowych i kaset magnetofonowych

październik - Wystawa „Opowieści niesamowite – literackie oblicza strachu” ze zbiorów WBP w Opolu

listopad - grudzień - Wystawa malarstwa Jadwigi Płocikiewicz-Dzięgieł.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach

luty - „Biała zima w bibliotece”

luty - „Bezpieczni razem” – pogadanki, konkursy / we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Krapkowicach, Strażą Miejską, Szkołami Podstawowymi klas I- III, Przedszkolami

marzec - „Ochrona środowiska” – wykład

marzec - „Krapkowice z perspektywą na przyszłość” – seminarium / współpraca z Urzędem Miasta i Gminy Krapkowice

marzec - „Miesiąc seniora” – październik / współpraca z Urzędem Miasta i Gminy Krapkowice i Uniwersytetem III Wieku

Imprezy czytelnicze m.in.: „Gawędy o książkach”, „Spotkania z bajką”, „Niepodległość niejedno ma imię”, „Wielka zadyma z Mikołajem”- prowadzone w formie online.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Krapkowicach i jej filie realizują projekt „Mała książka – wielki człowiek”.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

luty - Ferie w bibliotekach w Lewinie Brzeskim oraz filiach w Przeczy i Strzelnikach

maj - Biblioteka pod Ratuszem - online

czerwca - Dzień Dziecka - online

wrzesień - Uroczyste otwarcie Biblioteki w Lewinie Brzeskim po remoncie

październik - Uroczyste otwarcie Biblioteki w Skorogoszczy po przeprowadzce do nowego lokalu

listopad - Andrzejkowy Wieczór Wróżb – online.

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Lubszy

styczeń - Spotkanie autorskie z Krzysztofem Jagiełło

wrzesień - Spotkanie autorskie z Ewą Kassalą

Gminna Biblioteka Publiczna w Murowie

wrzesień - Odjazdowy bibliotekarz

wrzesień - Rajd rowerowy do pasieki

październik - Noc Bibliotek

Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Niemodlinie

maj - „ 30 lat Samorządności- Gmina Niemodlin ” - wystawa online

lipiec - sierpień - „ Podróż z książką” wakacyjna akcja czytelnicza

wrzesień - „ Narodowe Czytanie ” – online

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Nysie

styczeń - Konkurs plastyczny pt. „Atrakcje turystyczne pogranicza polsko-czeskiego” Centrum Działań Wspólnych (CDW)

styczeń - Giełda płyt winylowych

styczeń-luty - Wystawa prac malarskich Ewy Michalskiej i Anny Zalewskiej

luty - Wystawa fotografii Joanny Kruszyńskiej „Gruzja oczami Anastazji”

marzec - Wystawa fotografii Kazimierza i Krystyny Staszaków „70. i co dalej? Reportaż fotograficzny z podróży po Europie”

marzec - Pokaz filmu „Zimna wojna” (CDW)

marzec - Restaurant day (CDW)

kwiecień - Wystawa „Konstytucja 3 Maja” - wystawa na stronie internetowej biblioteki

lipiec - Turniej gier planszowych Vudu (CDW)
lipiec - Wystawa malarstwa i tkaniny artystycznej Ewy Michalskiej
sierpień - Procesy czarownic – poznawanie regionu (CDW)
wrzesień - Narodowe czytanie – „Balladyna” Juliusza Słowackiego
wrzesień - Wystawa Dni Dziedzictwa Narodowego „ B jak Batory”
wrzesień - Promocja tomiku poezji Ryszarda Ścibora „Dotyk”
wrzesień - Spotkanie autorskie z Katarzyną Kobylarczyk
październik - Spotkanie autorskie z Marcinem Kydryńskim
październik - Spotkanie autorskie dla dzieci z Barbarą Gawryluk – online
październik - Spotkanie autorskie dla dzieci z Agnieszką Frączek – online
październik - Wernisaż i wystawa malarstwa Justyny Janek „Barwne horyzonty”
listopad - Wystawa fotografii „Po niebie chmury gonily” - Moniki Paulovej.

Oleska Biblioteka Publiczna

styczeń - Wystawa książek i prelekcja V ogólnopolski konkurs Wielka Liga Czytelników
styczeń - Spotkania z żywym słowem – zajęcia biblioterapeutyczne
styczeń - Biblioteczny Klub Robótek Ręcznych „Dziergamy czapki na mroźne dni”
styczeń - Spotkanie DKK Jennifer Egan: Manhattan Beach
styczeń - Dzień Babci i Dziadka w bibliotece przy herbacie i ciastku – impreza dla dzieci i Dziadków
styczeń - Wystawa i prelekcja Mądrości pana Kuleczki i jego przyjaciół
luty - Spotkania z gramami w strefie gier – gry planszowe i komputerowe
luty - Biblioteczny Klub Robótek Ręcznych „Robimy króliki i baranki wielkanocne”
luty - Spotkanie DKK Olesno i Kluczbork powieści Lisy Gardner
luty - Św. Walenty, legendy i opowiadania - zajęcia dla dzieci
luty - Ferie w bibliotece „Bałwanki - czarujemy zimę” – zajęcia dla dzieci
luty - Ferie w bibliotece „Magiczne obrazki - Walentynki” - zajęcia dla dzieci
luty - Spotkania z żywym słowem – zajęcia biblioterapeutyczne
luty - Randka w ciemno z książką – akcja biblioteczna
luty - Ferie w bibliotece „Dzień kota” - zajęcia dla dzieci
luty - Ferie w bibliotece „łapacze snów” - zajęcia dla dzieci
luty - Wystawa i prelekcja „Coś nowego”
marzec - Dzień piegów i piegusów. Czytanie o Pippi Langstrumf i innych piegusach – zajęcia dla dzieci
marzec - Wystawa „Dziecięcy świat w obiektywie dawnych fotografów. Fotografie z lat 1865 – 1945 ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego”
marzec - Lekcja biblioteczna „Bohaterki i buntowniczkii”
marzec - IV Ogólnopolskie Czytanie Jezycjady 2020
marzec - Lekcja biblioteczna Turlututu – niezwykle książki
marzec - Wystawa i prelekcja „Bohaterki i buntowniczkii”
marzec - Biblioteczny Klub Robótek Ręcznych „Poznajemy nowe wzory robione na drutach”
maj - Tydzień bibliotek – online
czerwiec - Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom „ Prezentacja książek” online
wrzesień - Wystawa „Narodowe czytanie” J. Słowacki – „ Balladyna”
wrzesień - Narodowe czytanie „Balladyna” Juliusza Słowackiego
wrzesień - Z biblioteczną wizytą w przedszkolu PP 4 – głośne czytanie i zagadki
wrzesień - Spotkanie DKK „Co przeczytaliśmy w czasie epidemii”
październik - Wystawa „Leopold Tyrmand. Wolność jest w (na) tobie” ze zbiorów WBP w Opolu
październik - Noc bibliotek - zagadki online oraz rozdawane zadania w bibliotece
październik - Lekcja biblioteczna „Jak korzystać z biblioteki”
październik - „Kolory jesieni” wystawa i prelekcja
październik - Noc bibliotek „Klimat na czytanie” - szukanie książek
październik - Noc bibliotek - gra online
październik - Wystawa i prelekcja „Duchy i inne stwory”
październik - Andrzejkowo/Katarzynkowo – wróżby przesady zwyczajne wystawa i prelekcja

listopad - Wystawa „Portret pięknej kobiety. Fotografie ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego” cz. I
listopad - „Misie i niedźwiadki” wystawa i prelekcja oraz zagadki
grudzień - Wystawa „Portret pięknej kobiety. Fotografie ze zbiorów Bogusława Szybkowskiego” cz. II
grudzień - Święta coraz bliżej wystawa i prelekcja
grudzień - Zrób sobie ozdoby na choinę wystawa i prelekcja

Gminny Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Olszance

styczeń - Dzień Babci i Dziadka, Filia Przylesie
luty - Przedstawienie teatralne dla dzieci „Na misiowych urodzinach. Najważniejsza jest rodzina” Filia Pogorzela
luty - Bal karnawałowy dla dzieci. Zabawa, konkursy czytelnicze z nagrodami książkowymi przygotowane przez bibliotekarza (współpraca z sołtys i Radą Sołecką w Pogorzeli)
luty - Relaksacja przy dźwiękach gongów i mis terapeutycznych dla dzieci. Filie: Pogorzela, Michałów, Przylesie, Czeska Wieś, Krzyżowice
luty - Relaksacja przy dźwiękach gongów i mis terapeutycznych dla dorosłych. Filie: Pogorzela, Michałów, Przylesie, Krzyżowice, Czeska Wieś
luty - Wycieczka do Muzeum Papiernictwa w Dusznikach
luty - Warsztaty mydlarskie dla dzieci
luty - Warsztaty piernikowe dla dzieci
luty - Wycieczka do Muzeum Piosenki Polskiej w Opolu
luty - Prelekcja i degustacja dla dorosłych „Zdrowy tryb życia. Właściwości roślin leczniczych” Filia Czeska Wieś

Miejska Biblioteka Publiczna w Opolu

Realizacja Programu Ameryka w Twojej Bibliotece (cały rok)
Dyskusyjny Klub Miłośników Fantastyki (online) Wypożyczalni Centralnej (cały rok)
Cykle rodzinnych spotkań Sobota z mamą i tatą i Słucham, czytam, tworzę, Spotkania Teatralne Kamishibai, Spotkania z Panią Bajką
Cykl „Szydełkomania” (cały rok) Filia nr 3
Cykl „Z czwórka dookoła świata i Bibliotekarz w Klubie Seniora” (cały rok) Filia nr 4
styczeń - Szadź – spotkanie z Igozem Brejdygantem
luty - Trudne relacje – warsztaty motywacyjno-coachingowe z Piotrem Zawadzkiem
luty - Ferie w bibliotece - Wybierz Ferie w bibliotece
marzec - „W uśmiechu Ci do twarzy” spotkanie z Danutą Hasiak
kwiecień - Cykl „Dobranocka dla dorosłych. Opolski aktor Andrzej Czernik czytał w odcinkach powieść Joanny Chmielewskiej „Jak wytrzymać z mężczyzną”. Wydarzenie realizowane było we współpracy z Energetyką Ciepłą
maj - „Leopold Tyrmand: Jego śmierć była taka jak jego życie” – live na Facebooku MBP - Opowieść Marcela Woźniaka
czerwiec-październik - Wypełnij w bibliotece - online
czerwiec - #hot16challenge online
czerwiec - Detektyw literacki na tropie... poetów wyklętych. Spotkanie z Jackiem Podsiadłą online
czerwiec - 10. Noc Kultury
lipiec-sierpień - Wakacje z biblioteką
sierpień - Kurs medytacji dla początkujących z Jadwigą Kander
sierpień - Festiwal międzypokoleniowy „Ojciec i dziatki”
wrzesień - listopad - Projekt Mała Książka – Wielki Człowiek
wrzesień - 9. Narodowe Czytanie Balladyny Juliusza Słowackiego
wrzesień - Human Body for Kids
październik - Projekt Eduko – Joannicka wioska rycerska - online
listopad - grudzień - 18. Opolska Jesień Literacka - online
listopad - Spotkanie online z Aleksandrem Dobą

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu

styczeń - Finisaż wystawy „Podwodne Opolskie” fotografie dr. Krzysztofa Spałka
styczeń - „Wiersze pachnące jedliną”

styczeń - Konferencja naukowa „Kultura gier + gry w kulturze” (org. Wydział Filologiczny Uniwersytetu Opolskiego i Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu)

styczeń - Muzyka w Galerii, czyli galeria muzyki (współorganizacja Państwowa Szkoła Muzyczna w Opolu I i II st.)

styczeń - Wystawa prac Józefa Chyżego i Natalii Nosovej „Odbicia”

styczeń - „W grupie różnie”, spotkanie integracyjne zorganizowane przez Stowarzyszenie „Mój Duch Przyjazny”

styczeń - Spotkanie Opolskich Genealogów

styczeń - Promocja książki Zygmunta Wielowiejskiego „Historia fotografii w Opolu w latach 1839-1860”

styczeń - Spotkanie z prof. Stanisławem S. Nicieją - promocja XIV t. „Kresowej Atlantydy” - Stanisławów, Buczacz. Zabłotów, Ilińce, Trójca i Chlebczyn

luty - Akcja Biblioteka z klasą: spotkania dla dzieci i młodzieży. W programie m.in.:

Moje Kamishibai – Regenbogenfisch Marcusa Pfistera;

Austria bliżej;

Niemcy bliżej

luty - Spotkanie z cyklu „Muzyka w Klubowym Fotelu” – muzyka na ekranie, Starsi Panowie Dwaj – razem i osobno. „Divertimento” (Garden party, czyli bankiet w krzakach)

luty - Joga z Żanetą

luty - Nagroda roku/Spiel des Jahres – nagroda za najlepsze gry planszowe – przedstawiła Dominika Gorgosz

luty - Dzień Granania w gry RPG i planszówki

luty - Spotkanie z Błażem Strzelczykiem, autorem książki „Moja żona głaszcz jeże”, prowadzenie Dominika Gorgosz

luty - Spotkanie z cyklu „Muzyka w Klubowym Fotelu” – muzyka na ekranie, z serii Legendy Muzyki: Bruce Springsteen – „Under The Influence”

luty - Otwarcie Strefy Retro Gier

luty - Kresowy wieczór filmowy

luty - Spotkanie prezentujące zastosowania audiodeskrypcji

luty - Rosenmontag - Oh, Carnevale! Czyli jak się bawią w karnawale Niemcy, Austriacy i Szwajcarzy – prelekcja

luty - Spotkanie niemieckojęzycznego DKK - „Das Städtchen Drumherum” Miry Lobe

luty - Debata „Czy Polska jest atrakcyjna dla Ukraińców” (org. RODM)

luty - „W zaułkach” – literackie portrety miast

luty - „Albert Camus – moralista mimo woli”

marzec - Prelekcja „Austria bliżej” (20. Wiosna Austriacka)

marzec - I etap XXIII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy „Austria – kraj i mieszkańcy”

marzec - Spotkanie z cyklu "Muzyka w Klubowym Fotelu" - muzyka na ekranie. Katarzyna Groniec – „Zoo z piosenkami Agnieszki Osieckiej”

marzec - Wernisaż wystawy „Portret eleganckiego mężczyzny 1860-1910. Fotografie z kolekcji Bogusława Szybrowskiego”

marzec - Spotkanie „Liryka z muzyką i uśmiechem” - poeta Jacek Sojan, poetka Małgorzata Hrycaj, minstrel Tomasz Sawicki, skrzypaczka Dagmara Gałeczka

marzec - "Simracing - Linia startu" (org. Koło Naukowe Games Studies UO)

marzec - Spotkanie z Martinem Wyciskiem (Instytut Zachodni) poświęcone stosunkom RP-RFN

marzec - Wystawa „Śladami Chopina” z okazji przypadającej w 2020 r. 210. rocznicy urodzin Fryderyka Chopina

maj - Konkurs powiatowy na najaktywniejszego czytelnika 2019 r.

maj - TYDZIEŃ BIBLIOTEK 2020 – działania realizowane online:

- „Śląsk na dawnej mapie” – Atlas Johanna B. Homanna (wirtualna wystawa)

- „Nowe życie starych książek” (film prezentujący konserwację cennych zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu, wersja polska, angielska oraz z udziałem tłumacza języka migowego),

- Spotkanie z Piotrem Gąsowskim,

- „Nie pokazuj potwora!” warsztat z zakresu budowania grozy i napięcia w opowieściach prowadzi Łukasz Śmigiel,

- Spotkanie z prof. S. S. Nicieją, poświęcone XIV tomowi „Kresowej Atlantydy”,

- Warsztaty poświęcone technice montażu filmów wideo - prowadzenie Krzysztof Jabłoński,

- wykład online. Tworzenie gier na Game Boy’a w 2020 roku, Krzysztof Jabłoński,

- Konwersacje językowe. Niemiecki na co dzień

maj - Ekranizacje dzieł literackich (filmy DVD)

- maj - Wystawa „Fryderyk Kremser – fotograf ze złożonymi skrzydłami”
- czerwiec - Spotkanie z Michałem Milczarkiem, promocja książki „Donikąd” prowadzenie Agnieszka Zientarska. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”
- czerwiec - Wystawa „Leopold Tyrmand – wolność jest w (na) Tobie!”
- lipiec - Spotkanie z Wojciechem Przyłipiakiem, promocja książki „Czas wolny w PRL”, spotkanie prowadzi Grzegorz Pielak (przy ograniczonej liczbie uczestników dodatkowo spotkanie online). Projekt „Historyczne ścieżki”
- lipiec - Spotkanie z Joanną Gierak-Onoszko. Promocja książki „27 śmierci Toby’ego Obeda”, spotkanie prowadzi Maria Krześlak-Kandziora - online (Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”)
- lipiec - Spotkanie z Wojciechem Ossolińskim (spotkania z członkami i przyjaciółmi Nauczycielskiego Klubu Literackiego), "I..." i nie tylko, z udziałem Ady Jarosz, ogród Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu / sala narad, pałac WBP, ul. Piastowska 20 (ograniczona liczba uczestników). Projekt „Ogrody literatury”
- lipiec - Spotkanie z Karoliną Kuszyk, promocja książki „Poniemieckie”, spotkanie prowadzi Agnieszka Zientarska (ograniczona liczba uczestników)/spotkanie online. Projekt „Historyczne ścieżki”
- lipiec - Wystawa „Wieś opolska na dawnej pocztówce. Ze zbiorów Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu”
- lipiec - Wystawa „Leopold Tyrmand – wolność jest w (na) Tobie!”, Mała Galeria Projekt „Historyczne ścieżki”
- lipiec - Wystawa „Portret eleganckiego mężczyzny 1860-1910. Fotografie z kolekcji Bogusława Szybkowskiego”
- sierpień - Spotkanie z Bogusławem Szybkowskim. Promocja książki „Opole 1860-1945. Katalog fotografii”
- sierpień - Spotkanie autorskie z Zofią Kulig (współorg. Spotkania NKL, ZLP). Projekt „Ogrody literatury”
- sierpień - Wystawa fotografii „Zestaw autorski”, Jacek Baranowski, Ludwik Bednarz, Jerzy Tomczak, Bartek Paliga, Roman Hławacz, Paweł Hęciak
- sierpień - Spotkanie autorskie z Ewą Kacą (spotkania z członkami Związku Literatów Polskich Oddział Opolski). Projekt „Ogrody literatury”
- sierpień - Promocja zbioru wierszy Teodozji Świdorskiej „W wychyleniu”, prowadzenie Ludmiła Sobolewska (spotkanie z członkami i sympatykami Nauczycielskiego Klubu Literackiego przy Zarządzie Okręgu Związku Nauczycielstwa Polskiego w Opolu). Projekt „Ogrody literatury”
- sierpień - Spotkanie z Piotrem Strzeżyszem – On the bike, transmisja. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”
- sierpień - Opole Songwriters Festival (org. WBP, Stowarzyszenie „Kulturalne Opole”. NCPP) – ogród Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej
- sierpień - Spotkanie ze Stanisławem Jałowieckim, promocja książki „Tu i tam – tam i tu”, prowadzenie spotkania prof. zw. dr hab. Bogusław Nierenberg
- sierpień - Wystawa „Otmuchów, piękny zakątek” (Opolszczyzna bez granic), autor zdjęć Adrian Dwornicki (org. Gmina Otmuchów, Gminny Dom Kultury w Otmuchowie)
- sierpień - 40 rocznica powstania NSZZ „Solidarność” (org, Polskie Towarzystwo Numizmatyczne oddział Olesno, Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu), wystawa dokumentów oraz przypinek z symbolem „Solidarności”. Projekt Historyczne ścieżki”
- wrzesień - Spotkanie z Małgorzatą Sidz, promocja książki „Kocie chrzciny. Lato i zima w Finlandii”, transmisja. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”
- wrzesień - spotkanie ze Zbigniewem Bereszyńskim, promocja książki „Rewolucja ‘Solidarności’ w województwie opolskim” (org. Instytut Śląski, Zarząd Regionu Śląska Opolskiego NSZZ „Solidarność”, ogród WBP, ul. Piastowska 20 / transmisja
- wrzesień - Narodowe Czytanie – „Balladyna” w interpretacji Tomasza Stockingera, oprawa muzyczna Stefan Gąsieniec. Ogród WBP
- wrzesień - Spotkanie z Marcinem Kąckim, Promocja książki „Oświęcim. Czarna zima”, transmisja. Projekt „Historyczne ścieżki”
- wrzesień - Spotkanie z Otylią Jędrzejczak, promocja książki „Otylia”. Transmisja Projekt „Zaczytane Opolskie”
- wrzesień - Spotkanie z dr. Leonem Popkiem, promocja książki Józefa Szweda „Odcinek”, z udziałem Teresy Nietykszy i Ludmiły Sobolewskiej. Transmisja. Projekt „Historyczne ścieżki”
- wrzesień - „Pożegnanie Poetyckie”, udział biorą Agnieszka Andrzejczak, Barbara Chudzik, Elżbieta Żłobicka, Ewa Kaca, Małgorzata Jagiełło („Mój Duch Przyjazny”), Projekt „Ogrody literatury”
- wrzesień - Warsztaty literackie Wojciecha Ossolińskiego. Projekt „Ogrody literatury”
- wrzesień - Spotkanie z Katarzyną Kobylarczyk, promocja książki „Strup. Hiszpania rozdrapuje rany”, transmisja. Projekt „Ogrody literatury”
- wrzesień - Spotkanie z prof. Stanisławem S. Nicieją – promocja tomu XV. „Kresowej Atlantydy”, transmisja. Projekt

„Historyczne ścieżki”

wrzesień - „Dzień z historią”. Projekt „Historyczne ścieżki”:

-LARP (Opolski Klub Fantastyki „Fenix”), Grupa Rekonstrukcji Historycznych Wiwern

-Wykład Dominiki Gorgosz, „Kości zostały rzucone”, czyli o historii w grach planszowych

-Wykład Michała Smolińskiego „Rekonstrukcje historyczne - jak odtwarzamy historię?”

wrzesień - Spotkanie autorskie z Ewą Kassalą „Królewskie ogrody. Siła kobiet”. Projekt „Zaczytane Opolskie”

wrzesień - Wystawa „Typowo śląskie!?” Świadomość regionalna i śląskie tożsamości (Dni Kultury Niemieckiej)

wrzesień - Wystawa „Wien post mortem, czyli o śmierci w Wiedniu”

wrzesień - Wystawa Ludwig Wittgenstein „Odyseja traktatu” – stulecie „Traktatu logiczno-filozoficznego” (Wiosna Austriacka)

wrzesień - Spotkanie z Mariuszem Szczygłem promocja książki „Osobisty przewodnik po Pradze”, transmisja.

Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”

wrzesień - Europejski Dzień Języków w Bibliotece Austriackiej

wrzesień - Spotkanie z Małgorzatą Michalską. (Spotkanie z członkami i przyjaciółki NKL). Projekt „Ogrody literatury”

wrzesień - Kresowe poetessy - poetyckie zakątki kresów południowo-wschodnich - wykład Tomasza Kuby Kozłowskiego. Projekt „Historyczne ścieżki”

wrzesień - Półfinał i Finał XXIII Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy „Austria – kraj i mieszkańcy”.

październik - Spotkanie z Marcinem Kydryńskim, prowadzenie Mateusz Torzecki, transmisja. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”

październik - Spotkanie z Leszkiem Talko, Promocja książki „Królowie bajek. Opowieść o legendarnym studiu filmów rysunkowych”, spotkanie prowadzi Grzegorz Pielak, transmisja. Projekt „Historyczne ścieżki”

październik - Koncertu z TRIO GUSCHLBAUER w ramach Jesieni Austriackiej (odwołany) w dniu 24.03. w ramach 20. Wiosny Austriackiej - we współpracy z Austriackim Forum Kultury we Warszawie) – Filharmonia Opolska

październik - Spotkanie z Tomaszem Różyckim, prowadzenie dr hab. Adrian Gleń, prof. UO. Projekt „Ogrody literatury”

październik - Coaching językowy – Paweł Nowik. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy” online

październik - Poetry to inspire – online coaching. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”

październik - Spotkania autorskie z Jędrzejem Pasierskim, prowadzenie Agnieszka Zientarska. Projekt „Ogrody literatury”

październik - Wystawa „Z kresowego albumu”

listopad - Spotkanie z Anną Dziewit-Meller, promocja książki „Od jednego Lucypera”, prowadzenie Wojciech Szot, transmisja. Projekt „Ogrody literatury”

listopad - Spotkanie z Michałem Nogasiem, prowadzenie Agnieszka Zientarska. Projekt „Ogrody literatury”

listopad - Spotkanie z Wojciechem Szotem, prowadzenie Michał Nogaś. Projekt „Historyczne ścieżki”

listopad - Spotkanie z Radkiem Rakiem, prowadzenie dr Łukasz Sasuła online. Projekt „Ogrody literatury”

listopad - „Historia opolskiego wzoru ludowego” – wykład połączony z prezentacją. „Historyczne ścieżki Etno”. Projekt „Historyczne ścieżki”

listopad - Spotkanie z Bartoszem Pankiem „U nas każdy jest prorokiem”, spotkanie prowadzi Grzegorz Pielak. Transmisja. Projekt „Historyczne ścieżki”

listopad - Spotkanie z Magdaleną Środą. Transmisja. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”

listopad - Spotkanie z Wojciechem Jagielskim, Promocja książki „Strona świata. Reporter o świecie, który gwałtownie się zmienia”, prowadzenie Tomasz Zacharewicz. Transmisja. Projekt „Patchwork językowo-kulturowy”

listopad - Spotkanie z Michałem Rusinkiem, Promocja książki Wihajster, czyli przewodnik po słowach pożyczonych, prowadzenie spotkania Agnieszka Zientarska. Projekt (wniosek „Patchwork językowo-kulturowy”

listopad - Wystawa „Agatha Christie Królowa zbrodni”.

Dom Kultury w Ozimku. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku

czerwiec - Konkurs „Gmina Ozimek – od ogółu do szczegółu” - online

lipiec-sierpień - Konkurs fotograficzny pn. „Co książki widziały, czyli wakacje czytelników” - online

październik-listopad - Konkurs plastyczno-literacki pn. „Kartka urodzinowa dla mojej biblioteki” forma hybrydowa

październik - Konkurs recytatorski dla uczniów szkół podstawowych pn. „Ozimskie Spotkania z Poezją” - stacjonarne

grudzień - Spotkanie Mikołajkowe organizowane razem z Domem Kultury w Ozimku – online
grudzień - Ozimski Quiz Bożonarodzeniowy - online

Biblioteka Publiczna w Paczkowie

styczeń - Wystawa „W obiektywie Bogusława Szybkowskiego” ze zbiorów WBP w Opolu
luty - Wystawa „A jak już będę tam na górze, to czasem tu do was na ziemię zejść... Agnieszka Osiecka” ze zbiorów WBP w Opolu
luty - Ferie w bibliotece . Cykl imprez dla dzieci i młodzieży: konkursy, gry, zabawy
marzec - Spotkanie autorskie z Marią Duszka – poetką, dziennikarką, animatorką kultury, założycielką i opiekunką Koła Literackiego Anima z Sieradza
marzec - Wystawa „Życie jest tajemniczym wzorem. Gustaw Herling-Grudziński” ze zbiorów WBP w Opolu
lipiec - Wystawa „W zaułkach. Literackie portrety miast” ze zbiorów WBP w Opolu
sierpień- wrzesień - Wystawa „Druki ulotne z czasów plebiscytu na Górnym Śląsku” ze zbiorów WBP w Opolu
październik - Wystawa „Piękny człowiek w brzydkich czasach. Jan Paweł II”
grudzień - Wystawa „Co ma piernik do wiatraka – ciekawa historia piernika”
grudzień - Wystawa „Tradycje Bożonarodzeniowe”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pakoślawicach

Styczeń-grudzień - Udział w projekcie „Mała Książka – Wielki Człowiek”
styczeń - Spotkanie kolędowe i jasełka
styczeń - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy
styczeń - Koncert Młodych Czytelników
luty - Ferie w bibliotece
marzec - Gminny Konkurs Pięknego Czytania
maj - Konkurs „Św. Jan Paweł II w oczach dziecka”
maj - Wystawa „100 rocznica urodzin Jana Pawła II”
wrzesień - Narodowe czytanie „Balladyny” Juliusza Słowackiego oraz wystawa „Twórczość Juliusza Słowackiego”
październik - Dzień głośnego czytania (przeprowadzono zajęcia w szkole)
listopad - Dzień Pluszowego Misia (przeprowadzono zajęcia w szkole)
listopad - Promocja bibliotek – akcja „Koperta życia dla seniora”
grudzień - Roczniki w bibliotece.

Gminna Biblioteka Publiczna w Pokoju

styczeń - Wieczór wspomnień o tradycjach kolędniczych w gminie Pokój - stacjonarne
styczeń-październik - Cykl spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki dla dzieci - stacjonarne
styczeń-marzec - Cykl zajęć „Kaligrafia” - stacjonarne
styczeń-marzec - Cykl zajęć „Zagadkowa biblioteka” - stacjonarne
styczeń-październik - Cykl zajęć „Twórcza biblioteka” - stacjonarne
styczeń - Współorganizacja Dnia Babci i Dziadka w Betanii - stacjonarne
styczeń - Wieczór kolęd w filii w Dąbrówce Dolnej – stacjonarne
styczeń - Odwiedziny w przedszkolu z książkami „Mała książka – Wielki człowiek” - stacjonarne
luty - Ferie z biblioteką - stacjonarne
luty - Teatrzyk promujący czytelnictwo w Dąbrówce Dolnej - stacjonarne
luty - Akcja promująca czytelnictwo „Czytelnik miesiąca” - stacjonarne
marzec - Akcja promująca czytelnictwo „Kolekcjoner gwiazd” - stacjonarne
marzec - Głośne czytanie w przedszkolu w Lubnowie
kwiecień - Udział w Akcji „Żonkile” – online
maj-czerwiec - Akcja pisania recenzji przez czytelników i pracowników biblioteki - online
czerwiec - Dzień dziecka w bibliotece - online
sierpień - Cykl wystaw „Pokój na pocztówkach” - stacjonarne
sierpień - Akcja promująca czytelnictwo „Zaczytana biblioteka” - stacjonarne
sierpień - Cykl spotkań „Wakacyjna twórcza biblioteka” - stacjonarne
wrzesień-październik - Cykl spotkań Klubu młodego odkrywcy - stacjonarne

wrzesień - październik - Cykl spotkań „Tańcowała nitka” - stacjonarnie
wrzesień - Dzień chłopaka w bibliotece - stacjonarnie
październik - Halloween z GBP w Pokoju - online
listopad - Dzień pluszowego misia – online
listopad-grudzień - opowiadania z teatrykiem Kamishibai – online
listopad - XXIV Gminny Konkurs Recytatorski – online.

Gminna Biblioteka Publiczna w Popielowie

styczeń - Spotkanie w ramach cyklu „Mamy do pogadania”- "Jak zachęcić dziecko do czytania książek w języku obcym?"
styczeń - Ferie zimowe w bibliotece - zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci (Popielów, Karłowice, Stare Siołkowice)
luty - Spotkanie w ramach cyklu „Mamy do pogadania” - „100 pytań do...”. Gościem była Pani Aleksandra Witkowska, położna, doradca laktacyjny
luty - Zajęcia językowe „Jak powstały szare słońce?” dla uczniów klas 4-7, inspirowane książką Davida Mckee „Tusk tusk”. Prowadzenie Agnieszka Barańska
marzec - Biblioteka wspólnie z Centrum Kultury opracowała strategiczny, długoterminowy plan działania w sieci. Założony został kanał YouTube, na którym kilka razy w tygodniu publikowane są filmiki o różnej tematyce, nagrywane w większości przez pracowników Centrum, Biblioteki i zaprzyjaźnionych użytkowników. Biblioteka zapraszała do sieci, gdzie można było znaleźć: recenzje ciekawych książek dla dorosłych, muzyczne dobranocki, ciekawostki do poczytania, posłuchania lub obejrzenia dla dzieciaków, spotkania przed kamerką z poetami, literatami i innymi ciekawymi postaciami z bliskiej okolicy
lipiec-sierpień - Wakacje w bibliotece, zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci
lipiec-wrzesień - Wystawa „Wybrane podania i legendy powiatu opolskiego” ze zbiorów WBP w Opolu (Filia Stobrawa)
październik - Wystawa „Sławni Opolanie” ze zbiorów WBP w Opolu (Filia Stobrawa)
październik - Spotkanie autorskie z pisarką książek dla dzieci i młodzieży Katarzyną Wasilkowską (DKK Filia Stare Siołkowice)
listopad-grudzień - Konkurs gwarowy „List do Świętego Mikołaja”
grudzień - Wystawa „Widok na dawny powiat opolski” ze zbiorów WBP w Opolu (Filia Stobrawa).

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Praszka

Projekt Mała Książka – Wielki Człowiek- realizacja całoroczna
maj - „ Zasmakuj w Bibliotece”, czyli „smaczna książka na wynos” - grupy przedszkolne
maj - VI Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom
sierpień - Dzień Miłośników Książek
wrzesień - Narodowe Czytanie - online
październik - Spotkanie autorskie z Jackiem Fedorowiczem w ramach „Zaczytane Opolskie”
listopad - Uroczysta odsłona nowej witryny biblioteki.

Ośrodek Kultury i Sportu. Biblioteka Publiczna w Prószkowie

luty - Noc z Andersenem
kwiecień-czerwiec - Akcje online „Zostań w domu”
wrzesień - Spotkanie autorskie z Ewą Kassalą
październik - Spotkanie autorskie z Wacławem Zdziebłowskim
grudzień - Konkurs Mikołajkowy
grudzień - Postawienie szafy „Uwolnij książkę” w Przysieczy.

Prudnicki Ośrodek Kultury i Biblioteki Publicznej. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Prudniku

marzec - Historyczne eksploracje – Wykład online „Kryminalne zagadki II RP”
marzec - Wystawa on-line „Papierowe światy” udostępniona przez WBP Opole
kwiecień - Poranek w bibliotece - czytanki dla najmłodszych online
kwiecień - Warsztaty plastyczne online - „Mądre Sówki”
kwiecień - Historyczne eksploracje – Wykład online „Złe książki - O Indeksie Książ Zakazanych”

kwiecień - Poranek w bibliotece - czytanki dla najmłodszych online
kwiecień - Warsztaty plastyczne online „Wesołe zakładki”
kwiecień - Akcja „Żonkile” – Wykład online „Powstanie w getcie warszawskim”
kwiecień - Warsztaty plastyczne online „Żonkile 2020 r.”
kwiecień - Poranek w bibliotece - czytanki dla najmłodszych online
kwiecień - Warsztaty kulinarne dla dzieci online
kwiecień - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych „Dlaczego banany są krzywe?”
kwiecień - Warsztaty plastyczne on-line „Pieczątki z ziemniaka”
kwiecień - Historyczne eksploracje – Wykład online „Literatura kryminalna”
kwiecień - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Dlaczego woda w morzu jest słona?”
kwiecień - Warsztaty plastyczne online „Włóczkowe gałątki”
kwiecień - Historyczne eksploracje – Wykład online „Wiwat maj! O konstytucji 3 maja”
maj - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych „Skąd się biorą dziury w serze?”
maj - Historyczne eksploracje – Wykład online „Nie tylko Niedźwiedź Wojtek - o zwierzętach na polach bitew”
maj - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Dzieci i ryby głosu nie mają?”
maj - Historyczne eksploracje – Wykład online „Przedwojenni milionerzy”
maj - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych „Dlaczego dżdżownica nie ma nóg?”
maj - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Skąd się biorą kolorowe buzie?”
maj - Poranek w bibliotece – czytanki dla najmłodszych online
maj - Historyczne eksploracje – Wykład online „Przy dawnym stole”
maj - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Pszczeli świat”
maj - XIX Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom – Cała Polska Czyta Dzieciom o Zwierzętach online
maj - Historyczne eksploracje – Wykład online „Sąd nad zbrodniarzami - Procesy Norymberskie”
czerwiec - Poranek w bibliotece – czytanki dla najmłodszych online
czerwiec - Historyczne eksploracje – Wykład on-line „Historia znanych marek”
czerwiec - Wystawa online „Trzeba marzyć ...Jonasz Kofta” udostępniona przez WBP Opole
czerwiec - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Rozmawiamy o ... pokrzywach”
czerwiec - Historyczne eksploracje – „O historii gier”
czerwiec - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych – „O układzie Słonecznym”
czerwiec - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „W świecie faraonów”
czerwiec - Historyczne eksploracje - „Krecik, Kaczor Donald czy Reksio...?”
czerwiec - Realizacja projektu IPN „Biblioteka na to czeka”
czerwiec - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych - „Tajemnice wulkanów”
czerwiec - Lekcja biblioteczna online dla najmłodszych – czytanki dla najmłodszych „Bajki, które uczą, jak być szczęśliwym”
czerwiec - Historyczne eksploracje - „Znam ten głos... O historii dubbingu”
czerwiec - Lekcja biblioteczna on-line dla najmłodszych - „Dlaczego rekiny nie chodzą do dentysty?”
lipiec - Wystawa online „Lech i Czech, czyli co sądzą o sobie sąsiedzi zza miedzy” udostępniona przez WBP Opole
lipiec - Historyczne eksploracje – „Historia higieny, czyli jak przez wieki wyglądały zabiegi kosmetyczne”
lipiec - Poranek w bibliotece - czytanki dla najmłodszych online „Czytanie jest tanie! - Wanda Chotomska, "Tadek Niejadek”
lipiec - Poranek w bibliotece - „Świat... klocków LEGO”
lipiec - Poranek w bibliotece - „Czytanie jest ...tanie”
lipiec - Historyczne eksploracje - „Jak przedwojenni Polacy spędzali wakacje”
lipiec - Poranek w bibliotece - „Skarby plaż i mórz”
lipiec - Historyczne eksploracje – „Świat dawnej medycyny”
lipiec - Poranek w bibliotece – „Bursztynowe łzy Juraty”
lipiec - Historyczne eksploracje – „Ulicami dawnego Prudnika”
lipiec - Poranek w bibliotece – "Mały szczurek uczy się na swoich błędach"
lipiec - Poranek w bibliotece – „Historia pieniędzy”
lipiec - Poranek w bibliotece – „Czytanie jest ..tanie”
lipiec - Historyczne eksploracje – „Śmieszniej być nie może? O propagandzie PRL-u”
lipiec - Wystawa online „Śpiewamy Tuwima” udostępniona przez WBP w Opolu

lipiec - Poranek w bibliotece - „Opowieść o Zarozumiałej Mrówce”
sierpień - Wystawa online „Słowem malowane – ilustracje do dzieł Henryka Sienkiewicza”, cz. I, udostępniona przez WBP w Opolu
wrzesień - Klub „Senior +” wykład „Przedwojenni polscy milionerzy”
wrzesień - „Narodowe Czytanie” – online
wrzesień - Klub „Senior +” szkolenie w ramach projektu „Latarnicy 2020”
październik - Historyczne eksploracje - „O historii mody i kosmetyki”
listopad - Historyczne eksploracje - „Za drzwiami Białego Domu”
listopad - Historyczne eksploracje - „O celebrytach II RP”
listopad - Historyczne eksploracje - „Za drzwiami Pałacu Buckingham”
listopad - Historyczne eksploracje - „Świat kultowych, niezapomnianych i nieustannie owianych sentymentem seriali lat 70-tych i 80-tych”
listopad - Warsztaty plastyczne online „Kolorowe Misie”
grudzień - Historyczne eksploracje - „Przedwojenne bale i restauracje”
grudzień - Warsztaty plastyczne online „Bombki świąteczne”
grudzień - Historyczne eksploracje - „Katastrofy, które zapisały się w historii”
grudzień - Warsztaty plastyczne online „Świąteczne gwiazdy”
grudzień - Historyczne eksploracje - „O dawnym Bożym Narodzeniu”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi

styczeń - Spektakl teatralny „Królowa śniegu”
luty - III Konkurs Piosenki Walentynkowej
marzec - Akcja szycia i rozdawania maseczek
marzec - Warsztaty dla seniorów „Aby się tak chciało chcieć”
maj - Spotkanie autorskie z Romanem Pankiewiczem – online
lipiec - Uroczyste otwarcie plenerowej biblioteczki w Długomiłowicach
sierpień - „Karten für Freunde und Familie” warsztaty tworzenia kartek okolicznościowych
wrzesień - Spotkanie autorskie z Anną Maruszczyk
październik - Spotkanie autorskie z Barbarą Sączko-Bombą
listopad - Konkurs fotograficzny „Przyłapani na czytaniu” - online
grudzień - Świąteczne tradycje - warsztaty pokoleniowe - zdalnie
grudzień - Akcja „Słodkie aniołki” dla samotnych z terenu gminy
grudzień - Koncert świąteczny – online.

Gminna Biblioteka Publiczna w Rudnikach

luty - Ferie w bibliotece
wrzesień - Narodowe czytanie „Balladyna” Juliusza Słowackiego
wrzesień - Spotkanie autorskie z Ewą Kassalą.

Powiatowa Biblioteka Publiczna w Strzelcach Opolskich

wrzesień - Ogólnopolska Akcja – Narodowe Czytanie wspólnie z Leśnickim Ośrodkiem Kultury i Rekreacji w Leśnicy oraz Miejską i Gminną Biblioteką Publiczną w Strzelcach Opolskich
grudzień - Spotkanie autorskie z Mariuszem Szczygłem – online.

Gminna Biblioteka Publiczna w Strzeleckach

styczeń - Przedszkole w bibliotece: Filia w Pisarzowicach – rozpoczęcie cyklu spotkań „Głośne czytanie...”
styczeń - „Międzynarodowy Dzień Kubusia Puchatka”
luty - IX Gminny Konkurs Recytatorski dla uczniów szkół podstawowych
luty - „Ferie z biblioteką” - spektakle teatralne dla dzieci
luty - „Ferie z biblioteką” – zajęcia plastyczne dla dzieci „Zakładka do mojej książki”
luty - Przedszkole w bibliotece: Filia w Pisarzowicach – „Zwierzęta, które ratują ludziom życie”
marzec - Spotkanie autorskie z Barbarą Sośnicą-Czekałą
wrzesień - Konkurs czytelniczy na recenzję rysowaną - DKK Zielina

wrzesień - Teatr „Kokon” – „Droga do odwagi”
wrzesień - Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania
wrzesień - Konkurs czytelniczy na najciekawszy Sleeveface
październik - Konkurs na recenzję rysowaną – DKK Zielina
październik - Uroczystość pasowania na czytelnika
listopad - Konkurs na recenzję rysowaną – DKK Zielina
listopad - Przedszkole w bibliotece: Filia w Pisarzowicach – konkurs rysunkowy „Święty Mikołaj w oczach dzieci”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Tarnowie Opolskim

styczeń - Lekcja biblioteczna „Gwary i dialekty polskie”
styczeń - Lekcja biblioteczna „Robię to, co lubię i umiem najlepiej”
styczeń - Rozstrzygnięcie konkursu „Laudacja dla książki”
luty - Ferie zimowe w bibliotece. W ramach ferii m.in.:
- spotkanie z ekologiem, z sołtysami naszej gminy, fotografem
- Bajki i baśnie – prace plastyczne
- Dzień Świętego Walentego – ozdoby z masy solnej
- Eksperymenty fizyczne i chemiczne
- Tworzenie oryginalnych torebek z papierowych talerzyków
- Tworzenie biżuterii
- Zajęcia ruchowe
- Papierowe pączki
- Zajęcia o recyklingu
luty - Konkurs „Kicia Kocia jest chora”
luty - Konkurs na ilustrację do lektury „Pięciopiaczki”
czerwiec - Podsumowanie konkursu „Najbardziej aktywny czytelnik 2019 r.”
wrzesień - Lekcja biblioteczna „Bezpieczeństwo na co dzień”
wrzesień - Lekcja biblioteczna „Złota Polska Jesień w parkach i ogrodach”
wrzesień - Wystawa „Widok na dawny powiat opolski”
październik - Wystawa „Papierowe światy”
październik - Lekcja biblioteczna „Co Pani Jesień w swoim koszyku niesie?”
październik - Lekcja biblioteczna „Edukacja regionalna – poznajemy stroje ludowe”
grudzień - Podsumowanie konkursu na „Najciekawszy Sleeveface”.

Tułowicki Ośrodek Kultury. Biblioteka Publiczna w Tułowicach

luty - Feriada 2020 - Zagadkowa biblioteka
maj - Konkurs „Tytułowe smaki” - online
maj - Konkurs „Rodzinna Fotozagadka Literatka”
wrzesień - Spotkanie autorskie z Anną Maruszczyk w ramach „Zaczytanego Opolskiego”.

Gminna Biblioteka Publiczna w Turawie

luty - Warsztaty dla dzieci w ramach ferii – filia Ligota Turawska we współpracy z DFK
sierpień - Warsztaty dla dzieci – filia Ligota Turawska – zakończenie wakacji
wrzesień - Dzień głośnego czytania
październik - Otwarcie wystawy „Wielcy stąd...” ze zbiorów WBP w Opolu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Działalności Kulturalnej w Ujeździe

luty - Bal karnawałowy dla dzieci
luty - Przedstawienie teatralne dla dzieci „O zaczarowanym źródle”
luty - Przedstawienie teatralne „Wilk i Zając”
luty - Spotkanie z iluzjonistą
lipiec - Wystawa modeli z klocków Lego
sierpień - Współdziałanie w organizacji zajęć wakacyjnych dla dzieci: malarskie, muzyczne, literackie, szachowe, wokalne

sierpień - Współdział w organizacji TOUR DE POLOGNE

wrzesień-grudzień - Realizacja projektu „Start zabawa. Czytanie to fajna sprawa”. Dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. W ramach projektu odbyły się m.in.:

- spotkania autorskie z pisarzami tworzącymi literaturę dziecięcą,
- rodzinne warsztaty literackie
- gry plenerowa dla rodzin pn. „Skarb ukryty w książkach”,
- czytanie legend, naukę pieśni śląskich w malowniczych ruinach zamku w Ujeździe,
- wyjazd do Teatru Miejskiego w Gliwicach na spektakl „Mała czarownica” połączony z warsztatami tworzenia Księgi Zaklęć.

październik - Głośne czytanie bajek H. Ch. Andersena – spotkanie dla przedszkolaków

październik - Konkurs rysunkowy na podstawie słuchowiska „Opowieści babci Gruni” Edyty Zarębskiej

październik - Spotkanie autorskie z Wiolettą Piasecką

listopad - Wystawa malarstwa Grażyny Obersztyn „Kwiaty i Gwiazdy”

listopad - Spotkanie autorskie z Michałem Filipiakiem, autorem książek o tematyce sportowej – online

grudzień - Spotkanie autorskie z Edytą Zarębską, autorką książek dla dzieci – online.

Gminna Biblioteka Publiczna w Walcach

styczeń - „Bajki, które lubię ” - głośne czytanie

styczeń - „Moja biedronka” – wykonanie biedronek z papieru - konkurs

styczeń - „Rok 2020 rokiem Świętego Jana Pawła” - wystawa

styczeń - „Klub Tropicieli Faktów” - spotkania z dziećmi

styczeń - „Ulubieni bohaterowie bajek” – konkurs rysunkowy i literacki

luty - „Mądre bajki ” głośne czytanie, konkurs

luty - „Klub Tropicieli Faktów ” - cykl spotkań z dziećmi

luty - „Czy potrafimy się dzielić ” - konkurs, głośne czytanie

luty - „Co dla Ciebie znaczy przyjaźń?” głośne czytanie książek o przyjaźni

luty - „Kto mieszka w zamku” – przedstawienie

luty - „Czytamy bajki”

luty - „Zimowy krajobraz – konkurs rysunkowy

luty - „Bohaterowie bajek” - konkurs

luty - „Rybki w oceanie” – konkurs plastyczny

luty - „Wesoły świat gier i zabaw” - dzień gier planszowych

luty - „Guzikowa gra” - dzieci same wykonały grę

marzec - „My i nasze emocje” - cykl spotkań

marzec - „Podróż do kraju złości, radości i smutku” - konkurs

marzec - „Dokończ zdanie” - konkurs

marzec - „Księżniczki z bajek” - konkurs rysunkowy

marzec - „Mój ulubiony bohater” - konkurs

marzec - „Dzień gier planszowych”

marzec - „Poezja jednoczy świat” - wystawa

październik - „Basia i przyjaciele ” - cykl spotkań z książkami z serii o Basi

październik - „Portret Kubusia Puchatka” - konkurs rysunkowy

listopad - „Spotkanie z bohaterami bajek” - wystawka, konkursy

listopad - „Mój przyjaciel Miś” - wystawka, konkurs

grudzień - „Adwent - radosny czas oczekiwania – oczekiwanie przez czytanie” wystawa

grudzień - „Bajki z Kraju Mikołajów” - cykl spotkań

grudzień - „Poeci o Bożym Narodzeniu” - wystawka

grudzień - „Tradycje na Śląsku” - konkurs.

Gminna Biblioteka Publiczna w Wilkowie

luty - Ferie w bibliotece

czerwiec - Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom - online

kwiecień-czerwiec - #niegramybyczytamy - akcja promująca czytelnictwo (zdjęcia zachęcające do czytania robione przez dzieci
czerwiec - Konkurs „Żywe obrazy” - online
czerwiec - Podsumowanie całorocznego konkursu czytelniczego
wrzesień - Dzień Postaci z Bajek
październik - Międzynarodowa Przerwa na Czytanie
listopad - Dzień Pluszowego Misia - online dla uczniów klas I- IV i stacjonarnie dla przedszkolaków
listopad - Szkoła do Hymnu - online
grudzień - Akcja „Ręcznie robione, a nie kupione!”.

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Zdieszowicach

styczeń - Spotkanie DKK „Nikt nie idzie” J. Małeckiego i „Śnieżynki” L. Fabiszyńskiej
styczeń - Rozstrzygnięcie II Gminnego Konkursu Bibliotecznego w formie plastycznej „Dekoracje świąteczne”
styczeń - Kolędowanie w Bibliotece w Zdieszowicach. Grał zespół „Gramy z Beatą” oraz „Dobra Nowina”
luty - Kolędowanie na Filii w Żyrowej
luty - Ferie w Bibliotece we wszystkich placówkach
luty - „Zakochaj się w czytaniu” - wystawa książek
luty - Spotkanie DKK „Bluszcz” A. Niemczynow
luty - Konkurs biblioteczny w Krępnej. Znajomość lektury „Oto jest Kasia”
marzec - „Iran w obiektywie” - spotkanie z lokalnym podróżnikiem i fotografem Adamem Hyjkiem
marzec - Z wizytą u przedszkolaków w Januszkowicach
czerwiec - „Biblioteka moich marzeń” – konkurs plastyczny, Filia w Januszkowicach
„Książka częścią mnie” - konkurs fotograficzny w MiGBP w Zdieszowicach
październik - Zajęcia przeprowadzone w ramach projektu „Taniec, słowo, malowanie: Emocji wyzwalanie” zrealizowanego we współpracy z PSP nr 1 w Zdieszowicach:
„Książka natchnieniem do zabaw ruchowych” – warsztaty
„W tańcu z kolorem” – warsztaty tańca intuicyjnego
„Bajki kolorów” – warsztaty plastyczne i literackie
„Zagraj emocje” – zajęcia muzyczne
Wystawa poprojektowa.

Gminna Biblioteka Publiczna w Zębowicach

Luty - Spotkanie z przedszkolakami „Międzynarodowy Dzień Kota” czytanie opowiadań dla najmłodszych, zajęcia plastyczne, wystawka
marzec - Spotkanie z przedszkolakami, czytanie bajek, zajęcia plastyczne
wrzesień - Spotkanie z przedszkolakami w Zębowicach
październik - Spotkanie autorskie z Romanem Pankiewiczem – online
grudzień - Świąteczne czytanki w przedszkolu
grudzień - Spotkanie autorskie z Romanem Pankiewiczem – online.

ZACZYTANE OPOLSKIE

Kamilla Wójt

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

„Zaczytane Opolskie” — rusza kolejna edycja!

Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu już po raz piąty zaprasza mieszkańców Opolszczyzny do wzięcia udziału w tym wyjątkowym wydarzeniu.

„Zaczytane Opolskie” to projekt zainicjowany i finansowany przez **Zarząd Województwa Opolskiego w osobie Marszałka Andrzeja Buły, przy udziale Departamentu Kultury, Sportu i Turystyki UMWO reprezentowanego przez Dyrektora Agnieszkę Kamińską**, realizowany przez WBP w Opolu i biblioteki całego regionu. Głównym celem tego zadania jest popularyzacja czytelnictwa poprzez spotkania ze znanymi i lubianymi autorami polskiej literatury. Co najważniejsze, taką okazję mieć będą nie tylko mieszkańcy stolicy regionu, ale przede wszystkim miłośnicy książek z mniejszych ośrodków na terenie niemal wszystkich powiatów naszego województwa. Jedynym kryterium wyboru miejsca na mapie projektu jest działająca w danym mieście czy wsi biblioteka oraz możliwość przyjęcia w niej pisarzy i słuchaczy. Niestety pandemia nie odpuszcza. Bezpieczeństwo i zdrowie Gości „Zaczytanego Opolskiego” są dla nas priorytetem, dlatego rozmowy „na żywo”, na które bardzo liczymy, będą miały miejsce z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. W ogrodach WBP w Opolu czeka na słuchaczy przestronny i ogrzewany namiot z krzesłami rozstawionymi w odpowiedniej odległości od siebie, na bieżąco dezynfekowanymi. Biblioteki z terenu, które zadeklarowały swój czynny udział w projekcie, także będą przygotowane na spotkania zgodnie z obowiązującymi restrykcjami. Oczywiście jeśli obostrzenia nie będą pozwalały na przeprowadzenie bezpośrednich i o wyższej frekwencji imprez, przeniesiemy je do Internetu.

Bohaterami czekających nas wydarzeń będą autorzy specjalizujący się w różnych gatunkach literackich, piszący dla dorosłych i dzieci, laureaci prestiżowych nagród, a także znane i lubiane osoby ze świata kultury. Jak zawsze staraliśmy się odpowiadać przede wszystkim na życzenia samych czytelników, dbając także o to, by w gronie Gości nie zabrakło twórców wywodzących się z Opolszczyzny. Okazją do takiego właśnie „rodzinnego” spotkanie nadarzy się już **21 kwietnia o godz. 17.00**, kiedy to online (www.facebook.com/wbpopole) będziemy rozmawiać z **Anną Listowską** – kobietą wielu pasji i aktywności zawodowych, a przede wszystkim admiratorką życia. Poza pracą w laboratorium i jako menedżerka w firmie kosmetycznej, między skakaniem na spadochronie i lataniem na paralotni pisuje wiersze, a także wydała debiutancką powieść *Świat śpi, a ja chodzę po jego powiekach* – słodko-gorzka opowieść o samotności, sensie życia i naszym wpływie na jego kształtowanie.

Jeżeli okoliczności zewnętrzne nie przeszkodzą w naszych planach, to oficjalna inauguracja projektu „Zaczytane Opolskie” będzie mieć miejsce **28 kwietnia br. o godz. 17.00 w ogrodzie WBP w Opolu**, kiedy to odwiedzi nas dziennikarz i reportażysta **Jacek Hugo-Bader**, promujący swoją najnowszą książkę *Szamańska choroba*. Wtedy także ujawnimy listę pisarzy biorących udział w tegorocznej edycji, która z pewnością okaże się dla Państwa bardzo atrakcyjna.

Dzień później, tj. **29 kwietnia br. o godz. 18.00** nasz bohater odwiedzi **Powiatową Bibliotekę Publiczną Powiatowego Centrum Kultury w Strzelcach Opolskich**, skąd rozmowę z moderatorem będziemy transmitować online. Strzelecka biblioteka przygotowała się na spotkanie bezpośrednie pisarza z czytelnikami, jednak w ostatniej chwili władze miasta zdecydowały wykorzystać przestronną salę Powiatowego Centrum Kultury na punkt szczepień (brawo i szacunek dla **Pani Dyrektora Joanny Popów-Bogdoł** za odpowiadanie na potrzeby lokalnej społeczności i tak sprawną mobilizację i organizację!).

Spotkania w ramach „Zaczytanego Opolskiego” zaplanowane są aż do końca października 2021 r., wliczając w to także miesiące wakacyjne. Wszyscy – my organizatorzy, autorzy, bibliotekarze i czytelnicy – mamy głęboką nadzieję, że każdy kolejny miesiąc będzie przynosił już tylko lepsze wiadomości, odwrót pandemii, a powrót

spokojnego życia. I że twarzą w twarz (choćby w maseczkach) będziemy mogli rozmawiać o książkach z naszymi ulubionymi autorami.

Jak będzie? Prosimy śledzić naszą stronę internetową www.wbp.opole.pl i profil na Facebooku, gdzie umieszczać będziemy aktualny program spotkań na każdy miesiąc. Informacje pojawiają się także w mediach i na plakatach.

Gdy po miesiącach zamknięcia z racji pandemii uruchomiono ponownie biblioteki, ustawiły się do nich długie kolejki czytelników. Pisarze, do których skierowaliśmy zaproszenie do wzięcia udziału w naszym literackim projekcie, przyjmowali je z ogromną ochotą i nadzieją, że będą to spotkania bezpośrednie, w realu. To pokazuje, jak bardzo wszyscy potrzebujemy kontaktu z kulturą, książką i dyskusją o niej. Tęsknimy za taką normalnością. Jesteśmy przekonani, że kolejna edycja „Zaczytanego Opolskiego” w dużej części pomoże nam wszystkim te pragnienia zaspokoić.

Serdecznie Państwa zapraszamy do wzięcia głębokiego, zdrowego, literackiego oddechu.

BIBLIOTERAPIA

Scenariusze powstałe podczas Kursu III stopnia z biblioterapii

Jolanta Woźniak

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Kluczborku

PROGRAM BIBLIOTERAPEUTYCZNY

„Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać i każdego mogą na ratunek wzywać”

Nie ma kraju czy społeczności nie dotkniętej przemocą – przenika ona media, jest obecna w domach, szkołach, w pracy i instytucjach. Jest uniwersalnym problemem, który zagraża życiu, zdrowiu i szczęściu nas wszystkich. Według Światowej Organizacji Zdrowia w roku 2017 połowa dzieci świata, tj. około miliarda, doznała jakiegoś rodzaju przemocy – fizycznej, seksualnej lub emocjonalnej.

Doszukując się przyczyn wzrostu przemocy i agresji wśród dzieci, dostrzegamy nieprawidłowości w relacjach w rodzinie czy w szkole, ale też ogromny wpływ na tę sytuację ma kultura masowa, dlatego przez ostatnie lata wiele badań poświęcono skutkom doświadczania rosnącej przemocy wśród dzieci.

W publikacji „Z dzieckiem w świat wartości” Ireny Koźmińskiej i Elżbiety Olszewskiej możemy przeczytać:

Kultura masowa przynosi wzorce, które obniżają standardy zachowań i jakość relacji między ludźmi. Lansowanymi wartościami są: wygląd, siła, tupet, sprawność seksualna i majątek. Celem życia – niepohamowana konsumpcja i rozrywka. Dzisiejsza kultura, która ma przemożny wpływ na młode pokolenie, uczy postaw, które są receptą na życiową porażkę – braku szacunku do siebie i innych, egoizmu, nielojalności, nieuczciwej rywalizacji, przemocy, braku hamulców moralnych.(...) Za sprawą mediów i deficytu rodzicielskiej troski dzieciństwo straciło status okresu pod szczególną ochroną. Dzieci, bombardowane od najmłodszych lat obrazami ciemnych stron życia dorosłych, konfrontowane codziennie z przemocą i złem płynącymi szeroką falą z telewizorów, bezpowrotnie tracą cenne atrybuty dzieciństwa – poczucie bezpieczeństwa, bez troskę i niewinność.

Badania naukowe przeprowadzane m. in. w Norwegii, Stanach Zjednoczonych, Danii, Australii, pozwoliły zidentyfikować umiejętności, które pomogą dziecku lepiej funkcjonować w grupie, bronić się przed atakami przemocy. Rodzice, wychowawcy, mając odpowiednią wiedzę, poprzez różne środki mogą przygotować dziecko na różne sytuacje życiowe, uodpornić na przeciwności losu.

Przemoc, mająca na celu krzywdzenie, może przybierać różne formy. Dzieci spotykają się najczęściej z poniższymi objawami przemocy i agresji:

1. fizyczna – bicie, kopanie, szarpanie, wymuszanie pieniędzy i innych rzeczy,
2. werbalna – dokuczanie, przezywanie, obrażanie, ośmieszanie, rozpowszechnianie plotek,
3. relacyjna – wykluczenie z grupy, izolowanie, pomijanie,
4. Cyfrowa – przemoc przy użyciu nowych technologii, np. obraźliwe SMS, umieszczanie w Internecie obraźliwych filmików czy zdjęć.

Jednak dzieci to nie tylko ofiary przemocy i aktów agresji, ale także jej sprawcy. Najczęściej doświadczana jest przemoc rówieśnicza.

Założenia programu

Program biblioterapeutyczny „Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić wyzywać....”, składa się z czterech spotkań, podczas których za pomocą materiałów literackich, filmików, poprzez zabawę, prace plastyczne i pracę w grupach uczniowie klas III będą mogli przepracować podstawowe problemy dotyczące agresji i przemocy. Spotkania będą odbywać się raz w miesiącu w pomieszczeniu Oddziału dla Dzieci i Młodzieży

Cel główny:

Zdobycie wiedzy o rodzajach zachowań agresywnych oraz umiejętność reagowania na nie.

Cele szczegółowe:

Uczeń potrafi:

- definiować agresję i przemoc,
- zna przyczyny zachowań agresywnych,
- wychwytuje błędy w swoim zachowaniu i innych,
- doskonali umiejętność funkcjonowania w grupie,
- okazuje wrażliwość w sytuacjach, gdzie potrzebna jest interwencja dorosłych.

Treści:

1. Plotka – bardzo powszechna forma przemocy słownej stosowana w relacjach dziecko – dziecko, dorosły – dorosły, dziecko – dorosły. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji skutkuje nieodwracalnie, łamiąc opinię ofiary.
2. Przemoc fizyczna – doświadczają jej dzieci w grupie rówieśniczej, również dorośli są sprawcami tej przemocy (np. klaps jako środek wychowawczy).
3. Wykluczenie z grupy – prowadzi do negatywnych emocji: smutku, poczucia krzywdy, poczucia winy, zazdrości.
4. Cyberprzemoc – przemoc elektroniczna, która rozwinęła się na przełomie XX i XXI wieku. W sposób wirtualny powoduje realne, nieodwracalne krzywdy moralne.

Metody

- praca z tekstem literackim,
- praca z filmem animowanym,
- głośne czytanie,
- rozmowa,
- techniki dramy,
- quizy, zagadki,
- prace plastyczne.

Formy

- indywidualne,
- grupowe.

Materiały

- teksty literackie,
- filmiki,
- odtwarzacz CD,
- laptop, rzutnik, ekran,
- papier ksero,
- kredki, mazaki.

Bibliografia

- Brykczyński Marcin, *O prawach dziecka*, [online],[dostęp 26 września 2019]. Dostępny w Internecie: www.wiersze-dla-dzieci.dic.pl/wierszyki_17.htm
- Drobny Miro, *Owce w sieci. Nie tańcz z wilkami*, [online], [dostęp 14 października 2019]. Dostępny w Internecie: www.sieciaki.pl/tv/11,kreskowki,2/id/78
- Helios, J., Jedlecka W., *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, [online], [dostęp 28 września 2019]. Dostępny w Internecie; www.respozytorium.uni.wroc.pl
- Jędrzejewska- Wróbel R., *Siedmiu Wspaniałych i sześć innych nie całkiem nieznanymi historii*. Warszawa: Wydawnictwo Bajka, 2017.
- Koźmińska I., Olszewska E., *Z dzieckiem w świat wartości*. Warszawa: Świat Książki, 2007.
- Madonna, *Anielskie Różyczki*. Poznań: Zysk i S-ka, 2003.

Madonna, *Jabłka Pana Peabody'ego*. Poznań: Zysk i S-ka, 2003.

Staniszewska Zofia, *Dzieci w sieci dobrych manier*. Bielsko-Biała: Debit, 2015.

Szanuj innych w sieci [online], [dostęp 21 listopada 2019]. Dostępny w

internecie: [www.edukacja.fdds.pl/aa39d487-6aaa-46c5-ad7a-](http://www.edukacja.fdds.pl/aa39d487-6aaa-46c5-ad7a-e97bc764a97a/Extras/SZANUJ_INNYCH_W_SIECI.mp4)

[e97bc764a97a/Extras/SZANUJ_INNYCH_W_SIECI.mp4](http://www.edukacja.fdds.pl/aa39d487-6aaa-46c5-ad7a-e97bc764a97a/Extras/SZANUJ_INNYCH_W_SIECI.mp4)

WHO: *w 2017 roku ponad miliard dzieci doznało przemocy* [online], [dostępny 26 września 2019 r.]. Dostępny w

Internecie: [www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/WHO-w-2017-roku-miliard-dzieci-na-swiecie-doznalo-](http://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/WHO-w-2017-roku-miliard-dzieci-na-swiecie-doznalo-przemocy,181160,14.html)

[przemocy,181160,14.html](http://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/WHO-w-2017-roku-miliard-dzieci-na-swiecie-doznalo-przemocy,181160,14.html)

Przewidywane osiągnięcia

- uczeń potrafi rozpoznać zachowanie agresywne,
- w sytuacjach zagrożenia prosi o pomoc dorosłych,
- wykazuje wrażliwość na krzywdę innych,
- dostrzega sytuacje niebezpieczne w świecie wirtualnym.

Ewaluacja

formatywna po każdym spotkaniu – dzieci biorą kolorowe plastikowe piłki i wrzucają (w zależności od nastroju po zajęciach) do kartonów z namalowanymi buźkami (wesoła, neutralna, smutna)

Scenariusze zajęć 1 „Nieważne jak wygląda, ważna jest prawda” – poznajemy, jak działa plotka

2. „Nie ma sytuacji bez wyjścia” – nie damy się bić i zastraszać

3. „Pod jednym parasolem” – nikogo nie wykluczamy z grupy

4. „Dobre maniery w sieci”

Scenariusz zajęć

Tytuł: „Nieważne jak wygląda, ważna jest prawda”

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy słownej, jaką jest rozpowszechnianie niesprawdzonej, kłamliwej wiadomości.

Cele szczegółowe:

- pokazanie konsekwencji rozpowszechniania nieprawdziwych informacji,
- uświadomienie dzieciom, że plotka to przemoc słowna,
- kształtowanie właściwych postaw społecznych.

Uczestnicy:

Uczniowie klasy III szkoły podstawowej, ok. 20 osób.

Czas trwania:

60 minut

Warunki:

Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Kluczborku. Przestrzeń zagospodarowana tak, by uczniowie mogli usiąść w kręgu na poduszkach do zabawy integracyjnej, oraz roztawione krzesła, ekran potrzebny do przepracowanie tekstu. W pomieszczeniu znajduje się też stolik z koszem jabłek i stołczkami z dżemem.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

Środki:

- laptop, rzutnik,

- stolik, koszyk z jabłkami, stoiczki z dżemem,
- klaps filmowy,
- flipchart, mazaki,
- białe kartki papieru,
- kredki.

Literatura:

Jabłko Pana Peabody'ego / Madonna., il. Loren Long. Poznań: Wydawnictwo Zyski S-ka, 2003.

Przebieg zajęć:

Cześć pierwsza:

Dzieci na kartkach papieru rysują ulubione warzywa i owoce. Nie podpisują się pod obrazkiem. Po wykonaniu pracy siadają na poduszkach w okręgu.

Cześć właściwa:

- zabawa w głuchy telefon. Można przeprowadzić dwa razy.
- wprowadzenie do tematu – rozmowa kierowana: *Czy słowa mają siłę?, Jak działa plotka?*

Jeśli w zabawie w głuchy telefon informacja końcowa była zniekształcona, to na tym przykładzie omawiamy, jak działa plotka? Czy plotkowanie jest złe?

– czytanie tekstu *Jabłko Pana Peabody'ego* z równoczesnym pokazywaniem ilustracji na ekranie; czytamy do strony 13.

Pan Peabody uczył historii w miejscowej szkole podstawowej, a latem w każdą sobotę organizował mecze baseballowe z innymi drużynami.

Billie Little (nie nazbyt duży chłopiec) był jednym z uczniów pana Peabody'ego.[...] Po grze jak zawsze został, aby pomóc zebrać wszystkie kije i piłki,[...]

Potem pan Peabody poszedł do domu główną ulicą Happyville (nie nazbyt wielką), kiwając każdemu znajomemu, a wszyscy odpowiadali mu w ten sam sposób.

Po drodze jak zawsze dotarł do sklepiku pana Funkadelego i jak zawsze przystanął podziwiać jego świeżutkie jabłko. Wybrał najbardziej dorodne, wrzucił do swojej torby i poszedł dalej.

Tommy Tittlebottom po drugiej stronie ulicy ze zdumieniem przyglądał się odchodzącemu panu Peabody'emu.

– *Dziwna sprawa – mruknął do siebie Tommy – nikomu przecież za te jabłko nie zapłacił.*

Wskoczył na deskorolkę i pognał, żeby podzielić się swym spostrzeżeniem z przyjaciółmi.

W najbliższą sobotę drużyna pana Peabody'ego znowu grała [...]. Kiedy Billy pozbił kije i piłeczki, pan Peabody ruszył w drogę powrotną do domu. Pozdrowiał każdego znajomego, a wszyscy mu odmachiwali. I znowu zatrzymał się przed sklepikiem pana Funkadelego, wybrał najdorodniejsze jabłko i poszedł spokojnie dalej.

Z drugiej strony ulicy przyglądali się mu ze zdumieniem Tommy Tittlebottom i jego przyjaciele. Pan Peabody nic nie zapłacił za jabłko.[...]

Następnie klasa zostaje podzielona na 4 grupy po 5 osób w każdej. Dzieci w grupach wybierają Reżysera, Pana Peabody'ego, 3 Obserwatorów.

Grupy będą odgrywały scenkę, w której Pan Peabody bierze jabłko ze straganu (stolik z jabłkami i stoiczkami), nie płaci za nie, odchodzi, a Obserwatorzy z daleka przypatrują się i ich zadaniem jest wysunięcie wniosków z zaistniałej sytuacji. Próbują rozstrzygnąć tajemnicę Pana Peabody'ego. Wnioski z obserwacji zostaną zapisane na

tablicy (np. *Pan Peabody nie zapłacił za jabłko, bo jest właścicielem sklepu*).

Aby odgrywanie scenek było bardziej efektowne, Reżyser otrzymuje klaps filmowy i odgrywanie scenki odbywa się po komendzie AKCJA.

Po odegraniu scenek przez wszystkie dzieci następuje krótka analiza wniosków Obserwatorów zapisanych na tablicy.

– powrót do czytania tekstu.

Następnej soboty pan Peabody stał samotnie pośrodku boiska baseballowego i zastanawiał się, co też mogło się stać ze wszystkimi. Wtedy zobaczył Billy’ego, który nadchodził z bardzo smętną miną.

– *Hej, Billy – zagadnął go pan Peabody. – Cieszę się, że cię widzę, ale gdzie reszta drużyny?*

Billy nic nie odpowiedział.

– *Co się stało Billy? – nalegał pan Peabody.*

– *Wszyscy uważają pana za złodzieja – odpowiedział chłopiec, nie spoglądając mu w oczy.*

Pan Peabody wydawał się bardzo zaskoczony. Zdjął kapelusz i podrapał się w czubek głowy.

– *Kto mówi, że jestem złodziejem, Billy? I co takiego miałem ukraść?*

-Tommy Tittlebottom i jego przyjaciele twierdzą, że dwa razy widzieli, jak bez płacenia brał pan jabłko ze sklepiku pana Funkadelego.

– *Ach, tak – mruknął pan Peabody i z powrotem nałożył kapelusz na głowę. – To może chodźmy i porozmawiajmy o tym z panem Funkadelim, dobrze?*

Sklepikarz wyjrzał, wyraźnie zaskoczony.

– *A co pan tu robi o tej porze, panie Peabody? Dlaczego nie na meczu?*

– *Dzisiaj się nie odbył, a ja tak sobie pomyślałem, czy nie mógłbym wcześniej niż zwykle wziąć swego jabłko?*

– *Oczywiście, czemu nie? – odpowiedział pan Funkadeli. – Skoro płaci pan za nie w każdą sobotę rano, przy mleku, to odebrać pan może, kiedy zechce. Co pan powie na to duże, błyszczące? [...]*

Pan Peabody z uśmiechem przyjął jabłko i podał Billy’emu.

– *Bardzo panu dziękuję. – odparł chłopiec – ale teraz nie mogę zjeść. Najpierw muszę znaleźć Tommy’ego i wszystko mu wyjaśnić.*

– *Jak go zobaczysz, poproś żeby wpadł do mnie do domu. Ja także chciałbym z nim porozmawiać. [...]*

– *Och, panie Peabody – powiedział Tommy, stojąc na schodach. – Pomyliłem się. Nie powinienem był zaraz wszystkiego rozpowiadać, ale naprawdę wyglądało to tak, jakby pan nie płacił za te jabłko.*

– *Nieważne, jak to wyglądało. Ważna jest prawda. [...]*

– *Tak mi przykro. Czy mógłbym to jakoś naprawić? [...]*

– *Coś ci zaproponuję, Tommy. Spotkajmy się za godzinę na boisku baseballowym, a ty przynieś ze sobą puchową poduszkę. [...]*

Godzinę później spotkali się na boisku.[...]

– Masz tutaj nożyczki. Rozetnij poduszkę i wytrząśnij puch. Tommy wyglądał na zdziwionego, ale postąpił zgodnie z poleceniem; ostatecznie wydało się, że to niewielka cena za wybaczenie ze strony pana Peabody’ego. Wiatr rozniósł piórka na wszystkie strony.

– I co, już wszystko dobrze? – spytał Tommy z ulgą, że poszło tak łatwo.

– Jeszcze tylko jedna mała rzecz. – odparł pan Peabody. – Pozbieraj z powrotem wszystkie piórka. Chłopiec zmarszczył brwi.

– To przecież niemożliwe.

Po przeczytaniu całości dzieci zastanawiają się:

Co symbolizuje poduszka, pióra, zacerowana poduszka i fruujące jeszcze piórka?

Odpowiadają na pytanie, czy zło, jakim jest plotka, można naprawić?

Na zakończenie zajęć, każdy uczeń bierze swój obrazek namalowany na początku zajęć, przedziera go na parę kawałków i wrzuca do pudełka. Prowadzący wysypuje skrawki na dywan i zadaniem uczniów jest zebranie wszystkich części swojego obrazka. Zadanie ma przybliżyć uczniom fakt, jak trudno naprawić zło, jakim jest plotka.

Po zajęciach dzieci wrzucają kolorowe piłki do jednego z trzech kartonów z namalowanymi buźkami (wesoła neutralna, smutna), w zależności od tego, jak podobały im się zajęcia.

Scenariusz zajęć

Tytuł: „Nie ma sytuacji bez wyjścia” – mówimy „nie” przemocy fizycznej

Cel główny:

Umiejętność dostrzegania zachowań agresywnych oraz umiejętność radzenia sobie z agresją innych.

Cele szczegółowe:

- dostrzeganie zachowań agresywnych w szkole,
- poprawne nazywanie zachowań agresywnych,
- uświadomienie, że dziecko doświadczające przemocy musi zwrócić się o pomoc do osoby dorosłej,
- uczeń poznaje sposoby powstrzymywania przemocy,
- uczeń rozpoznaje i poprawnie nazywa emocje.

Uczestnicy:

Uczniowie klasy III szkoły podstawowej, ok. 20 osób.

Czas trwania:

60 minut

Warunki:

Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Kluczborku.

Formy pracy:

- indywidualna,

– grupowa.

Środki:

- kartki papieru, kredki,
- przygotowane paski papieru z wypisanymi sytuacjami,
- przygotowane napisy (Kozła Kraina),
- tablica sucho ścierna,
- wycięte kółka z kartki papieru o średnicy 5 cm (dla każdego dziecka po jednym).

Literatura:

Jędrzejewska- Wróbel R., *Siedmiu Wspaniałych*, w: *Siedmiu Wspaniałych i sześć innych nie całkiem nieznanymi historii*. Warszawa: Wydawnictwo Bajka. 2017, s. 15-27

Przebieg zajęć:

Cześć pierwsza:

- uczniowie na kartkach papieru malują zwierzątko, które najbardziej ich zdaniem symbolizuje cechy jego charakteru. Po namalowaniu obrazki układamy na środku dywanu białą stronę do góry. Każdy uczeń losuje przypadkową kartkę, zgaduje, jakie zwierzątko jest namalowane i próbuje określić jego cechy charakteru.
- uczniowie klaskają, z początku cicho, a później coraz głośniej. Następnie klaszczą bardzo głośno i stopniowo przechodzą do cichego klaskania.

Część właściwa:

Prowadzący prowadzi rozmowę kierowaną na temat przemocy, agresji :

Co to jest przemoc? Co to agresja? Jakie są formy agresji? Jak zachowuje się ofiara przemocy? Czy można zrobić komuś krzywdę niechcący?

Prowadzący na tablicy flipchart zapisuje definicje przemocy i agresji. Gdy pojęcia te (podobieństwa i różnice) zostaną wyjaśnione, uczniowie słuchają tekstu „Siedmiu Wspaniałych”, do słów „– Czy jesteście pewne, że wilk dokuczał tylko nam?”

Po przeczytaniu prowadzący zadaje pytania:

Co przytrafiło się kozłatkom?

Jak zachowywały się prześladowane kozłatka?

Jakie emocje towarzyszyły zwierzątkom?

Dlaczego nie powiedziały o wszystkim nauczycielowi albo rodzicom?

Prowadzący zaprasza dzieci do „Kozłej Krainy Strachu, Smutku i Radości”. Dzieci ustawiają się w pociąg. W pomieszczeniu w czterech oddalonych od siebie miejscach (na regałach, ścianach) umieszczone są napisy:

1. Kozła Kraina Strachu, 2. Kozła Kraina Smutku, 3. Kozła Kraina Złości, 4. Kozła Kraina Radości. Prowadzący jako lokomotywa prowadzi pociąg do krainy strachu i zadaniem uczestników jest metodą pantomimy, gestów przedstawić strach, następnie jadą do krainy smutku, tu tak samo przedstawiają tę emocję. Zabawa kończy się, gdy wszystkie emocje zostały przedstawione.

Prowadzący pyta dzieci, którą emocję najciekawiej się przeprowadzało, czy można w człowieku rozpoznać to, czy jest zły, wystraszony, radosny. Czy wszystkie przedstawione emocje towarzyszą naszym bohaterom czy tylko niektóre z nich?

Po powrocie z Kozłej Krainy dzieci siadają na swoich miejscach i prowadzący kontynuuje czytanie tekstu „Siedmiu Wspaniałych”.

Po przeczytaniu tekstu, prowadzący pyta, czy dzieci znają pojęcie asertywność.

Jeśli dzieci zetknęły się z tym pojęciem, to wspólnie omawiamy, jak zachowywać się asertywnie, jeśli jest to dla nich pojęcie nowe, prowadzący mówi, na czym polega postawa asertywna.

Dla utrwalenia pojęcia chętni uczestnicy dobierają się parami. Jeden jest koźlątkiem, a drugi wilkiem. Losują karteczki z poleceniami i odgrywają scenki sytuacyjne, w których dziecko grające koźlątko musi przybrać postawę asertywną.

Przykładowe polecenia:

1. *Wilk wymusza drobne sumy pieniężne od koźlątka.*
2. *Wilk namawia koźlątko, by poszło z nim na węgry.*
3. *Wilk wyśmiewa się z koźlątka, które biega wolniej na lekcji w-f.*
4. *Wilk zabiera twojemu koledze czapkę i rzuca nią po korytarzu szkolnym.*
5. *Wilk rozpycha się łokciami przed sklepikiem szkolnym i kupuje bez kolejki.*

Jeśli uczniowie mają problemy z przyjęciem postawy asertywnej, prowadzący i pozostali uczestnicy pomagają koźlątkom, doradzają, jak się zachować. Każda scenka nagradzana jest brawami.

Na zakończenie zajęć dzieci dostają wycięte z kartki papieru kółka i malują na nich buźkę uśmiechniętą albo smutną, w zależności od tego, jak się im podobały zajęcia.

Scenariusz zajęć

Tytuł: „Pod jednym parasolem” – nikogo nie wykluczamy z grupy

Cel główny:

Przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej, jaką jest wykluczenie z grupy.

Cele szczegółowe:

- zintegrowanie dzieci jako zespołu,
- kształtowanie właściwych postaw społecznych,
- uczeń wie, że jest współodpowiedzialny za atmosferę w klasie,
- uczeń potrafi ocenić własne postępowanie.

Uczestnicy:

Uczniowie klasy III szkoły podstawowej ,ok. 20 osób.

Czas trwania:

45- 60 minut

Warunki:

Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Kluczborku. Przestrzeń zagospodarowana tak, aby uczniowie mogli usiąść przed ekranem w trakcie przepracowywania tekstu, wydzielone jest też miejsce do wykonania prac plastycznych i zabawy ruchowej.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

Środki:

- laptop, rzutnik,
- wycięte chmurki myśli z białych kartek papieru,

- wydrukowane postacie – bohaterki książki „Angielskie Różyczki”,
- kredki, mazaki,
- wycięte dwa kolorowe parasole (dość duże),
- tablica flipchart i magnesy, masa mocująca,
- 3 kartony z kolorowymi buźkami,
- plastikowe piłeczki.

Literatura:

Angielskie Różyczki [fragmenty] /Madonna. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka,2003

Przebieg zajęć:

Część pierwsza:

Uczestnicy dzielą się na 4 grupy (po 5 osób). Cztery osoby robią kółko, biorą się za ręce, a jeden uczestnik pozostaje na zewnątrz kręgu. Jego zadanie polega na tym, żeby spróbować wejść do środka koła, kiedy pozostali budują mur i uniemożliwiają wejście. Zabawa musi być przeprowadzona z zachowaniem norm bezpieczeństwa (np. z dala od metalowych regałów), jest też przeprowadzana na czas (1 minuta). Po tym czasie następuje zamiana – inny uczestnik z grupy wychodzi na zewnątrz koła. Zabawa kończy się w chwili, gdy wszystkie dzieci były już na zewnątrz koła i próbowały różnymi sposobami wejść do środka. Cztery grupy jednocześnie wykonują zadanie. Dzieci odpowiadają na pytanie, czy łatwo było wejść do szczelnie zamkniętego kręgu, jakich sposobów używali, żeby wykonać zadanie.

Część właściwa:

Prowadzący na tablicy flipchart umieszcza dwa parasole. Pod jednym za pomocą masy mocującej przykleja postacie: Nicole, Amy, Charlotte, Grace. Pod drugim postacią Binah i wyjaśnia, że są to bohaterki tekstu, który za chwilę usłyszą. Na samym początku spróbują się wspólnie zastanowić:

Dlaczego ich zdaniem Binah jest sama?

Co spowodowało, że cztery dziewczynki wolą być razem pod jednym parasolem niż rozdzielić się i schronić pod parasolem Binah?

Dlaczego nie zaprosiły Binah pod wspólny parasol?

Jak według nich czuje się Binah sama pod dużym parasolem?

Czytanie tekstu *Angielskie Różyczki* z równoczesnym wyświetlaniem ilustracji.

Czy słyszeliście kiedyś o Angielskich Różyczkach?

A kim są?

Czterema dziewczynkami o imionach:

Nicole, Amy, Charlotte i Grace.

Można by powiedzieć, że są jak papużki nierozłączki.

Cała czwórka odrobinę zazdrościła innej dziewczynce z sąsiedztwa. Na imię miała Binah, a oto kilka pożytecznych informacji o niej:

Była bardzo, ale to bardzo piękna.

Miała długie, jedwabiste włosy, a cerę jak mleko z miodem.

Znakomicie się uczyła, była też świetna w różnych sportach.

Zawsze dla wszystkich bardzo miła.

Naprawdę niezwykła osoba.

Ale też bardzo smutna. Chociaż bowiem niepokojąco piękna, była też samotna.

Angielskie Różyczki chciały być miłe i przyjazne, a wiedziały też, że Binah jest samotna.

Pewnego razu, kiedy cała czwórka miała zanoć u Nicole, do pokoju zajrzała jej matka i spytała:

-[...] chciałam porozmawiać o Binah. Mieszka przy tej samej ulicy, chodzi do tej samej szkoły, lubi robić wszystko, co i wy lubicie, a tymczasem nigdy jej nie zapraszacie ani nawet nie próbujecie być dla niej miłe.[...]

– Nie chodzi o to, że jej nie lubimy – powiedziała Nicole – Ale pewnie jest zarozumiata jak większość ładnych dziewczyn.

Mama Nicole zastanawiała się chwilę, a potem rzekła:

– Jesteście dla niej niesprawiedliwi. Wygląda na taką dziewczynkę, która chciałaby mieć przyjaciółki, a wy nawet kilku słów z nią nie zamieniłyście. Skąd wiecie, jaką jest osobą?

*Żadna nie odezwała się ani słowem i po jakimś czasie wszystkie zasnęły.
I każdej przyśnił się ten sam sen.[...]*

Po przeczytaniu pierwszego fragmentu każdy uczestnik otrzymuje jedną postać dziewczynki do pokolorowania (Nicole, Amy, Charlotte i Grace) tak, by ich buzie były zielone i wyjaśniamy znaczenie tego koloru w kontekście zazdrości (zzielenieć z zazdrości). Wyjaśniamy też znaczenie innych kolorów, dzieci odgadują znaczenie wyrażeń z kolorami, np.

- białe szaleństwo,
- czarny humor,
- myśleć o niebieskich migdałach,
- czerwony jak burak,
- być jak szara myszka,
- patrzeć przez różowe okulary,
- czarny charakter,
- być na szarym końcu,
- obiecywać złote góry.

Następnie uczestnicy łączą się w czteroosobowe grupy, wycinają postać swojej pokolorowanej bohaterki i nadają imię (Nicole, Amy, Charlotte, Grace). Prowadzący rozdaje każdemu uczniowi chmurki myśli wycięte z białych kartek. Chmurki dokleją do swoich postaci i piszą wewnątrz myśli, jakie dziewczynki miały o Binah (np. uważa się za lepszą od nas, zadziera nosa, nie lubię jej).

Prowadzący wyjaśnia, że takie myśli powstają w wyniku zazdrości.

Powracamy do czytania tekstu:

Oto on.

Dziewczynki urządziły sobie piknik w parku i uskarżały się (jak zwykle), jaka piękna jest ta Binah,[...] gdy nagle zjawiła się czarodziejska wróżka![...]

[...] – Aha, przypadkiem podsłuchałam waszą rozmowę, z której wynika, że wcale nie cieszy was to, kim jesteście, a ponieważ bardzo mnie to zmartwiło, więc postanowiłam umożliwić wam przemianę.

– Jaką przemianę? – spytała Charlotte, próbując jednocześnie wyciągnąć kanapkę spod wróżki.

– Chodzi mi o to, tylko proszę mi nie przerywać, że skoro tak zazdrościcie Binah, to pewnie same chciałybyście być kimś innym.

– Kiedy obsypię was swoim magicznym pyłkiem, będziecie mogły być kimkolwiek zechcecie. Ale może najpierw wolałybyście się wraz ze mną przenieść do domu Binah i pobyc tam trochę?

Poprosiły więc czarodziejską wróżkę, aby posypała je magicznym pyłem i przeniosła do domu Binah.

W jednej chwili znalazły się na krzesłach wokół jej kuchennego stołu. Binah na klęczkach szorowała podłogę.

Pot spływał jej z czoła i wyglądała na bardzo zmęczoną.

Binah wykonywała jeszcze wiele różnych prac. Po umyciu podłogi obrata ziemniaki, pokroiła cebulę, nakryła do stołu, oskrobała rybę, zrobiła przepierkę, a na koniec wyrzuciła śmieci.

Angielskie Różyczki nie wierzyły własnym oczom.

– A gdzie jej mama? – zapytała Nicole.

– Nie ma mamy – odrzekła czarodziejska wróżka – mieszka tylko z tatą, a ponieważ on cały dzień pracuje, więc

Binah wraca ze szkoły, musi posprzątać w domu, zrobić pranie i przygotować kolację.[...]

Poszły więc zobaczyć, czy spodoba im się pokój Binah.

Nie spodziewały się tego, co zobaczyły.

Mały pokój z pojedynczym łóżkiem. Szafka z szufladami. Półka pełna książek. Oczywiście, lalka. Ale tylko jedna. Uwierzycie? [...]

– No to jak? – wtrąciła wróżka – Czy któraś chce się zamienić z Binah?[...]

Uczestnicy próbują wywnioskować, co dziewczynki po przebudzeniu mogą mówić o Binah.

Czy w dalszym ciągu jej zazdroszczą, czy może zmieniły swój stosunek do niej?

Ich przykłady zapisywane są przez prowadzącego na chmurkach i doczepiane do postaci pod parasolem na tablicy flipchart.

Odpowiadają na pytanie, czy według nich życie Binah uległo zmianie.

Czy można oceniać koleżankę/kolegę po wyglądzie, ubiorze, jaki ma rower itd.

Powracając do scenki z dwoma parasolami, zapytać grupę, co według nich powinno się zmienić na tablicy, czy w dalszym ciągu potrzebna są dwa parasole.

W konsekwencji postać Binah powinna zostać przepięta pod parasol z czterema dziewczynkami.

Prowadzący czyta ostatnią część tekstu.

Angielskie Różyczki spoglądały jedna na drugą.

– Chyba bardzo się pomyliłyśmy – bąknęła Grace – Ja nie wyobrażam sobie życia bez mamy.

– Ja bym nie podołała tylu obowiązkom – wyznała Amy – No i poza tym w ogóle nie potrafię gotować.

– To może chciałabyś być kimś jeszcze innym? – spytała wróżka – Kimś z sąsiedztwa? A może z innego kraju? Wszystko da się zrobić.

– Nie, pozwól nam wrócić do naszych wygodnych łóżek, do naszych rodzin, które kochamy – błagalnym tonem poprosiła Nicole. [...]

I w jednej chwili Angielskie Różyczki znowu smacznie spały w domu Nicole.

Kiedy nadszedł ranek, otworzyły oczy i z radością stwierdziły, że dalej są sobą.

Opowiadały, co im się przyśniło i przyrzekły, że odtąd będą sympatyczniejsze dla Binah i przestaną już skarżyć się na swój los.

Po zajęciach każdy uczestnik bierze plastikową piłeczkę i wrzuca do jednego z trzech kartonów z namalowanymi buźkami (wesoła, smutna, neutralna), w zależności od tego, jak podobały mu się zajęcia.

Scenariusz zajęć

Tytuł: „Dobre maniere w sieci” – stop cyberprzemocy

Cel główny:

Przeciwdziałanie cyberprzemocy i innym negatywnym zjawiskom w świecie multimedialnym, wirtualnym.

Cele szczegółowe:

- zapoznanie uczestników zajęć z zasadami dobrych manier podczas korzystania z urządzeń multimedialnych,
- zapoznanie uczniów z zasadami netykiety,
- zwrócenie uwagi uczniów na zjawisko cyberprzemocy,
- uwrażliwienie uczestników na problem obrażania w sieci,
- zapoznanie z pojęciem hejt i mowa nienawiści,
- kształtowanie postaw empatycznych.

Uczestnicy:

Uczniowie klasy III szkoły podstawowej, ok. 20 osób

Czas trwania:

45-60 minut

Warunki:

Oddział dla Dzieci i Młodzieży w Kluczborku. Potrzebne będą stoły, krzeselka, rozstawiony ekran.

Formy pracy:

- indywidualna,
- grupowa.

Środki:

- laptop z dostępem do Internetu,
- rzutnik,
- ekran,
- głośniki komputerowe,
- stare gazety (najlepiej dzienniki),
- kolorowe kartki A4,
- przygotowane zasady netykiety na kolorowych kartkach
- przygotowane koperty z zasadami STOP CYBERPRZEMOCY w formie rozsypanki,
- kłębek wełny.

Literatura:

Drobny Miro, *Owce w sieci. Nie tańcz z wilkami*, [online], [dostęp 14 października 2019]. Dostępny w Internecie: www.sieciaki.pl/tv/11,kreskowki,2/id/78

Staniszewska Zofia, *Dzieci w sieci dobrych manier*. Bielsko- Biała: Debit, 2015

Szanuj innych w sieci [online], [dostęp 21 listopada 2019]. Dostępny w Internecie: https://www.edukacja.fdds.pl/aa39d487-6aaa-46c5-ad7a-e97bc764a97a/Extras/SZANUJ_INNYCH_W_SIECI.mp4

Przebieg zajęć:

Część pierwsza:

Zabawa „Budujemy sieć”. Prowadzący razem z dziećmi siada na dywanie, tworząc okrąg. Rozpoczyna grę, rzucając kłębek wełny do dziecka, trzymając jednocześnie za jego koniec. Prowadzący prosi dziecko z kłębkim o podanie go innemu, ale wcześniej wymienia imię uczestnika zabawy, do którego zamierza rzucić wełnę. Dziecko powinno jednocześnie zatrzymać fragment nici. Kłębek jest podawany w różnych kierunkach, w ten sposób powstanie plątanina wełny, podobna do sieci.

Prowadzący wyjaśnia, że bardzo podobnie działa Internet. Dzięki niemu różni ludzie mogą się łączyć z kim chcą, rozmawiać, wspólnie się bawić i poznawać wiele ciekawych rzeczy. Mogą uczyć się, słuchać muzyki, oglądać filmy, grać, przysyłać pliki, robić zakupy.

Część właściwa:

Dzieci opowiadają o własnych doświadczeniach związanych z korzystaniem z komputera bądź telefonu komórkowego.

Prowadzący zwraca uwagę na fakt, że oprócz zalet korzystania z Internetu, wiążą się z nim również zagrożenia. Tak jak w realnym świecie, w sieci też możemy spotkać się z przejawami agresji.

Aby tego uniknąć, potrzebna jest znajomość NETYKIETY (wyjaśniamy pojęcie) oraz dobre maniery podczas korzystania z komputerów, tabletów, telefonów komórkowych. Zasady te są wypisane na kolorowych kartkach papieru i w miarę omawiania ich przyczepiamy je do tablicy flipchart, np.:

- w kinie, teatrze wyłączamy telefon,
- podczas rozmowy z przyjaciółmi nie korzystamy jednocześnie z mobilnych urządzeń,
- nie robimy zdjęć w kinie, teatrze,
- przed zamieszczeniem filmików w sieci pytamy o pozwolenie osoby, które na nich występują,

- nie wolno zamieszczać w Internecie filmików ośmieszających inne osoby,
- podczas jazdy autobusem, pociągiem pasażerom mogą przeszkadzać rozmowy telefoniczne, słuchana muzyka,
- nie piszemy bez potrzeby WIELKIMI LITERAMI, w Internecie oznacza to KRZYK,
- używamy emotikon z umiarem,
- nie lajkujemy smutnych wiadomości.

Prowadzący pyta uczniów, czy spotkali się z pojęciem hejt. Jeśli tak, to uczestnicy wspólnie próbują ustalić definicję hejtu. Prowadzący dopowiada, że słowo hejt pochodzi od angielskiego słowa hate, co po polsku oznacza nienawiść. Prowadzący pyta uczniów, jak według nich może przejawiać się hejt, w jakiej postaci pojawia się w sieci. Ważne, by w odpowiedzi padały takie stwierdzenia, jak obraźliwe filmiki, zdjęcia, komentarze, memy itd.

Wspólne oglądanie filmiku „Nie tańcz z wilkami”.

Po obejrzeniu pytamy uczestników, czy owce zrobiły coś złego? Czy wilk zrobił coś złego? Czy to jest cyberprzemoc? Jak powinny zachować się owce? Wyjaśniamy, że to też jest hejt.

Następnie na podłodze w odstępach rozkładamy 5 arkuszy gazet. Uczniowie tańczą w rytm puszczonej muzyki. Gdy muzyka cichnie, muszą wskoczyć na gazety tak, żeby nikt nie został na zewnątrz, pozują całą grupą i udają, że robią sobie „kulturalne” selfie (bez pokazywania języka, robienia rogów koledze itd.). Zabawa powtarzana jest 3 razy.

Wspólnie oglądamy filmik „Szanuj innych w sieci”

Po obejrzeniu prowadzona jest rozmowa kierowana na temat obejrzanego filmu.

Co mogłaby poczuć Ania, gdyby Marek nie zmienił swojego komentarza?

Jak może zareagować osoba, która doświadczyła hejtu?

Jaką rolę odegrały tu Aipi i Netka. Jak Ty możesz zareagować, gdy widzisz hejt w Internecie?

Prowadzący wyjaśnia uczniom, że są zasady, dzięki którym można zapobiec przykrym rzeczom w Internecie. Jeśli będziemy stosować te zasady, nie będzie nam zagrażało niebezpieczeństwo w sieci.

Dzieci dobierają się w pary. Każda grupa dostaje kolorową kartkę A4 i kopertę, w której jest 1 zasada bezpieczeństwa w internecie w formie rozsypanki. Ich zadaniem jest ułożyć poprawnie zdania, nakleić na kartkę A4.

Po zakończeniu zadania każda grupa prezentuje swoje zasady, w ten sposób powstaje kodeks „STOP CYBERPRZEMOCY”.

Propozycje rozsypanki:

1. Nigdy nie podawaj nieznajomemu swojego adresu ani numeru telefonu.
2. Nie podawaj nikomu swoich haseł do komputera i telefonu.
3. Nie odbieraj wiadomości od nieznajomych.
4. Szanuj poglądy innych, a gdy coś Ci się nie podoba, wyrażaj to kulturalnie.
5. Nie przesyłaj hejterskich komentarzy dalej.
6. Nie zamieszczaj zdjęć, filmików w sieci bez zgody rodziców.
7. Nie zamieszczaj zdjęć, filmików ani innych informacji bez zgody osób, które się na nim znajdują.
8. Nie przerabiaj zdjęć kolegów lub koleżanek, bo może to sprawić im przykrość.
9. Nie rezygnuj z tego, co sprawia Ci radość w Internecie, ze względu na hejterów.
10. Jeśli ktoś Cię obraża w Internecie, nie odpowiadaj złością, lecz zgłoś to rodzicom.
11. Nie dodawaj i nie przyjmuj do znajomych osób, których nie znasz.
12. Pamiętaj, że to, co umieścisz w Internecie, pozostanie tam na zawsze.
13. Jeśli zauważysz, że ktoś zachowuje się niewłaściwie w Internecie, zgłoś to dorosłemu.

Po zakończonych zajęciach każdy uczestnik dostaje kolorową piłeczkę i wrzuca do przygotowanych kartonów z namalowanymi buźkami (wesoła, neutralna, smutna), w zależności od tego, jak podobały mu się zajęcia.

Przypisy:

1. *O prawach dziecka*, M. Brykczyński [online], [dostęp 26 września 2019 r.]. Dostępny w Internecie: www.wiersze-dla-dzieci.dic.pl/wierszyki_17.htm
2. *WHO: w 2017 roku ponad miliard dzieci doznało przemocy* [online], [dostępny 26 września 2019 r.]. Dostępny w Internecie: www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/WHO-w-2017-roku-miliard-dzieci-na-swiecie-doznalo-przemocy,181160,14.html
3. *Z dzieckiem w świat wartości.*, I. Koźmińska, E. Olszewska. Warszawa: Świat Książki, 2007, s. 22-23.

Iwona Chętnicka
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Ozimku
Filia Biblioteczna w Grodźcu

PROGRAM BIBLIOTERAPEUTYCZNY

„...oraz, że Cię nie opuszczę aż do śmierci” - program biblioterapeutyczny dla par

I. Wstęp:

„...oraz, że Cię opuszczę aż do śmierci”. Kilka słów, ale jakże wymownych i niosących ze sobą poważną deklarację trwania przy sobie nawzajem zawsze i wszędzie. Młodzi ludzie wypowiadający te słowa nie zdają sobie sprawy, jak ogromna odpowiedzialność spada na nich w tym momencie. Są przekonani, że miłość, która ich łączy zawsze będzie taka sama oraz zagwarantuje im bezpieczne i zgodne „dryfowanie” ku wspólnej i szczęśliwej przyszłości. Nic bardziej mylnego. Według psychologów prawie wszystkie związki miłosne ulegają w trakcie swego trwania daleko idącym przemianom. Jest wiele naukowych opracowań, które przedstawiają koncepcję miłości jako proces zmian zachodzący w długotrwałym związku dwojga ludzi. „W myśl tej koncepcji nieuchronność zmian związku miłosnego nie wynika ani ze słabości charakteru jednego bądź obojga partnerów, ani z oddziaływania jakichkolwiek innych, zewnętrznych wobec związku czynników. Wynika ona z wewnętrznej natury takiego związku i samego uczucia miłości”¹.

Literatura przedmiotu wyróżnia kilka typowych faz związku miłosnego, układających się w pewną naturalną kolejność. Zanim jednak je wymienię, należałoby wspomnieć o trzech składnikach miłości, które wyodrębnił amerykański psycholog Robert J. Sternberg. Są nimi intymność, namiętność i zobowiązanie do utrzymania związku. Za intymność uważa się pozytywne uczucia i działania, które wywołują przywiązanie, bliskość i wzajemną zależność partnerów od siebie. Np. pragnienie dbania o dobro partnera, szacunek do partnera, przekonanie, że można na siebie liczyć w potrzebie, wzajemne zrozumienie i wspieranie². Drugi składnik – namiętność – jest zbiorem silnych emocji pozytywnych (zachwył, tkliwość, pożądanie, radość) i negatywnych (ból, niepokój, tęsknota, zazdrość) oraz dość silnym pobudzeniem fizjologicznym³. Ostatni składnik, jakim jest zobowiązanie, wiąże się z decyzjami, myślami i działaniami, które są nakierowane na przekształcenie relacji miłosnej w trwały związek oraz na utrzymanie go pomimo występowania różnych przeszkód⁴.

Biorąc pod uwagę okres związku zauważa się, iż każdy z wymienionych składników charakteryzuje się odmiennym natężeniem. Podczas gdy w pierwszych latach związku dynamika intymności jest łagodna, to dynamika namiętności jest wręcz dramatyczna. Natężenie intymności z biegiem opada powoli i często w ogóle nie osiąga punktu zerowego. Namiętność zaś nie tylko spada do zera, ale jej koniec łączy się negatywnymi emocjami. Z kolei zobowiązanie z upływem czasu rośnie wolno, potem nieco przyśpiesza, aby się trwale ustabilizować i trwać aż do końca związku. Dopiero z chwilą podjęcia decyzji o zerwaniu związku zobowiązanie spada do zera. Owe zróżnicowanie dynamiki tych trzech podstawowych składników miłości jest powodem istnienia kilku faz związku miłosnego. O charakterze każdej fazy decyduje to, jakie składniki miłości w danym momencie dominują. Badacze wymieniają:

- 1 – zakochanie (tylko namiętność)
- 2 – romantyczne początki (namiętność + intymność)
- 3 – związek kompletny (namiętność + intymność + zobowiązanie)
- 4 – związek przyjacielski (intymność + zobowiązanie)
- 5 – związek pusty (zobowiązanie)
- 6 – rozpad związku (wycofanie zobowiązania)⁵.

Dla wielu par wiedza z zakresu psychologii miłości jest całkowicie obca. Współcześnie wiele związków kończy się fazą pustą i zerwaniem, ale wcale tak być nie musi. Gdyby partnerzy u progu swej wspólnej drogi byli świadomi, iż w miarę upływu lat ich miłość będzie ewoluować, to mogliby wiele zrobić, by utrzymać swój związek w satysfakcjonującej postaci. Ale wtedy musieliby odejść od miłości romantycznej oraz wykazać się myśleniem i

mądrością. Bowiem sama miłość nie jest gwarantem długiego związku, lecz świadomy wysiłek dwojga partnerów sprawi, że związek będzie się zmieniał i wzrastał wraz z nimi.

II. O programie:

Niniejszy program biblioterapeutyczny jest skierowany do wszystkich par, zarówno do małżeństw, jak i żyjących w związkach nieformalnych, a także narzeczonych, pragnących dopiero wstąpić w związek małżeński. Program zakłada 4 spotkania. Zajęcia będą trwały 1h, z wyjątkiem ostatniego spotkania, na którym będzie dodatkowo emitowany film. Dlatego na ostatnie zajęcia należy zarezerwować czas do 2,5h. Wszystkie zajęcia odbywać się będą w odstępach tygodniowych. Miejscem spotkań będzie sala biblioteczna. Pomieszczenie powinno być wyposażone w stoliki z krzesłami, tablicę, odbiornik TV, odtwarzacz DVD, laptop i mieć dostęp do Internetu.

Trzy pierwsze zajęcia będą ujednoczone. Każde z nich rozpoczynać się będzie zabawą integracyjną, a kończyć ewaluacją. Część zasadnicza każdego spotkania będzie opierać się o tekst literacki. Ostatnie spotkanie będzie miało charakter podsumowujący i kończący cały cykl wspólnym obejrzeniem filmu.

Celem głównym programu jest uświadomienie przemian miłości i konieczność pracy obojga partnerów nad utrzymaniem swojego związku. Cele szczegółowe zawarte są w konkretnych scenariuszach.

Treści programu:

Scenariusz 1: „ Motyle w brzuchu”

Scenariusz 2: „ Różnimy się!”

Scenariusz 3: „ Kryzys”

Scenariusz 4: „ Może być pięknie!”

W programie wykorzystywane będą przede wszystkim takie metody i techniki, jak: głośne czytanie, rozmowa, wywiad, burza mózgów, technika słońeczka, metaplan, drama, techniki plastyczne, słuchanie piosenki, oglądanie filmu. Zajęcia będą miały formę indywidualną i grupową. Do przeprowadzenia zajęć potrzebne będą: teksty literackie, kartki, pisaki, kredki, tablica, odbiornik TV, odtwarzacz DVD, płyta DVD, laptop.

Ewaluacja będzie następować po każdym zajęciach oraz na zakończenie programu.

Literatura przedmiotu:

Jedno spojrzenie... www.klamerka.pl [dostęp 05.10.2019]

Kozak A., Gacowski W., Nasionka, w: *W poszukiwaniu miłości. Między bliskością a samotnością. Bajki terapeutyczne dla dorosłych*, Częstochowa 2011, s. 47-50.

Scenariusz 1: „Motyle w brzuchu”

Cele:

- rozpoznawanie symptomów zakochania się i miłości romantycznej
- integracja grupy

Uczestnicy: pary narzeczonych – (max. 8 par)

Czas trwania: 1h

Warunki: sala z tablicą oraz ze stolikami i krzesłami, które można przestawiać

Metody i techniki: technika słońeczko, burza mózgów, technika plastyczna

Formy: indywidualna i w grupach

Środki: kopie tekstu, tablica, kreda, kartki, kredki, karteczki samoprzylepne,

Literatura : Kozak A., Gacowski W., Nasionka w: *W poszukiwaniu miłości. Między bliskością a samotnością. Bajki terapeutyczne dla dorosłych*, Częstochowa 2011, s.47-50.

Przebieg zajęć:

1. Przedstawienie się: pary, siedzące w okręgu mają za zadanie powitać się z innymi uczestnikami kończąc zdania:
  - Witam/ Cześć, jestem... (imię)
  - Jesteśmy ze sobą ... (czas)
  - Poznaliśmy się... (miejsce poznania)
2. Zabawa twórcza: każdy uczestnik rysuje imię swego partnera. Po skończeniu chętni mogą zaprezentować pozostałym swoją pracę i ją omówić.
3. Wprowadzenie w temat zajęć: wspólne dokończenie zdania metodą burzy mózgów:
  - Zakochanie jest jak... (np. narkotyk, magia, słońce, jazda bez trzymanki, rollercoaster itp.)Nakierowanie uczestników na właściwy odbiór czytanego fragmentu jako metafory zakochania się.

4. Czytanie 1 fragmentu bajki Nasionka:

W pogodny poranek na skraju lasu, tuż przy ogrodzeniu pięknego ogrodu, ze snu zimowego obudziły się dwa małe nasionka. Obudziły je pojedyncze ciepłe promienie słońca, które osuszyło ziemię wokół nich. Oba jednocześnie wesóło poturlały się po malutkich listkach zielonej trawy, która swoją delikatnością zdawała się wręcz zapraszać do zabawy. Nie znały się wcześniej, ale skoro się spotkały, a obok nie było nikogo do nich podobnego, postanowiły się zaprzyjaźnić. Nasionka rozpoczęły więc dobrą zabawę. Goniąc się w berka i bawiąc się w chowanego, perliście śmiały się w złotych promieniach słońca. Wielkością były podobne do siebie, różniły się jednak kolorem i trochę kształtem, ale zupełnie nie zważały na różnice, bo nie przeszkadzały im we wspólnym spędzaniu czasu na zabawie. Brązowe Nasionko było większe i sprytniejsze w zabawach, więc czasami opiekowało się słabszym i gorzej radzącym sobie Zielonym Nasionkiem. Pewnego dnia, po ciepłym wiosennym deszczu, kiedy zziębnięte przycupnęły na chwilę w wilgotnej ziemi, poczuły, że jakoś każdemu z nich dziwnie bije serduszko, jakby było mu za ciasno pod brązową i zieloną skórką, która je otaczała i dawała ochronę. Poczuły się trochę samotne, mimo że razem dobrze się bawiły. Pojawiła się w nich jakaś tęsknota...

5. Przeprowadzenie tekstu:

- Czy nasionka zakochały się w sobie od pierwszego wejrzenia, czy najpierw się zaprzyjaźniły? (odpowiedź: najpierw przyjaźń)
- Jakie emocje towarzyszą nasionkom, kiedy dopada ich zauroczenie i zakochują się w sobie? Uczestnicy wypisują te emocje na karteczkach i dokleją do planszy na tablicy wokół pojęcia : „Zakochując się ...” / technika słońeczka (odpowiedzi: radość, swoboda, spontaniczność, potrzeba ciągłego kontaktu, zabawa, troska, niezauważanie różnic, tęsknota, nienasycenie, fascynacja, itp.)
- Praca plastyczna: wyraż kolorami romantyczną miłość.
- Za czym tęskniły nasionka? Odpowiedzi szukają w dwóch grupach, osobno mężczyźni i osobno kobiety. Liderzy grup podają swe przypuszczenia, ale ...pytanie to jednak zostaje otwarte do kolejnych zajęć!

6. Podsumowanie spotkania:

Na dzisiejszym spotkaniu przyjrzelśmy się bliżej pierwszemu etapowi miłości, jakim jest zakochanie i romantyczna miłość. Dowiedzieliśmy się, że zakochanie się jest ślepe i krótkotrwałe, lecz także burzliwe, pełne skrajnych emocji, ale przez to właśnie piękne!

7. Ewaluacja: Napisanie na kartkach odpowiedzi na pytanie: w jakim nastroju wychodzisz z dzisiejszych zajęć?

Scenariusz 2: „Różnimy się!”

Cele:

- poznanie cech miłości dojrzałej
- uświadomienie potrzeby ciągłej pracy nad związkiem
- integracja grupy

Uczestnicy: pary narzeczonych – (max. 8 par)

Czas trwania: 1h

Warunki: sala z tablicą oraz ze stolikami i krzesłami, które można przestawiać

Metody i techniki: wywiad, technika plastyczna, burza mózgów, metaplan,

Formy: indywidualna i w grupach

Środki: kopie tekstu, tablica, kartki, plakaty z pytaniami, karteczki, pisaki,

Literatura : Kozak A., Gacowski W., Nasionka w: *W poszukiwaniu miłości. Między bliskością a samotnością. Bajki terapeutyczne dla dorosłych*, Częstochowa 2011, s. 47-50.

Przebieg zajęć:

1. Powitanie się z innymi uczestnikami słowami:

– Wita Was... Karol (w miejsce kropek wypowiedz cechę charakteru rozpoczynającą się na literę swego imienia np. kulturalny Karol, miła Marysia, szybki Stefan itp.)

2. Zabawa Rysowany Wywiad :

Uczestnicy dobierają się w pary (nie pary narzeczonych) i przeprowadzają ze sobą wywiad – hobby, praca, ulubione potrawy, rodzina, itd. Zebrane informacje nanoszą na rysunku, obok imienia, np. Syrenka jako godło osoby mieszkającej w Warszawie, czapka studencka i akcesoria obrazujące kierunek studiów. Nie wolno używać liter i cyfr. Po zakończeniu wywiadu każdy z rysunków jest odrębnie omawiany i wywieszany na ścianie do końca trwania zajęć. 3. Wprowadzenie w temat zajęć: praca w parach narzeczonych, polegająca na tym, że na jednej kartce wypisują w punktach cechy wspólne dla nich, a na drugiej rzeczy, który ich różnią. Chętne pary mogą podzielić się z innymi swoimi spostrzeżeniami.

4. Przypomnienie, co było w pierwszej części bajki i głośne czytanie kolejnej części:

...Zaczęły więc o tym rozmawiać. Serduszka jednak ciągle kołatały mocno w środku, a czasami podczas tej rozmowy pojawiało się dziwne bolesne uktucie. Nie umiały znaleźć odpowiedzi na pytanie, skąd ta dziwna tęsknota płynie. Pytały siebie nawzajem, czy to możliwe, żeby były jedynymi nasionkami na ziemi, zadawały pytania o to, kim są, kim mogłyby być, po co są i skąd się wzięły na łące. Mówiły sobie, co lubią we wzajemnym spędzaniu czasu, opowiadały o pięknych zachodach słońca i obiecały zawsze się sobą nawzajem opiekować. W mokrej i nagrzaną słońcem ziemi było im dobrze, przytulnie i bezpiecznie...

– Zadanie pytania do powyższego fragmentu: za czym zatęskniły nasionka? (odpowiedź: za stabilizacją i utrwaleniem związku – w domyśle ślubem)

5. Kontynuowanie czytania:

Zielone Nasionko postanowiło w niej zostać, poczuło, że jest mu dobrze w jednym miejscu, że już nie ma ochoty na ciągłe goniwty po łące, że potrzebuje odpocząć i mieć swoje własne miejsce. Powoli pozwoliło ciemnej ziemi przykryć się całe, zanurzyło się w niej, oddając się jej dobroczynnemu działaniu.

Brązowe Nasionko tego nie rozumiało:

– *Jak to, jak można zrezygnować ze świetnej zabawy na łące?! – wołało z niedowierzaniem. Było złe na przyjaciela, że znika pod warstwą ziemi, zamiast błyszczeć w kropelkach rosy i słońca!*

– *Jak można tak zrezygnować z siebie? – pokrzykiwało oburzone, mając za złe przyjacielowi, że je zostawił! Było mu przykro, bo poczuło, że nie ma się już kim opiekować, że nie ma o kogo dbać i zwyczajnie się troszczyć, że zabrakło kogoś, kto był ważny w jego życiu i dla kogo ono było ważne. Złość przykrywała tęsknotę, bo dopiero teraz poczuło, jak ważne było dla niego towarzystwo Zielonego Nasionka i ile ono dla niego znaczyło. Chciało mu o tym powiedzieć, ale było za późno, bo ono było głęboko zanurzone w ziemi.*

Tymczasem Zielone Nasionko pęczniało i pęczniało, aż poczuło, że skorupka, którą było okryte pęka, a ono delikatnie pnie się do góry. Trudno mu było przebijać się przez warstwę ziemi, ale wiedziało, że nagrodą będzie ciepłe słońce i być może spotka Brązowe Nasionko, za którym zatęskniło. Kiedy wychyliło drobny pęd nad ziemię, zobaczyło Brązowe Nasionko, ale jakieś inne, mniejsze, jakby zmęczone. Brązowe go nie poznało, bo przecież nie mogło wiedzieć o przemianie, jaka się dokonała pod ziemią. Zielone opowiedziało mu tym, jak mu dobrze było tam, na dole, że zniknęła ta dziwna tęsknota i pytanie o to, kim jest, bo całym sobą czuło, że wzrasta i dorasta do tego, kim jest, choć na razie jest małe i słabe. Brązowe Nasionko zwierzyło mu się, że czuje się chore i słabe, że czuje, jakby umierało, i że strasznie się tego boi. Najbardziej przeraża je samotność i to, że nie znalazło odpowiedzi na pytanie, kim jest... Zielony Pęd pochylił się delikatnie nad nim i otulił drobnymi świeżymi listkami – krople rosy spływające z liści połączyły się ze łzami Brązowego Nasionka. Zmęczone, ale bezpieczne zasnęło.

Następnego dnia roślina opowiedziała mu o tym, jak ciepło i dobrze było pod ziemią, ile tam smacznych soków,

jak przyjemnie jest pozbyć się skorupki i odbyć drogę ku słońcu, odnajdując siłę w sobie do przebijania się przez warstwę grubej ziemi. Brązowe Nasionko słuchało z niedowierzaniem tego opowiadania, bo przecież jego przyjaciel był zwykle słabszy i potrzebował pomocy. Jak to możliwe, że przebił się przez skorupę i ziemię i był zadowolony? Widziało w Pędzie siłę, której nie było w Nasionku, pociąggały go drobne liście, widział, że... że Nasionko stało się piękną rośliną, która uśmiechała się do słońca i światła. Rosło i rozrastało się w krzew o drobnych, ale silnych gałęziach, pięknych wystawiających główki do słońca kwiatkach.

Brązowe Nasionko chciało być blisko, ale czuło, że umiera i że nie ma już siły do tego, by być obok partnera, chociaż obiecało go kiedyś chronić. Zmęczone zasnęło obok Pędu, który przykrył go odrobiną ziemi. Brązowe Nasionko wtuliło się w nią całe, poczuło ciepło, które spowodowało, że jego serce zaczęło bić mocniej. Kiedy się obudziło, wokół było ciemno, ale i przytulnie. Skorupka zaczęła pękać, Nasionko wysunęło Brązowy Pęd i mozolnie zaczęło przebijać się ku słońcu, ale nie było to łatwe, bo ziemia była zasklepiona i twarda. Wybiło się tuż obok Zielonego Pędu, ale on już był pięknie ozdobiony – na jego gałązkach były różowe kwiaty. To był piękny krzew Róży. Pęd zaczął rosnąć szybko ku górze, po kilku tygodniach był już większy od Róży i odkrył, że jest dębem, pięknym drzewem, które jest silne i daje bezpieczeństwo.

– Zapytanie: jak odnalazły się nasionka w nowej rzeczywistości? (odpowiedź: początkowo Nasionko Zielone czuło się spełnione, a Brązowe – nieszczęśliwe, a w końcowej części tekstu odwrotnie). Praca w grupach: męskiej i damskiej. Panowie zajmują się Zielonym Nasionkiem (w domyśle – żoną) a panie Brązowym Nasionkiem (w domyśle – mężem). Wypisują na kartkach uczucia i emocje, jakich doświadczają nasionka. Liderzy później głośno je wymieniają (poczucie bezpieczeństwa, stabilizacja, spełnienie, radość, spokój, wyciszenie, zadowolenie, troska, tęsknota, złość, frustracja, niezrozumienie, arogancja, zapomnienie, zadufanie, ból, itp.).

– Postawienie pytania: Czy nasionka podejmują próbę walki o wspólną przyszłość? Czy zależy im, aby polepszyć swe relacje? Czy obojgu tak samo na tym zależy?

– Metaplan: Podział uczestników na grupy 4 lub 6 osobowe i rozdanie im 3 plakatów z pytaniami oraz karteczek i długopisów. W określonym czasie (10 minut) odpowiadają na nich na pytanie: Jak było na początku związku? Jak być powinno? Dlaczego nie było tak, jak powinno? Oczywiście w odniesieniu do historii Nasionek. Swoje karteczki dokleją do wcześniej przygotowanych plakatów z takimi samymi zapytaniami. Każdy zespół opracowuje wnioski, których realizacja doprowadzi do poprawy sytuacji.

Liderzy odczytują wnioski grup.

6. Podsumowanie spotkania:

Dziś mieliśmy okazję przyjrzeć się trudnym relacjom w związku. Daje się zauważyć, iż dla obojga partnerów troska o wzajemne relacje nie były priorytetem. Po miłości romantycznej, następują kolejne etapy związku (kompletny, przyjacielski) – to te jeszcze szczęśliwe, dające satysfakcję, ale o które należy szczególnie się troszczyć, bo jeżeli tego nie zrobimy, następuje faza związku pustego.

7. Ewaluacja: Udzielenie pisemnej odpowiedzi na pytanie: dzisiaj zrozumiałem, że...

Scenariusz 3: „Kryzys”

Cele:

- uświadomienie sobie skutków braku pracy nad związkiem
- integracja grupy

Uczestnicy: pary narzeczonych – (max. 8 par)

Czas trwania: 1h

Warunki: sala z tablicą oraz ze stolikami i krzesłami, które można przestawiać

Metody i techniki: zabawa ruchowa, rozmowa, technika słoneczka, technika plastyczna

Formy: indywidualna i w grupach

Środki: kopie tekstu i wiersza, kartki, flamastry, kredki

Literatura : Kozak A., Gacowski W., Nasionka w: *W poszukiwaniu miłości. Między bliskością a samotnością. Bajki terapeutyczne dla dorosłych*, Częstochowa 2011, s. 47-50.

Jedno spojrzenie... www.klamerka.pl [dostęp 05.10.2019]

Przebieg zajęć:

1. Powitanie z innymi w następujący sposób:

– Wita Was Iwona (dodaje pierwszą głoskę swego imienia i gestem pokazuje przedmiot np. I jak igła)

2. Zabawa ruchowa w parach narzeczeńskich: Pająk i muchy. Prowadzący jest pająkiem i przed rozpoczęciem zabawy ogłasza, co chroni przed nim muchy, to znaczy, co muszą zrobić pozostali, aby nie zostali złapani, np.:

a. przytul się do drugiej muchy;

b. pomóż drugiej muszce stać na jednej nodze;

c. zasłoń sobą jakąś muchę, aby pająk jej nie zobaczył;

d. wszystkie muchy robią koło – te są bezpieczne;

f. wszystkie muchy robią pociąg;

g. wszystkie muchy przyklejają się do siebie dowolną częścią ciała.

3. Wprowadzenie do zajęć: Odczytane wiersza pt. „Jedno spojrzenie...”

Daj mi jedno Twoje spojrzenie,
Jeszcze zanim się rozstaniemy...
Chciałam poczuć znów upojenie...
Kochać siebie już nie możemy...

Jeszcze jedno Twoje spojrzenie,
Niech ogrzeje ciepłem mą duszę,
Bym poczuła znów ukojenie...
Nie płakała... kiedy się wzruszę...

Chociaż jedno chcę Twe spojrzenie,
Zapamiętać, gdy będę sama.
Już nie będziesz mym wyzwoleniem...
I poczuję się niekochana...

Więc pożegnaj proszę spojrzeniem,
Jakim zawsze na mnie patrzyłeś...
Byś pozostał czułym wspomnieniem
Takim, kiedy o mnie marzyłeś...

Jak się już domyślacie, tematem przewodnim dzisiejszej lekcji będzie kryzys/ konflikt w związku, który nieprzepracowany, nierozwikłany może skutkować rozstaniem.

4. Czytanie ostatniego fragmentu bajki:

Rósł i rosł ciągle w górę, zapominając o Róży, która była tuż obok. Tak bardzo dbał o siebie, że nie zauważył nawet, iż jego gałęzie zabierały deszcz i słońce drobnym kwiatom różanego krzewu. Zachwycała go możliwość dostępu do słońca, pociągła go własna siła i moc, zapomniał o swojej towarzysze, która zaczęła mu się wydawać taka zwyczajna wobec nowości, które odkrywał każdego dnia. Trochę czasami za nią tęsknił, ale siła, którą czuł w sobie była bardziej pociągająca niż drobny krzew, który i tak przecież jest jego, bo nie miał jak odejść...

Róża rozrastała się w krzew o drobnych, ale silnych gałęziach, pięknych wystawiających główki do słońca kwiatach. Wyraźnie cieszyła się zapachem ziemi i kroplami deszczu na liściach. Nie goniła Dębu, ale tęskniła za jego obecnością. Początkowo próbowała zwrócić na siebie jego uwagę, ale bezskutecznie. Po jakimś czasie trudno jej było żyć w jego cieniu, tym bardziej że jego ostre gałęzie, spadając, łamały jej delikatne gałązki, a nasiona Dębu boleśnie uderzały w jej kwiaty, niszcząc je. Dąb nawet tego nie zauważył, zajęty rozmową z innymi silnymi drzewami. Czasami dawał osłonę Róży, przecież był drzewem, które dawało bezpieczeństwo! Ale nie chronił dlatego, że o niej pamiętał, ale dlatego, że pozostawała pod osłoną jego gałęzi. Róża poczuła, że to, co było dla

niej ważne, czyli bezpieczne miejsce, przyniosło ból i zranienia... Smutna postanowiła więc odejść. Pomógł jej w tym stary ogrodnik, który jesienią wykopał ją i przesadził do ogrodu, w którym było mnóstwo podobnych do niej kwiatów. Czuli, że jest tam u siebie, że może oddychać, że nic nie zabiera jej słońca, a bezpieczeństwo daje jej bycie wśród tych, dla których była ważna – kwiatów podobnych do niej.

5. Zajmijmy się ostatnimi wspólnymi chwilami, poprzedzającymi odejście Róży, czyli okresem, który psychologzy nazywają – związek pusty.

Praca w dwóch grupach kobiecej i męskiej. Każda grupa ma za zadanie zastanowić się nad zachowaniem i uczuciami bohaterów bajki w kulminacyjnym punkcie ich konfliktu: panowie nad Dębem, panie nad Różą. Każda grupa tworzy tabelkę z dwoma kolumnami. Do jednej wpisują zachowania, do drugiej uczucia. Liderzy odczytują swe notatki, które prowadzący zapisuje na tablicy (technika Słoneczka) dookoła hasła: CECHY ZWIĄZKU PUSTEGO:

6. Praca plastyczna: Każda para projektuje logo walki o związek (w formie symbolu oraz napisu). Później chętni je prezentują i omawiają symbolikę.

7. Podsumowanie: związek staje się pusty, gdy zaczyna brakować zaangażowania ze strony obojga partnerów, a gdy całkowicie wygasa chęć utrzymania tego związku następuje rozpad/ rozwód.

8. Zadanie domowe: proszę na ostatnie zajęcia stworzyć inne, pozytywne zakończenie historii, w którym dochodzi do rozwiązania konfliktu pomiędzy Dębem a Różą. Zadanie to może być w formie krótkiego opowiadania lub dialogu bohaterów, albo scenki dramowej.

9. Ewaluacja: Proszę o zastanowienie się i dokończenie zdania: kiedy wrócę do domu, to pomyślę nad...

Scenariusz 4 : „Może być pięknie!”

Cele:

- nakłonienie do podjęcia próby walki o związek
- szukanie rozwiązań konfliktów w związku
- integracja grupy

Uczestnicy: pary narzeczonych – (max. 8 par)

Czas trwania: 1h + 1,5h (film)

Warunki: sala z tablicą oraz ze stolikami i krzesłami, które można przestawiać, dostęp do Internetu

Metody i techniki: słuchanie muzyki, głośne czytanie, drama, burza mózgów, rozmowa, technika słoneczka, oglądanie filmu

Formy: indywidualna i w grupach

Środki: kopie wiersza, kartki, pisaki, tablica, laptop, odbiornik TV, płyta DVD i odtwarzacz DVD

Literatura : Kozak A., Gacowski W., Nasionka w: *W poszukiwaniu miłości. Między bliskością a samotnością. Bajki terapeutyczne dla dorosłych, Częstochowa 2011, s.47-50.*

Przebieg zajęć:

1. Powitanie uczestników: Wszyscy siedzą w kole i rzucają do siebie piłeczkę, mówiąc słowa powitania: Ala wita Jana (rzut piłki do Jana), Jan wita Jolę (rzut piłki do Joli) itd.
2. Zabawa integracyjna: Wspólna bajka – prowadzący zaczyna opowieść słowami Dawno, dawno temu słońce pokłóciło się z chmurą... Każdy kolejny uczestnik w kole dopowiada jedno zdanie i w ten sposób wspólnymi siłami tworzą historyjkę.
3. Wprowadzenie: odsłuchanie piosenki „Upadłe Anioły” Weroniki Żwawiak
4. Prezentacja zadań domowych: odczytywanie innych zakończeń bajki o Dębem i Różą; prezentacja dialogów Dęba i Róży, dla odważnych odtworzenie scenek dramowych.
5. W sytuacji, gdy pary nie będą przygotowane i nie będą miały prac, można zaaranżować kłótnię między Różą a Dębem, w której Róża wykrzykuje swe żale do partnera, a on nieudolnie próbuje się bronić.

6. Później wspólnie (burza mózgów) zastanawiamy się nad tym, jakimi zasadami powinna się kierować para podczas przeprowadzenia rozmowy:

- odczekać, aż opadną emocje;
- czas na zastanowienie się;
- wybrać odpowiednią chwilę;
- skupienie się na jednym, konkretnym problemie;
- stosowanie wypowiedzi „ja” zamiast wypowiedzi „ty”;
- nie używanie kwantyfikatorów, w komunikacji nie jest dobrze używać zwrotów: „ty zawsze”, „ty nigdy”;
- nie używanie słów „powinieneś”, „misisz”;
- słuchanie;
- dawanie informacji zwrotnych;
- wyrażanie uczuć;
- nieocenianie;
- osobiste nastawienie;

Spisanie tych zasad w punktach na tablicy pod słowami: ZASADY DIALOGU MAŁŻEŃSKIEGO.

7. Podsumowanie: Rozdanie kopii i głośne odczytanie fragmentu wiersza, podsumowującego cały cykl zajęć dla narzeczonych.

*...Miłość nie jest chęcią opanowania , usidlenia przedmiotu twoich
Pragnień, czy serca, czy ciała, czy umysłu, czy wszystkich
Tych rzeczy na raz.
Ponieważ drugi człowiek nie jest „ przedmiotem”
I jeżeli zabierasz go dla siebie,
Wówczas go pożerasz i niszczysz
A kochasz tylko siebie,
Łudząc się, że kochasz bliźniego.*

*Olśnienie, oczarowanie, głód i dreszcze,
Uczucia i wybuchy pożądania.
To wszystko jest piękne i potrzebne w kobiecie i mężczyźnie,
Ale tylko by pomóc w miłości temu, który chce kochać.*

*To uchylone drzwi i szeroko otwarte okna.
To wiatr wtrącający w przepaść.
To zew pełnego morza i szept Boga
Zapraszający do wyjścia z twego zamkniętego domu,
Aby iść ku tej, którą wybrałeś dla wypełnienia swojego życia.
Ponieważ kochasz i chcesz kochać.*

(Michel Quist)

Interpretacja wiersza dokonana przez chętnych uczestników we wspólnej rozmowie i wspólne spisanie techniką słoneczka cech MIŁOŚCI PRAWDZIWEJ. (daje wolność, nie ogranicza, nie niszczy, to pożądanie, olśnienie, wspieranie, itp.)

8. Ewaluacja dotycząca całego cyklu zajęć: Wypełnij ankietę:

*Czy warto kochać i być kochanym?

*Czy miłość romantyczna jest ważna w związku ?

*Czy należy poprzestać na początkowy zauroczeniu?

- *Czy o wzajemne relacje należy dbać tylko na początku związku?
- *Czy na początku związku należy jasno wyrazić swe oczekiwania względem partnera?
- *Czy różnice między partnerami mogą zaważyć na przyszłości ich związku?
- *Czy dobro wspólne należy przedkładać nad dobrem partnera?
- *Czy zdarzyło Ci się w dyskusji z partnerem uogólniać, używając słów NIGDY/ZAWSZE?
- *Czy można w pełni samorealizować się, będąc w związku?
- *Czy zobowiązanie do utrzymania związku może zniewalać partnerów?
- *Czy warto walczyć o swój związek, kiedy następuje kryzys?
- *Czy uważasz, że są sytuacje konfliktowe, w których jedynym rozwiązaniem jest rozstanie?

Jeżeli tak, to jakie? (wymień).....

*Czy posiadanie wiedzy z dziedziny psychologii miłości w zakresie ewoluowania miłości mogłoby być przydatne dla partnerów?

*Czy polecilibyś innym parom udział w tego typu zajęciach biblioterapeutycznym?

Dodatkowo: 9. Zakończenie spotkania wspólnym seansem filmowym. Moją propozycją jest komedia pt. Licencja na miłość.

---

[1] B.Wojciszke, *Psychologia miłości*. Gdańsk 2012, s. 10.

[2] Tamże, s. 10-11.

[3] Tamże, s. 14.

[4] Tamże, s. 17.

[5] Tamże, s. 25.

KOMPUTER W BIBLIOTECE

Magdalena Smutny

Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

Genialne narzędzie do wykorzystania w pracy bibliotekarza, czyli pierwsze kroki na platformie Genially

Co to jest Genially

Pandemia koronawirusa zmusiła wiele grup zawodowych, w tym bibliotekarzy, do poszukiwania i opanowywania narzędzi ułatwiających komunikację i przekaz informacji na odległość. W przypadku chęci dotarcia do czytelników z bibliotecznym przesłaniem okazuje się to nie lada wyzwaniem. Jednym z narzędzi, które może być w tym pomocne i zostało już zastosowane w praktyce przez Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Lewinie Brzeskim, jest Genially.

Genially to platforma do tworzenia wszelkiego rodzaju interaktywnych materiałów, takich jak prezentacje, infografiki, gry, kwizy, filmiki, e-plakaty i wiele innych. Po wejściu na stronę genial.ly i założeniu darmowego konta otrzymujemy dostęp do ogromnej liczby gotowych szablonów, które po niewielkich przeróbkach mogą stać się atrakcyjnym wizualnie materiałem do udostępnienia na stronie internetowej biblioteki lub w mediach społecznościowych. Do prezentowanego narzędzia zrażać może jedynie fakt, że nie ma polskiej wersji językowej – dostępne języki to angielski, hiszpański i francuski. W artykule platforma zostanie przedstawiona na przykładzie wersji angielskiej.

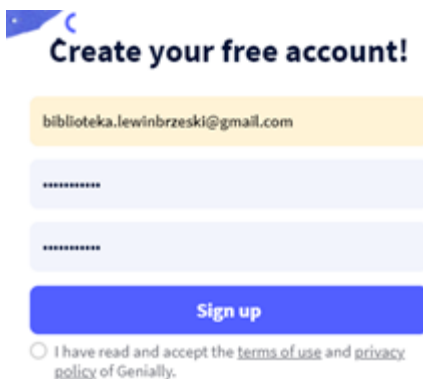
Zakładanie darmowego konta

Po wejściu na stronę genial.ly należy kliknąć przycisk *Create your free account*.

Create your free account

Pojawi się strona rejestracji użytkownika, gdzie podajemy swój adres e-mail oraz hasło, zaznaczamy opcję zapoznania się i akceptacji warunków korzystania z serwisu i polityki prywatności, po czym klikamy przycisk *Sign up*.

Create your free account!

biblioteka.lewinbrzeski@gmail.com

*****

*****

Sign up

I have read and accept the [terms of use](#) and [privacy policy](#) of Genially.

Do założenia konta można również wykorzystać swoje dane dostępne do serwisu Google, Facebook czy Twitter (pod przyciskiem).

Hi, biblioteka.lewinbrzeski

Confirm that this is your email address to keep your account secure. This email will expire in 24 hours.

Click on "Confirm your email address", and we'll move on!

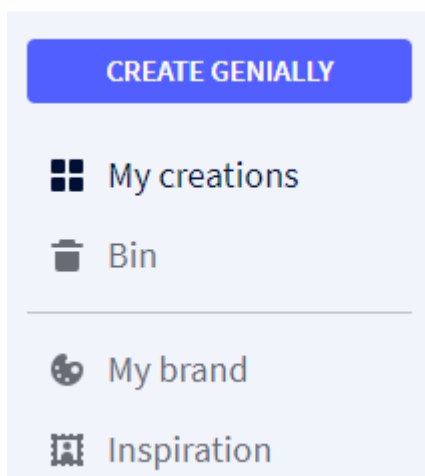
Confirm your email

W kolejnych dwóch krokach definiujemy swój sektor (np. *Education – E-learning*) oraz profil (np. *Other*). Niezależnie od tego, co wybierzemy, uaktywni się przycisk *Next*, który przeniesie nas dalej. Na ostatniej planszy klikamy *Accept and continue*, skąd zostaniemy przeniesieni do głównego panelu. W tym miejscu (jak zaprezentuje nam to powitalny samouczek) możemy wyszukać gotowe szablony i wybrać rodzaj materiału.

Zanim jednak przystąpimy do pracy nad prezentacją, musimy zweryfikować swój adres e-mail podany podczas rejestracji, aby dokończyć zakładanie konta. W tym celu po otwarciu wiadomości od Genially klikamy *Confirm your email*. Na otwartej po tej czynności stronie wybieramy przycisk *You're all set*. I gotowe – możemy już tworzyć.

Wybieranie szablonu

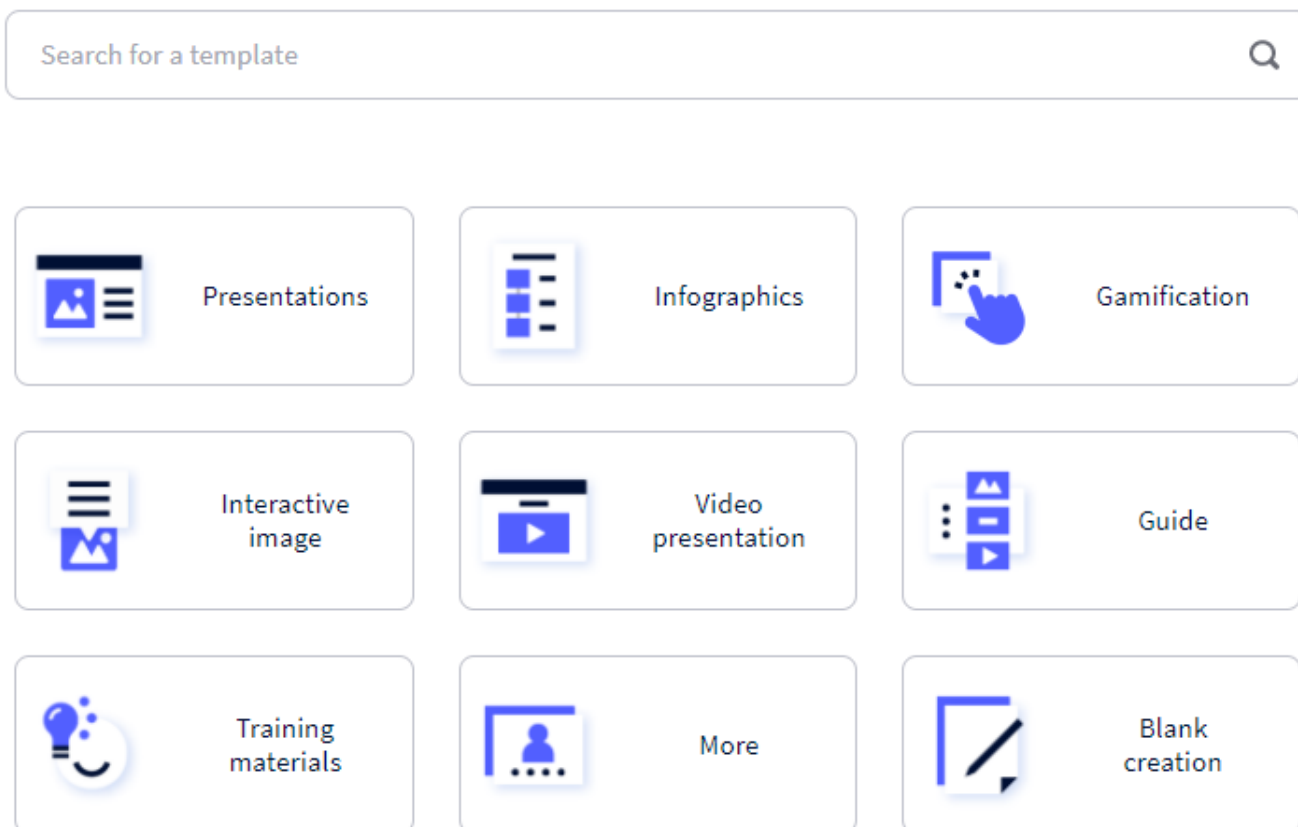
Klikając w elementy po lewej stronie panelu, możemy przełączać się między różnymi widokami. Przycisk *Create Genially* wyświetli stronę do wyszukiwania szablonów – tu wchodzimy, gdy chcemy rozpocząć pracę nad nowym projektem.

Opcja *My creations* przeniesie nas do strony z naszymi projektami – klikamy tutaj, gdy chcemy modyfikować jedną ze swoich prezentacji. *Bin* to miejsce, gdzie trafiają usunięte przez nas prezentacje. *Inspiration* pozwoli nam podpatrzeć projekty przygotowane przez innych użytkowników – jest to idealne miejsce na poszukiwanie inspiracji.

Inspirujące jednak mogą być już same szablony Genially. Do wyboru mamy wiele rodzajów prezentacji.

What you can create with Genially

Presentations to typowe prezentacje z indeksem oraz strzałkami do przechodzenia między planszami.

Video Presentation to nic innego jak prezentacje składające się z grupy slajdów, które po uruchomieniu przełączają się samoistnie (bez udziału użytkownika).

Training materials obejmuje prezentacje o charakterze edukacyjnym, zachęcające użytkowników do zapoznania się z przedstawionym materiałem i sprawdzenia swojej wiedzy poprzez podjęcie wyzwania, polegającego np. na zaznaczeniu właściwej odpowiedzi, łączeniu lub poszukiwaniu elementów. Oprócz klikania w elementy, można je również przesuwac na planszy oraz po nich rysować.

Gamification grupuje prezentacje angażujące użytkownika w różnego rodzaju zadania, których wykonanie jest warunkiem przejścia do planszy końcowej. Do tej grupy należą kwizy, gry planszowe, gry z rodzaju „escape”.

Interactive image to prezentacje składające się najczęściej z jednej planszy, na której znajduje się grafika opatrzona różnymi interaktywnymi obszarami, umożliwiającymi dokładne zapoznanie się z materiałem.

W kategorii *More* ukryte są między innymi szablony interaktywnych plakatów i kartek okolicznościowych o różnej orientacji i rozmiarze.

Blank creation to pusta prezentacja, którą budujemy od podstaw.

Po wybraniu rodzaju prezentacji lub wyszukiwaniu według słowa kluczowego wpisanego w pasek wyszukiwania wyświetla się lista proponowanych szablonów. Kliknięty szablon można przejrzeć, a potem edytować. W tym celu wystarczy kliknąć przycisk *Use this template*.

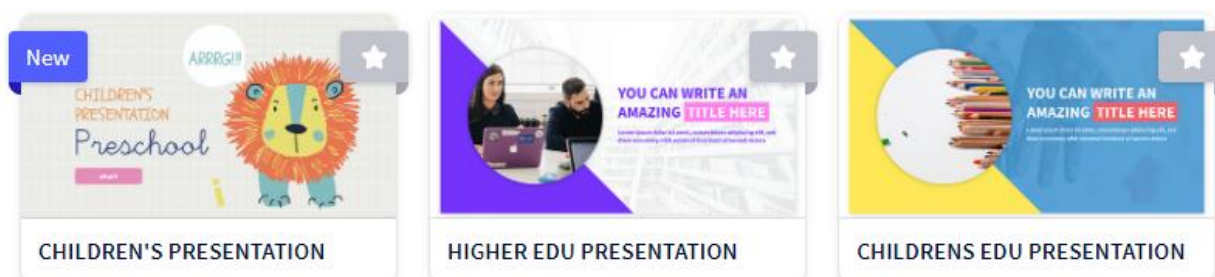
[USE THIS TEMPLATE](#)

Nie wszystkie szablony są dostępne za darmo. Te oznaczone gwiazdką możemy wykorzystać dopiero po wykupieniu planu *Student* lub droższego. Jeśli nie chcemy przeglądać szablonów, których i tak nie wykorzystamy, w liście rozwijalnej przy pasku wyszukiwania odznaczamy opcję *Premium*.

books

All, Premium, Free

Presentations / Presentations

W oknie, które wyświetla się po wybraniu szablonu, decydujemy, które slajdy chcemy edytować w swoim projekcie i klikamy przycisk *Add*. Po tej czynności zostajemy przeniesieni do edytora prezentacji Genially.

Select the pages you want to create with

Select all

Interfejs edytora Genially

W centralnej części programu zobaczymy pierwszy załadowany z szablonu slajd, który możemy edytować przesuwając lub obracając elementy, zmieniając ich rozmiar, poprawiając tekst w polach tekstowych lub usuwając to, co nie jest nam potrzebne. Aby z kolei dodać element, którego nam brakuje, należy skorzystać z granatowego paska narzędzi znajdującego się po lewej stronie okna edytora. Zawartość białego panelu (między obszarem roboczym a paskiem narzędzi) będzie się zmieniała w zależności od wybranej opcji.

Wybranie przycisku *Text* spowoduje, że panel zapełni się propozycjami pojedynczych pól tekstowych lub ich grup, które wystarczy kliknąć, by pojawiły się na planszy. Wstawiony tekst można dowolnie edytować. W tym celu należy sięgnąć do narzędzi, które znajdują się nad obszarem roboczym opracowywanego slajdu.

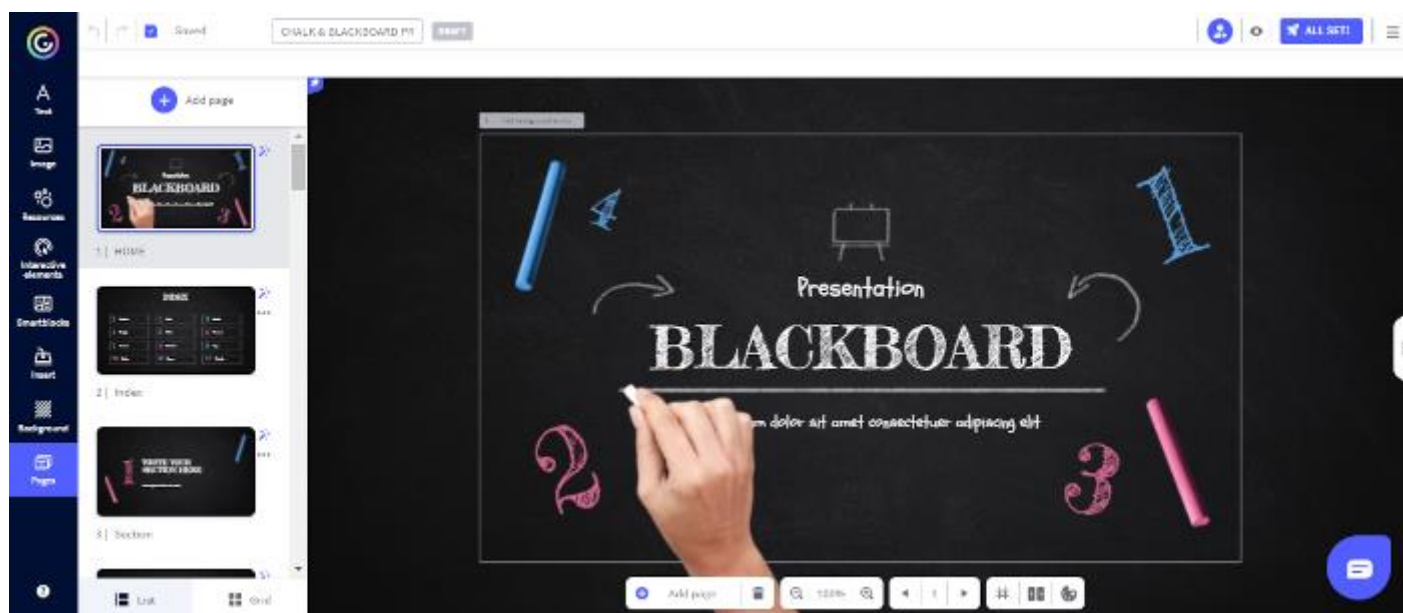

Dzięki narzędziom z górnego paska można zmienić krój, kolor i rozmiar czcionki, pogrubić, pochylić lub podkreślić tekst, wyrównać w ramce lub względem obszaru roboczego, ustawić odstępy, a nawet zmienić przezroczystość tekstu.

Przycisk *Image* umożliwia wstawienie dodatkowej grafiki do naszego projektu. Możemy skorzystać z gotowych grafik Genially lub załadować zdjęcie z dysku naszego komputera. W przypadku elementów graficznych narzędzia z górnego paska pozwalają m.in. na przycięcie obrazka lub dodanie ramki.

Trzecia pozycja z bocznego paska narzędzi, czyli *Resources* obejmuje takie elementy jak ikonki, kształty, wykresy, linie, strzałki, ilustracje i mapy.

Interactive elements to bardzo przydatne w prezentacjach interaktywnych przyciski, których kliknięcie powinno wywoływać określoną akcję. Oprócz standardowych przycisków mamy tutaj do dyspozycji tzw. Invisible area, czyli niewidoczny prostokątny obszar, który możemy rozciągnąć nad dowolnym elementem naszej prezentacji i przypisać mu określoną interaktywną funkcję (np. przejście do kolejnego slajdu lub otwarcie strony internetowej).

Kolejna pozycja, czyli *Smartblocks* grupuje w jednym miejscu wszelkiego rodzaju tabele, grafy i wykresy pozwalające na wizualne zaprezentowanie danych.

Przycisk *Insert* pozwala na urozmaicenie prezentacji elementami audio i wideo. Gdy korzystamy z darmowego planu, nie możemy wstawiać plików audio pochodzących z naszego komputera; pozostaje nam jedynie możliwość zamieszczania narracji nagranej w Genially. Dzięki opcji zamieszczania linków oraz kodu html prezentację można wzbogacić również materiałami przygotowanymi na innych portalach.

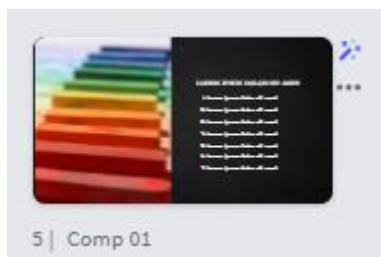
Background obejmuje funkcje zmiany koloru tła, który może być jednolity lub bardziej urozmaicony w postaci dowolnej grafiki pochodzącej z zasobów Genially lub z naszego komputera.

Kliknięcie w *Pages* spowoduje wyświetlenie w białym panelu miniaturki wszystkich slajdów, które wybraliśmy do edycji. Możemy się między nimi swobodnie przemieszczać, wybierając je z listy.

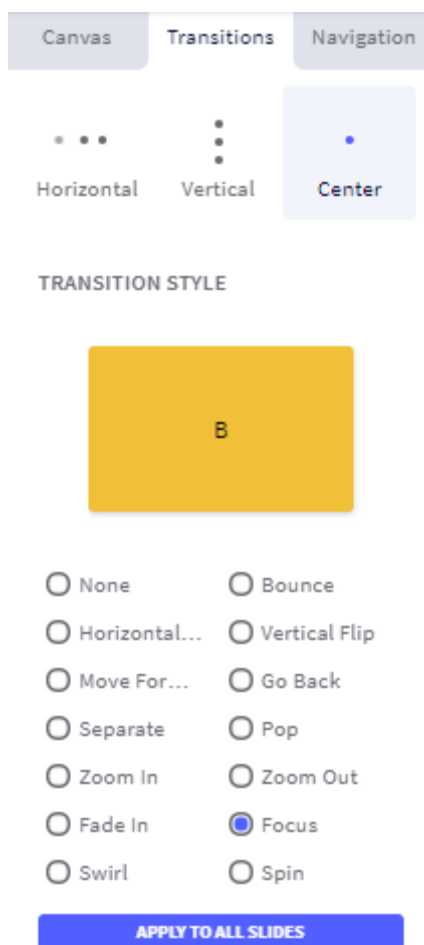
Przejścia i animacje

Niezwykle istotne dla atrakcyjności prezentacji są „efekty specjalne”, czyli przejścia i animacje.

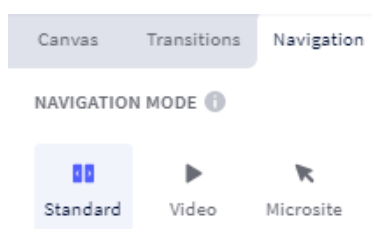
Aby ustawić efekt przejścia dla danego slajdu, należy kliknąć w ikonkę różdżki widniejącej tuż przy prawym górnym rogu miniaturki tego slajdu. Po prawej stronie okna rozwinie się wówczas panel z trzema zakładkami.

W zakładce *Transitions* wybieramy efekt przejścia dla konkretnego slajdu. Zastosowany efekt możemy ustawić również dla wszystkich plansz naszej prezentacji – wystarczy kliknąć w przycisk *Apply to all slides*.

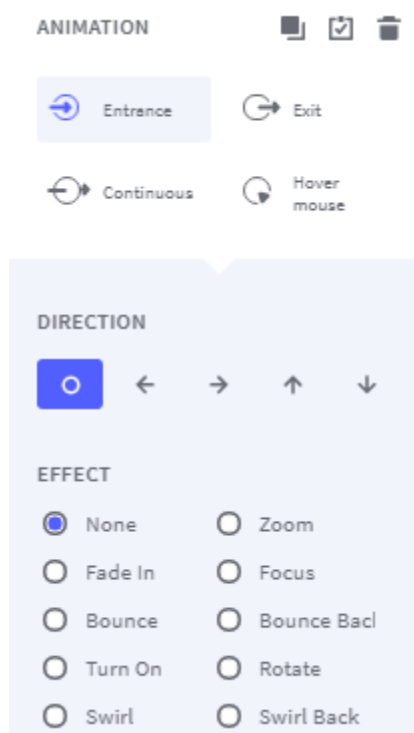
W zakładce *Canvas* możemy zmienić rozmiar naszych plansz. Natomiast w zakładce *Navigation* można ustawić sposób przemieszczania się między slajdami. Opcja *Standard* pozwala użytkownikowi nawigować między slajdami za pomocą strzałek.

Opcja *Video* sprawi, że prezentacja będzie się zachowywać jak materiał filmowy, stąd konieczne jest ustawienie czasu wyświetlania slajdów. Dodatkowo istnieje tu możliwość zapętlenia prezentacji (*View as a loop*). Opcja *Microsite* likwiduje strzałki nawigacyjne, więc przemieszczanie się między slajdami jest możliwe wyłącznie poprzez elementy interaktywne umieszczone na slajdach – jest to idealne rozwiązanie dla prezentacji w postaci kwiz'ów czy gier.

Animacje ustawiamy dla elementów umieszczonych na slajdzie: tekstu, grafik, ikonek, przycisków. Po kliknięciu np. w obrazek w górnej jego części pojawiają się ikonki – druga od lewej uruchamia panel boczny do definiowania efektów animacji: wejścia (*Entrance*), wyjścia (*Exit*), ciągłej (*Continuous*), zatrzymania kursora myszki nad elementem (*Hover mouse*). Oprócz wybrania efektu ustawiamy także czas rozpoczęcia efektu i długość jego trwania. Animacje bardzo podnoszą atrakcyjność prezentacji, dlatego warto z nimi poeksperymentować.

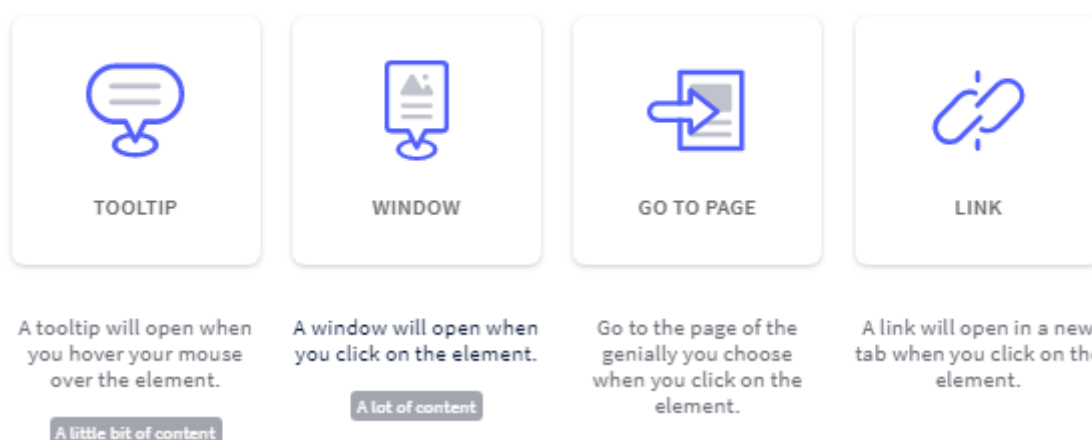

Interaktywność

W prezentacjach angażujących użytkownika najważniejsze jest jednak to, co się wydarzy po kliknięciu w dany element. Ustawienia interaktywności elementu znajdują się pod ikonką z łapką (stojącą przed ikonką do ustawiania animacji). Kliknięcie w łapkę wywołuje okno z czterema opcjami do wyboru.

Select a type of interactivity

Jeśli zdecydujemy się na opcję *Tooltip* i wypełnimy okienko dialogowe stosownym tekstem, grafiką czy też materiałem filmowym, użytkownik naszej prezentacji będzie mógł się z tą treścią zapoznać po najechaniu myszką na element.

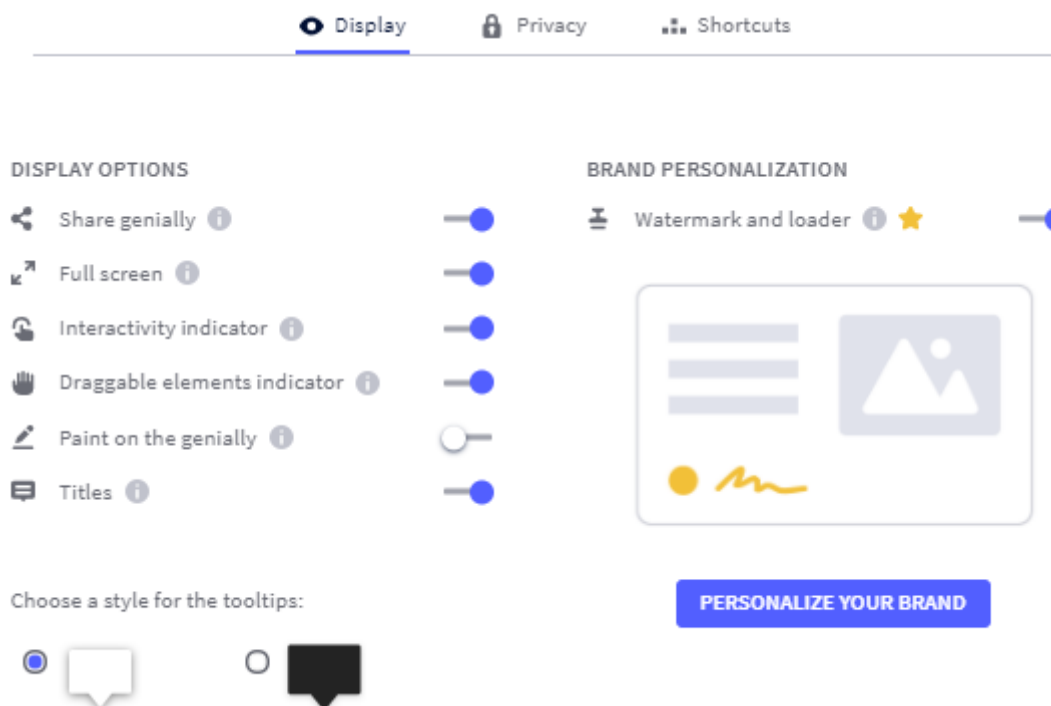
Opcja *Window* pozwala na podobne ustawienia; różnica w działaniu polega na tym, że użytkownik musi kliknąć w element, aby ukryte pod nim okienko się wyświetliło.

Go to page, po dokonaniu odpowiednich ustawień, spowoduje przeniesienie użytkownika do wybranego slajdu. Aby tak się stało użytkownik musi kliknąć w element.

Wariant *Link*, jak sama nazwa wskazuje, pozwala na powiązanie elementu z dowolnym adresem www, który zostanie wyświetlony po wybraniu elementu przez użytkownika.

Ustawienia

Przed ukończeniem prezentacji warto zajrzeć do jej ogólnych ustawień (*Preferences* ukryte w menu rozwijalnym w prawym górnym rogu edytora). Okno z ustawieniami zawiera trzy zakładki. Nas na tym etapie interesuje ta pierwsza (*Display*).

Aktywujemy tu lub wyłączamy określone funkcjonalności. *Share genialny* służy do aktywowania linku lub kodu do udostępniania prezentacji. *Full screen*, jeśli jest włączony, da użytkownikowi możliwość maksymalizacji prezentacji. *Interactivity indicator* oraz *Draggable elements indicator* to opcje, które uruchamiają lub wyłączają przyciski podglądu – odpowiednio - elementów interaktywnych oraz elementów do przeciągania po planszy. Ich obecność w trakcie przeglądania prezentacji ułatwia użytkownikowi namierzenie elementów ruchomych lub powiązanych z jakąś akcją. *Paint on the genially* uruchamia paletę z pisakiem, do której użytkownik będzie mógł sięgnąć w prawym górnym rogu ekranu i dzięki temu rysować po planszy.

Dokonywane przez nas zmiany są automatycznie zapisywane na serwerze, więc nie musimy się o to martwić w trakcie pracy. Informacja *Saved*, którą możemy znaleźć w lewym górnym rogu okna, daje nam pewność, że nasz projekt został zapamiętany.

W pobliżu wskaźnika zapisu znajduje się pole tekstowe, w które możemy wpisać nazwę naszego projektu (nie jest to jednak konieczne, aby prezentacja została zachowana na serwerze). W prawym górnym rogu znajdziemy z kolei ikonkę w kształcie oka, która pozwala nam na etapie projektowania podglądać efekty naszej pracy. Przycisku *All set!* użyjemy wówczas, gdy uznamy, że projekt jest ukończony i gotowy do udostępniania.

Udostępnianie prezentacji

W okienku końcowych ustawień możemy wpisać nazwę naszego projektu (jeśli wcześniej tego nie zrobiliśmy) oraz wstawić krótki opis prezentacji.

Three, two, one... ✕

PUBLIC ONLINE

Your project will have a URL that appears in search engines.

PRIVATE ★

Your project will be visible to you and those you share the private link with.

REUSABLE

I want my genially to inspire others and to be used as a template by other users. ⓘ

PROTECT WITH A PASSWORD ★

Enter an access password for your genially: ⓘ

Minimum of 6 characters 👁

TITLE

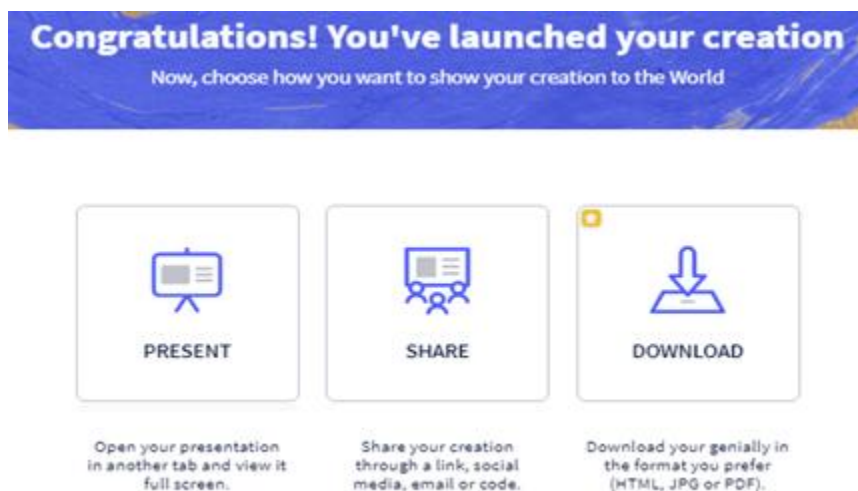
Tu wpisz tytuł prezentacji

DESCRIPTION

Tu wstaw krótki opis projektu

CANCEL ALL SET!

W kolejnym kroku możemy naszą prezentację wyświetlić w pełnej krasie (przycisk *Present*) lub udostępnić (opcja *Share*). Jeśli zdecydujemy się na to drugie, będziemy mieli kilka możliwości do wyboru:

udostępnienie poprzez link (*Link*), osadzenie na stronie internetowej za pomocą kodu html (*Insert*), wysłanie za pośrednictwem poczty elektronicznej (*Send via email*) lub udostępnienie w mediach społecznościowych (*Social networks*).

VIEW AS SOCIAL PAGE

Public social link with comments

<https://view.genial.ly/602f992572dd1e0>

COPY

VIEW

W drugiej części artykułu zostaną zaprezentowane przykładowe projekty, które zostały przygotowane i zastosowane w praktyce przez Miejską i Gminną Bibliotekę Publiczną w Lewinie Brzeskim.

OPOLSKIE BIBLIOTEKI XXI WIEKU

Magdalena Smutny, Ewa Boczkowska
Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim

Zmiany w Miejskiej i Gminnej Bibliotece Publicznej w Lewinie Brzeskim

Rok 2020 dla większości instytucji kultury, w tym także dla bibliotek, okazał się szczególnie trudny. Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim wbrew wszystkiemu zapamięta ten czas również jako okres pozytywnych zmian, które udało się przeprowadzić w dwóch jednostkach bibliotecznych w gminie. Biblioteka Centralna w Lewinie Brzeskim przeszła gruntowny remont, natomiast Filia Biblioteczna w Skorogoszczy doczekała się przeprowadzki do zupełnie nowego lokalu.

Długa, bo ponad siedemdziesięcioletnia historia Biblioteki Publicznej w Lewinie Brzeskim kilkakrotnie odnotowała zmiany adresu siedziby instytucji, aby w końcu w 2004 roku trafić na drugie piętro w budynku przy ulicy Kościuszki 52. Od tamtego czasu udało się przeprowadzić kilka niewiele wnoszących poprawek kosmetycznych lokalu, a od wielu lat stare regały, zabrudzone ściany, spękane kafle, nieszczelne okna i niefunkcjonalne pomieszczenia domagały się gruntownych zmian.

W końcu pojawiło się światło w tunelu – organizator Biblioteki, Gmina Lewin Brzeski, przewidział w zaplanowanym na 2020 rok budżecie środki finansowe na przeprowadzenie remontu w Bibliotece Publicznej, który rozpoczął się w lipcu tego samego roku. Aby udało się zaspokoić jak najwięcej potrzeb i chociaż jedną nogą znaleźć się w XXI wieku, w remont obok profesjonalnej ekipy zaangażowali się także bibliotekarze. W efekcie udało się odnowić nie tylko podłogi i ściany, ale odrestaurowane zostały stare regały, które po odmalowaniu na biało zyskały drugie życie i obecnie z książkami na półkach pięknie się prezentują. A wszystko to na tle delikatnych szarości ścian i podłóg, które dzięki nowemu oświetleniu optycznie rozjaśniają i powiększają biblioteczne pomieszczenia. Te ostatnie uległy niemal całkowitej reorganizacji.

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

W miejsce zawitych korytarzy, które trzeba było pokonać, by dostać się między innymi do czytelni internetowej i kącia dla dzieci, pojawiły się otwarte pomieszczenia, do których obecnie można przejść bezpośrednio z głównej wypożyczalni. Na wprost lady biblioteczej zaprasza czytelników nowoczesna czytelnia z wygodnym wypoczynkiem i prasą pod ręką. Wyposażona w przestrzeń galeryjną może w odpowiednim momencie stać się również komfortowym miejscem różnorodnych spotkań. Na wprost wejścia do biblioteki powstała czytelnia internetowa dla dorosłych z jednym stanowiskiem komputerowym połączona dodatkowo z miejscem cichej pracy usytuowanym w otoczeniu regałów z literaturą popularnonaukową.

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

Oddział dla dzieci również doczekał się zmian – przejął dawną czytelnię, dzięki czemu zyskał nowe miejsce zwane salą gier i zabaw. Pokój ten wyróżnia się na tle pozostałych dzięki wyrazistej kolorystyce, przytulnemu dywanowi i dużej przestrzeni do zabawy, która została pomyślana w taki sposób, aby można było prowadzić tu zajęcia z udziałem dzieci. W pomieszczeniu obok najmłodszy czytelnicy znajdują regały z książkami oraz nowość w oddziale dziecięcym – dwa stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu.

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

Dla odwiedzających naszą siedzibę czytelników swoistą zapowiedzią pozytywnych zmian jest korytarz prowadzący do biblioteki, który pod koniec 2020 roku został także wyremontowany. Tworzy on z bibliotecznymi pomieszczeniami estetyczną całość, co pobudza ciekawość i zachęca do złapania za klamkę przeszklonych drzwi. Od 29 września 2020 roku, czyli od dnia uroczystego otwarcia, biblioteka jest oficjalnie czynna dla czytelników.

Biblioteka w Lewinie Brzeskim po remoncie

Krótko po bibliotece w Lewinie Brzeskim otwarta została Filia Biblioteczna w Skorogoszczy. Pomysł na wygospodarowanie pomieszczenia dla Biblioteki w Publicznej Szkole Podstawowej w Skorogoszczy zrodził się w 2019 roku. Proces przenosin – od spraw formalnych zaczynając, a na tych stricte remontowych kończąc – przebiegł w całości pomyślnie, dzięki czemu pod skrzydła Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Lewinie Brzeskim trafiła jednostka nowoczesna pod każdym względem. Dzięki znacznie powiększonemu metrażowi w bibliotece wyodrębnione zostały strefy dla dorosłych czytelników oraz dla dzieci, kącik komputerowy oraz prasowy. Księgozbiór został ułożony w sposób wygodny dla czytelników, z wyraźnymi oznaczeniami, zachęcając do samodzielnego poszukiwania literatury. Stonowana kolorystyka ścian, podłogi i mebli pozwoliła wyeksponować przepiękną sztukaterię na suficie. Wymiana okien i drzwi oraz nowe regały dopełniły całości sprawiając, że wnętrze biblioteki zaprasza, by wejść i się rozgościć.

Biblioteka w Skorogoszczy po remoncie

Biblioteka w Skorogoszczy po remoncie

Oprócz zmian estetycznych i funkcjonalnych Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna w Lewinie Brzeskim wprowadziła w życie zmiany wizerunkowe. Już w trakcie remontu na ścianach wszystkich pomieszczeń pojawiły się czerwone i granatowe akcenty, które zawdzięczają swe barwy nowemu logo biblioteki. Tworzy go imitacja budowli wzniesionej ze stosu granatowych książek, zwieńczonych czerwonym dachem budynku ratusza, w którym znajduje się sprawujący nad biblioteką opiekę Urząd Miejski.

Zmiany przeprowadzone w naszych bibliotekach w 2020 roku sprawiły, że można je śmiało określać jako otwarte, jasne, wygodne, nowoczesne, dostępne i przyjazne dla użytkownika. Teraz bibliotekarze Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Lewinie Brzeskim z utęsknieniem czekają na koniec pandemii, aby pięknie wyremontowane jednostki mogły w pełni rozwinąć skrzydła i na nowo stać się centrami kulturowymi w swoim otoczeniu.

Kamilla Wójt
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Biblioteka w Kietrze w nowej odsłonie

Mroźny dzień 18 stycznia 2021 r. zapisze się słonecznymi wspomnieniami na kartach Biblioteki Miejskiej w Kietrze. Właśnie wtedy bowiem po wielu miesiącach remontu uroczyście otwarto jej pomieszczenia w zupełnie nowej odsłonie. I było to naprawdę wielkie wydarzenie.

Przygotowania do remontu (Z archiwum biblioteki)

Biblioteka w Kietrze usamodzielniała się i została wpisana w struktury Prezydium Miasta w 1949 r. W 1990 r. została przeniesiona z ul. Głubczyckiej do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury przy ul. Wojska Polskiego 20, gdzie znajduje się do dziś. Niestety aż do tego doniosłego „dziś”, poza skromnym odświeżeniem nie doczekała się gruntownego remontu. Mimo wszelkich starań pracowników, aby uczynić bibliotekę miejscem przyjaznym dla czytelników, nie dało się nie zauważyć regałów w fatalnym stanie (zwłaszcza te przeznaczone na literaturę dziecięcą były wręcz niebezpieczne w użytkowaniu), brudnych ścian, zniszczonej podłogi i wszechogarniającej, ponurej ciemności.

Pani kierownik Marzena Pawęska, odkąd tylko objęła swą funkcję w 2019 r., podejmowała szereg starań, aby doprowadzić do tak potrzebnego remontu. A znała wszelkie bolączki swojej biblioteki jak nikt, bowiem pracuje w niej już 33 lata... I wreszcie udało się! Dzięki wsparciu Urzędu Miejskiego w Kietrze i pozyskaniu środków można było przystąpić do wielomiesięcznych prac. Całkowity ich koszt wyniósł 61 400 zł, a dofinansowanie w wysokości 39 063 zł pozyskano z Wniosku o przyznanie pomocy w ramach poddziałania 19.2 "Wsparcie na wdrażanie

operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 na realizację operacji pn. "Wyposażenie Biblioteki Miejskiej w Kietrze w nowoczesny sprzęt i urządzenia" złożony w ramach naboru 4/2019 II.1.2 Wyposażenie obiektów pełniących funkcje społeczne w nowoczesny sprzęt i urządzenia. Poza oczywistymi pracami „murarskimi i podłogowymi” całkowicie wymieniono i wzbogacono wyposażenie biblioteki. Ustawiono nowe, estetyczne regały, zakupiono nowoczesny sprzęt komputerowy i tablicę interaktywną, także stoły i krzesła. Powstał funkcjonalny kącik dla najmłodszych, a wszystkie pomieszczenia zyskały nowe oświetlenie i monitoring. Cytując Panią Burmistrz Kietrza Dorotę Przysiężną-Bator „Budynek od lat był w fatalnym stanie technicznym i remont był koniecznością. Odświeżyliśmy bibliotekę. Daliśmy jej nowe życie. Teraz myślę, że tam będziemy mogli otrzymywać coś, co będzie nowym życiem. Każda książka to nowe życie. Ktoś powiedział i nie bez racji powiedział, że kto czyta, żyje wielokrotnie. My ożywiłiśmy bibliotekę, a teraz ona będzie nam dawała to, co najcenniejsze ze swoich zasobów” (z wywiadu dla Radia Opole).

Biblioteka po remoncie (Z archiwum biblioteki)

Każdy bibliotekarz zdaje sobie doskonale sprawę, że przy takim remoncie drugą, równie ważną i trudną sprawą jest zaopiekowanie się księgozbiorem. Liczący około 40 000 książek zasób należało spakować, a potem odpowiednio poukładać na półkach wraz z nowo zakupionymi egzemplarzami, jednocześnie wprowadzając każdą pozycję do systemu informatycznego. I tu ogromny szacunek i brawa dla Zespołu biblioteki, który tego dokonał, czyli... dwóch pań: kierownik Marzeny Pawęskiej i bibliotekarki Bogusławy Nowak. Specjalne słowa uznania i podziękowania należy skierować także do Pani Marioli Wojtuń, która na co dzień sprząta bibliotekę, a w czasie remontu włączyła się do wszystkich, nawet najcięższych prac. Na zainteresowanie, dobre słowo, wsparcie moralne i na duchu kietrzańskie bibliotekarki mogły także liczyć (jak przez wszystkie lata Jego pracy) od ówczesnego dyrektora MGOK-u, Pana Wiesława Janickiego.

Biblioteka po remoncie (Z archiwum biblioteki)

W tym miejscu należy wspomnieć o jeszcze jednym elemencie owej nowej odsłony biblioteki w Kietrze. Z dniem 1 kwietnia 2021 r. funkcjonuje ona bowiem pod nowym szyldem, ponieważ dawny MGOK stał się instytucją kultury, noszącą obecnie nazwę Centrum Kultury i Sportu w Kietrze. Na stanowisko jej dyrektora wybrano w drodze konkursu Pana Michała Fiteę, byłego wiceprezydenta Raciborza, któremu przy tej okazji życzymy owocnej pracy nad dalszym rozwojem kietrzańskiej biblioteki i wielu sukcesów.

Biblioteka po remoncie (Z archiwum biblioteki)

Paniom bibliotekarkom oraz czytelnikom pozostaje już tylko życzyć dni wyłącznie pogodnych i jasnych jak nowe wnętrza placówki, jeszcze raz gratulując tak spektakularnej pracy. Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kietrze życzymy wszelkiej pomyślności na nowej drodze życia!

Polecam relacje:

galeria zdjęć z uroczystości otwarcia biblioteki: kietrz.pl/699/biblioteka-znow-otwarta.html

film lokalnej telewizji TV Głubczyce: www.youtube.com/watch?v=uZsmg4kWou8&t=154s

RELACJE

Justyna Zbroja

Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie

O konkursie „Kot w bajce”

Gminna Biblioteka Publiczna w Sidzinie działająca w strukturach Ośrodka Kultury Gminy Skoroszyce, z powodu epidemii koronawirusa i wprowadzonych obostrzeń przeniósła swoją działalność kulturalną do Internetu, organizując konkursy i quizy w formie online.

Dnia 17 lutego br., z okazji Światowego Dnia Kota biblioteka ogłosiła konkurs plastyczny pt. „Kot w bajce”, który miał na celu: propagowanie czytelnictwa, rozbudzanie wyobraźni i kreatywnego myślenia oraz rozwijanie zainteresowań i uzdolnień plastycznych. Do udziału w nim zaprosiliśmy dzieci, młodzież oraz osoby dorosłe z gminy Skoroszyce. Przedmiotem konkursu było stworzenie dzieła, którego tematem był kot z ulubionej bajki. Każdy uczestnik mógł zgłosić jedną pracę wykonaną dowolną techniką plastyczną, przy użyciu różnych materiałów, w formacie A4. W konkursie wzięło udział 24 uczestników. Wszystkie prace były wspaniałe i wzbudziły zachwyt komisji, a ich autorzy zasłużyli na pochwałę i uznanie. Wyłonienie zwycięzców okazało się bardzo trudne, dlatego komisja przyznała wszystkim uczestnikom równorzędne I miejsca. Laureaci otrzymali nagrody stosowne do wieku.

Od początku roku zorganizowaliśmy wiele konkursów, które cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców gminy m.in.:

- konkurs plastyczny „Ulepimy dziś bałwana”,
- konkurs na najpiękniejszą laurkę dla Babci i Dziadka,
- konkurs fotograficzny „Śladami zimy”,
- quiz zgaduj-zgadula,
- konkurs kulinarny „Magia w kuchni” – ciasteczka według podanego przepisu,
- konkurs „Kolęd i Pastoralek”,
- konkurs z okazji Dnia Kobiet.

Nawiązując do zwyczajów i tradycji związanych ze Świątami Wielkanocnymi, ogłosiliśmy V Gminny Konkurs na „Najpiękniejszą Kartkę Wielkanocną” oraz III Gminny Konkurs na „Najpiękniejszą Pisanek Wielkanocną”.

Czas pandemii okazał się trudny dla wszystkich. Być może dzięki takim działaniom będziemy mogli wnieść trochę radości w życie naszych mieszkańców. Mamy nadzieję na to, że za jakiś czas wszystko wróci do normy.

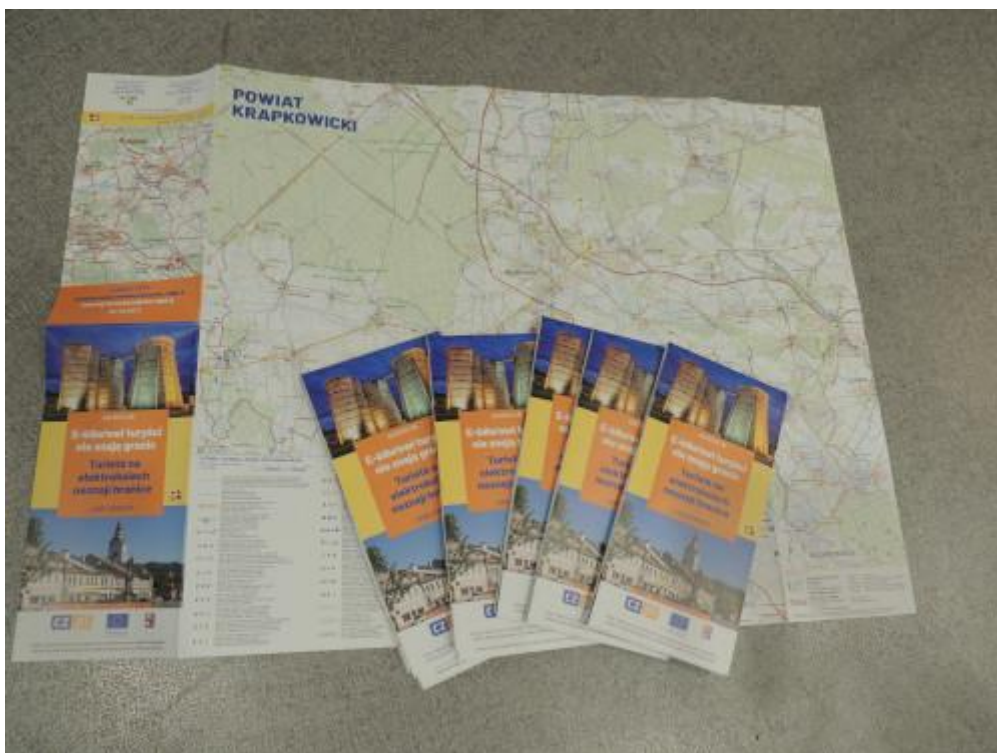
Ewa Wiora
Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie

„E-bike'owi turyści nie znają granic”

Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie wraz z Jabłonkowskim Centrum Kultury i Informacji zrealizowała projekt pod hasłem „E-bike'owi turyści nie znają granic”. W ramach projektu zakupiono cztery rowery elektryczne, które będzie można już wkrótce wypożyczać w siedzibie gogolińskiej biblioteki. Działania te zainspirowane były doświadczeniami partnera czeskiego, który już kilka lat temu zakupił rowery elektryczne i udostępnił je chętnym w zakresie usług prowadzonej wypożyczalni. Dodatkowo zakupiono i zamontowano również dwie stacje ładowania rowerów elektrycznych, które umieszczono w Gogolinie przy Centrum Przesiadkowym oraz w Kamieniu Śląskim na pl. Jana Myśliwca, tuż przy filii bibliotecznej.

W ramach projektu wydano również 4000 szt. mapek rowerowych obejmujących swoim zasięgiem cały powiat krapkowicki i Górę Świętej Anny. Na mapce tej znalazły się opisy atrakcji turystycznych Gogolina i Jabłonkowa w czterech wersjach językowych, tj. polskiej, czeskiej, angielskiej i niemieckiej.

Rowery te będą również wykorzystywane do akcji „Jazda z książką”, którą biblioteka rozpocznie wraz z nadejściem ciepłych dni. Akcja ta będzie polegała na dowożeniu książek na terenie miasta Gogolina seniorom bądź osobom niepełnosprawnym, które nie będą mogły samodzielnie przyjść do naszej biblioteki i zamówią książki telefonicznie bądź mailowo.

Realizacja projektu przyczyniła się do zintensyfikowania wymiany doświadczeń i dobrych wzorców w zakresie obsługi ruchu turystycznego pomiędzy Gogolinem a Jabłonkowem, a zakupiony sprzęt i wydane mapki rowerowe zwiększą dostępności atrakcji turystycznych na terenie Gminy Gogolin jak i gmin ościennych oraz okolic Jabłonkowa. Realizacja projektu była możliwa dzięki dofinansowaniu, jakie uzyskała Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie w ramach Funduszu Mikroprojektów w Euroregionie Pradziad.

Zoom na opolskie DKK

Łukasz Brudnik

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Kwartał w opolskich Dyskusyjnych Klubach Książki (styczeń–marzec 2021). Podsumowanie roku 2020.

Długo się zastanawiałem, jak zacząć niniejszy tekst. Czy „klasycznie”, czy spróbować jakoś inaczej, bardziej optymistycznie. Jednak zważając, że nigdy za dobrze nie potrafiłem zakłamywać rzeczywistości, nie pozostało mi nic innego, jak po raz kolejny rozpocząć podobnie.

Rok 2020 był rokiem wyjątkowym i to w negatywnym znaczeniu tego słowa. Był również rokiem niezwykle ciężkim, i w tym stwierdzeniu także nie należy doszukiwać się zbyt wielu pozytywów. Wyrażenia: Covid, koronawirus czy SARS-CoV-2 zdominowały skutecznie nasze życie, stając się synonimem strachu i niepewności. Człowiek człowieka zaczął się bać, przestaliśmy się spotykać, woleliśmy unikać, a więc postępowaliśmy dokładnie odwrotnie do idei, jaka przyświeca Dyskusyjnym Klubom Książki. Dziwić to jednak nie może. Wszak ryzyko zarażenia nie zmniejszało się wraz z przekroczeniem progu biblioteki. Na szczęście pandemia w żaden sposób nie wpłynęła na naszą miłość do książek, a nowe technologie umożliwiły – choć niestety tylko na odległość – kontakt z drugą osobą. Cieszą też głosy, które często dało się słyszeć od moderatorów, że klubowicze mają już dość i nie mogą się doczekać, kiedy znów będą mogli się spotykać w swoim gronie.

Oczywiście nie byłbym do końca precyzyjny, określając rok 2020 jako czas, kiedy wszystko zamarło. Tam gdzie sytuacja sprzyjała, część klubowiczów z wielką chęcią zbierała się, aby wspólnie dyskutować o przeczytanych książkach. Ponadto w DKK w Nysie, Karłowicach, Nakle, Jemielnicy i Dobrzyniu odbyły się spotkania autorskie z Katarzyną Kobylarczyk, Katarzyną Wasilkowską oraz Ewą Kassalą.

Spotkanie z Katarzyną Kobylarczyk w DKK w Nysie

Gdy jednak przyjazdy pisarzy do bibliotek stały się niemożliwe, członkowie klubów mieli możliwość porozmawiać zdalnie z Magdaleną Majcher, Stefanem Dardą, Mariuszem Czubajem i Anną Brzezińską.

W formie online, pod hasłem „Stare ale jare” została przeprowadzona także III Opolska Dyskusja Moderatorów i dotyczyła książki Wszystko czerwone autorstwa Joanny Chmielewskiej. W trakcie burzliwej dyskusji uczestnicy próbowali odpowiedzieć na pytanie, czy publikacja, która dawniej cieszyła się dużą popularnością, dziś nadal ma coś do zaoferowania? Czy prawdy w niej zawarte nadal są aktualne? I szerzej, co sprawiło, że dana książka się „zestarzała”, a może jest wręcz odwrotnie – dobra książka nic nie traci na swojej wartości?

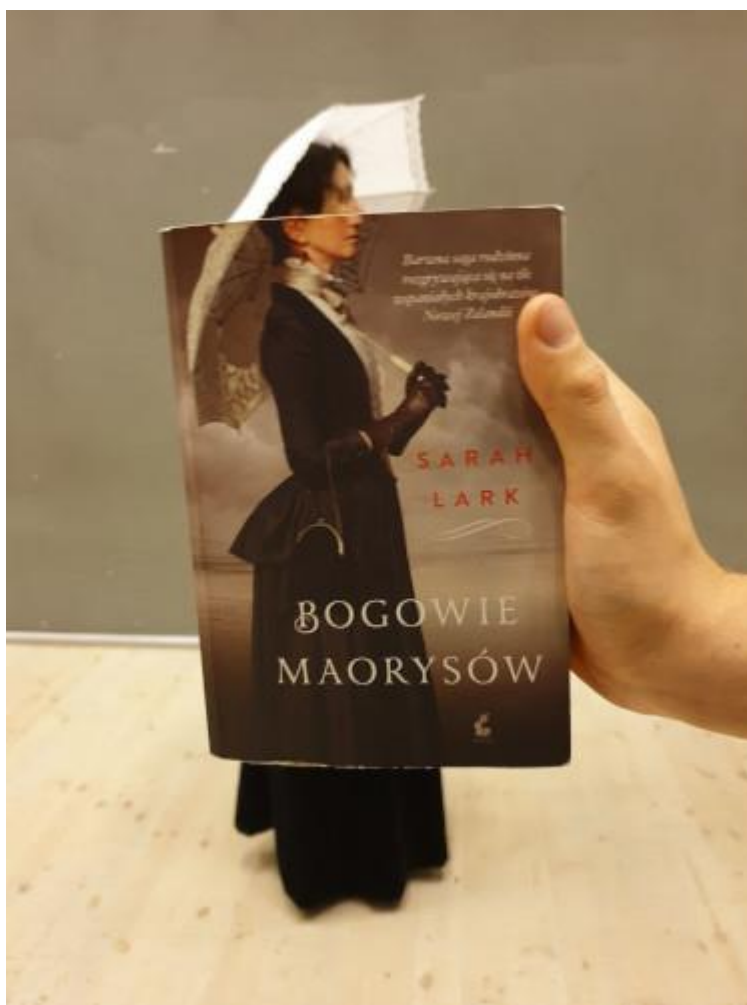
Choć aby uzyskać miarodajne odpowiedzi na powyższe pytania, należy przeczytać o wiele więcej niż jeden tytuł, to jednak zaproponowana do dyskusji powieść pokazała, że książki napisane lata temu ciągle potrafią być interesujące dla współczesnego czytelnika, że humor w nich zawarty nadal potrafi rozśmieszać, a niektóre prawdy pozostają uniwersalne.

„Nowe trendy w literaturze dziecięcej i młodzieżowej” i „Literatura grecka wydawana w Polsce” to z kolei przykłady oferty edukacyjnej, z jakiej mogli skorzystać moderatorzy. Pierwszy temat omówiła dr hab. Bożena Olszewska, prof. UO, pracownik Instytutu Polonistyki i Kulturoznawstwa Uniwersytetu Opolskiego. Podczas wykładu uczestnicy zapoznali się z nowymi nurtami w literaturze dziecięcej, a także z najciekawszymi ich reprezentantami. Drugi temat przybliżył Tomasz Zaród, prezes Wydawnictwa Książkowe Klimaty. Prowadzący syntetycznie przedstawił najciekawsze tytuły greckiej twórczości literackiej, przetłumaczonej i wydanej Polsce w ostatnich latach.

Tomasz Zaród w wykładzie online na temat „Literatura grecka wydawana w Polsce”

W listopadzie został rozstrzygnięty całoroczny konkurs na „Najciekawszy Sleeveface”. Uczestniczyło w nim czternaście klubów. Komisja Konkursowa w składzie: Monika Ostrowska (przewodnicząca) – kierownik Działu Promocji WBP w Opolu, Jolanta Zakrawacz – kierownik Działu Instrukcyjno-Metodycznego WBP w Opolu, Kamilla Wójt – instruktor, współkoordynator DKK woj. opolskiego, przyznała pierwsze miejsce DKK w Dylakach, za zdjęcie z wykorzystaniem okładki do książki S. Lark *Bogowie Maorysów*. Pozostałe miejsca zajęły kluby z Jasienicy Dolnej oraz Oddziału Dziecięco-Młodzieżowego działającego przy Bibliotece Miejskiej w Opolu za zdjęcia z wykorzystaniem okładek do książek odpowiednio J. Jagiełło *Tylko gdy pada deszcz* i N. Preston *Silence*.

Zwycięskie zdjęcie wykonane w DKK w Ozimku – filia w Dylakach, w konkursie „Najciekawszy Sleeveface”

Warto wspomnieć o dużym sukcesie jednej z klubowiczek dziecięcego klubu w Zielinie. Jej praca do książki *BezNudna wyspa* autorstwa Agnieszki Frączek została uznana najlepszą recenzją listopada w kategorii Recenzja rysowana w konkursie organizowanym przez Instytut Książki.

Najlepsza recenzja rysowana w listopadzie 2020, w konkursie organizowanym przez Instytut Książki

Tak więc oceniając ubiegły rok, nie można go uznać za całkowicie stracony mimo niesprzyjających okoliczności. Wręcz przeciwnie – wiele się działo i wiele udało się zrealizować. A jak będzie w 2021?

W ramach szkoleń zaplanowane zostały następujące wykłady:

„Literatura hiszpańsko- i portugalskojęzyczna”, który poprowadzi dr Tomasz Pindel, wykładowca na Wydziale Filologii Hiszpańskiej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie;

„Książki obrazkowe dla dzieci: od zagranicznej klasyki do współczesnych polskich mistrzów”, który wygłosi dr Michał Zając, pracownik Katedry Badań nad Bibliotekami i Innymi Instytucjami Kultury Uniwersytetu Warszawskiego;

„Polski kryminał od czasów PRL do współczesności”, który przybliży nam Ryszard Ćwirlej – uznany autor kryminałów i wykładowca;

„Dlaczego warto zainteresować się mangą?”, na pytanie które odpowie Magdalena Sawicka, kierownik regionalny sieci sklepów stacjonarnych Yatta.pl.

Dla uczczenia XV-lecia działalności Dyskusyjnych Klubów Książki w Polsce, opolskie kluby napiszą wspólnie opowiadanie w odcinkach. Jeden klub – jeden fragment. Podany będzie tylko początek akcji rozgrywającej się w trakcie spotkania DKK! Dokąd naszych twórców zaprowadzi wyobraźnia? To okaże się pod koniec roku. Całe opowiadanie zostanie wydane w formie książeczki, a ilustracje do niej narysują najmłodszy klubowicze. Do wspólnej literackiej zabawy postaramy się zaprosić pisarzy cenionych i poczytnych w opolskich Dyskusyjnych Klubach Książki.

Duże zainteresowanie naszą ubiegłoroczną zabawą fotograficzno-książkową zrodziło nowy, pokrewny pomysł. Zadaniem w konkursie „Książka w kadrze zapisana” będzie wykonanie zdjęcia obrazującego tytuł dowolnej książki. Uczestniczyć w nim będą mogli wszyscy klubowicze bez ograniczeń wiekowych. Przy ocenie prac jury skupi się głównie na kreatywności i poczuciu humoru.

Z szacownego grona pisarzy – jeżeli nic nie stanie na przeszkodzie – kluby odwiedzą m.in. Edyta Świątek, Jakub Szamałek, Olga Rudnicka, Marcin Pałasz, Elżbieta Piątkowska, Barbara Kosmowska i Jolanta Kosowska.

To w skrótowym przeglądzie zaplanowane na rok bieżący inicjatywy. Wierzę mocno, iż wszystkie uda się zrealizować. A jak będzie? Podsumujemy w tym miejscu, w podobnym artykule już... za rok. Jedno jest pewne – przyjacielskie relacje jakie panują w niejednym „Dekaku”, nie znikną tak szybko. Przetrwają restrykcje, przetrwają pandemię i dadzą o sobie znać już pierwszego dnia, kiedy tylko nadarzy się okazja do spotkania i dyskusji o przeczytanych lekturach.

KULTURA: LITERATURA • KSIĄŻKA • CZASOPISMIENICTWO

Łukasz Brudnik

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

„Mam taką zasadę, że piszę takie książki, jakie sama chciałabym przeczytać” - rozmowa z Magdaleną Majcher

Łukasz Brudnik: Pozwolę sobie zaryzykować stwierdzenie, że jedną z cech współczesnej literatury obyczajowej w Polsce jest duża częstotliwość ukazywania się jej nowych tytułów. Wielu pisarzy uprawiających ten gatunek wydaje nawet po kilka książek w roku. Czy przyczyny takiego trendu należy według Pani upatrywać w wysokim poziomie konkurencji, która sprawia, że autor nie chcąc wypaść z łask czytelnika, zmuszony jest do ciągłego pisania i wydawania kolejnych publikacji?

Magdalena Majcher: Rynek wydawniczy w Polsce jest nasycony. Nowym autorom trudno jest się wybić, przez co ginie wiele dobrych książek, które nie mają szansy zostać zauważone. Oczywiście, są tacy autorzy, których powieści sprzedają się tak rewelacyjnie, że mogą pozwolić sobie na wydawanie jednej książki na rok, ale znam kilka takich nazwisk. Pisarstwo to też praca, z której żyjemy i która pozwala nam na opłacanie rachunków i utrzymanie się. Jeśli więc chcemy być pełnoetatowymi pisarzami, musimy wydawać kilka tytułów w roku. Jest też druga opcja – pisać hobbystycznie i pracować w innym zawodzie. To jest spore obciążenie, bo z jednej strony – pisarstwo to zawód jak każdy inny, a z drugiej – to praca twórcza, której powodzenie zależy od wielu czynników. Poza tym w środowisku panuje przekonanie, że jedna książka na półrocze to minimum, żeby czytelnicy nie zapomnieli. Ja nie czuję się zmuszona do pisania, lubię to, co robię i dzięki temu, że to moje jedyne źródło utrzymania, mogę poświęcić mu dużo czasu, ale jednak konsekwentnie zmierzam w kierunku takiej swobody tworzenia.

Jest Pani zarówno autorką wydającą po kilka książek w roku, jak i prywatnie żoną oraz matką. Jak udaje się Pani połączyć te wszystkie role? Skąd Pani bierze na to wszystko czas?

Piszę od poniedziałku do piątku, od dziewiątej do czternastej, kiedy moje dzieci są w przedszkolu i szkole. Oczywiście, pandemia nieco zweryfikowała ten tryb pracy, ale na szczęście starszy syn doskonale radzi sobie ze zdalną nauką. Jest w pełni samodzielny, dzięki czemu mogę pisać, kiedy on ma lekcje. Staram się nie pracować popołudniami i w weekendy, choć czasem goni mnie termin oddania tekstu i jednak muszę przysiąść nad książką w wolne dni. Na szczęście, ma to miejsce niezwykle rzadko i popołudnia oraz weekendy mogę poświęcić rodzinie.

Pisze Pani opowiadania, książki jednotomowe oraz cykle. W jakiej formie czuje się Pani najlepiej?

To trudne pytanie, ponieważ z reguły najbardziej lubię pracować nad książkami jednotomowymi, ale bardzo dobrze wspominam też pracę choćby nad trzyczęściową „Sagą nadmorską”. Tak naprawdę wiele zależy od mojego nastroju, tematu, który biorę na warsztat czy założenia, z jakim podchodzę do pracy. Jedno jest pewne – najsłabiej czuję się w krótkich formach, czyli w opowiadaniach publikowanych w antologiach. Mam wrażenie, że brakuje tam miejsca na dokładne zgłębienie tematu.

W powieści *W cieniu tamtych dni* padają słowa „Miłość – czy bywa niewłaściwa? Zdecydowanie więcej szkody może wyrządzić jej brak”. Tymczasem nieraz pokazuje Pani, że miłość może też ranić i że czasami jednak lepiej, aby jej nie było. Która teza zatem jest Pani osobiście bliższa?

Należy odróżnić moich bohaterów od mojej osoby. Wielu czytelników identyfikuje pisarza ze stworzonymi przez niego postaciami, sama się zresztą na tym łapię, czytając książki moich koleżanek czy kolegów po fachu. Oczywiście, nie da się uniknąć przenikania pewnych cech z rzeczywistości na karty powieści. Ostatnio złapałam się na tym, że niemal wszystkie moje bohaterki dobrze się czują za kierownicą i lubią prowadzić samochód, co zdecydowanie odziedziczyły po mnie. W większości są silnymi, przebojowymi kobietami, tak jak ja. Ale wracając do pytania – lepiej, żeby miłość była, niż jej nie było, to oczywiste. Rani nie sama miłość, ale porzucenie, utrata, brak zrozumienia, i tak dalej. Sama miłość jest pięknym uczuciem.

Akcja *W cieniu tamtych dni* w większość rozgrywa się w Warszawie w 1944 roku. Skąd pomysł, aby historię osadzić na tle Powstania Warszawskiego?

Niemal od zawsze interesowałam się historią, szczególnie tą najnowszą. Zdawałam rozszerzoną maturę z historii i dość poważnie zastanawiałam się nad tym kierunkiem studiów. Zrezygnowałam, bo musiałabym też szczegółowo zgłębiać historię starożytną, za którą nie przepadałam, ale pasja pozostała. Mam taką zasadę, że piszę takie książki, jakie sama chciałabym przeczytać i cieszy mnie to, że jest tylu czytelników, którzy chcą czytać to samo, co ja.

***Życie oparte na kłamstwach* to z kolei historia małżeństwa, w którym jedna ze stron okazuje się homoseksualna. Biorąc pod uwagę, jakie kontrowersje wywołuje w Polsce temat odmienności seksualnej, bardzo łatwo wskazać winnego wszystkich niepowodzeń w takim związku. Tymczasem nie dość, że nie ocenia Pani nikogo, to jeszcze pokazuje problemy, z jakimi muszą się zmagać obydwie strony. Jak długo przygotowywała się Pani do napisania tej książki i czy zetknęła się Pani – jeśli wolno zapytać – z podobną historią, a może to tylko fikcja literacka?**

Wychodzę z założenia, że nie mam prawa oceniać drugiego człowieka, bo nie założyłam jego butów i nie przeszłam tą samą ścieżką, co on. Tę samą zasadę stosuje wobec moich bohaterów. Moim zadaniem jest zbudowanie portretów psychologicznych, zapoznanie się z tematyką, zrozumienie jej i zbudowanie ciekawej opowieści, ale nie ocenianie. *Życie oparte na kłamstwach* to historia homoseksualisty, który żyje w związku małżeńskim z kobietą. Kiedy wybrałam sobie temat, wydawało mi się, że zamierzam pisać o czymś egzotycznym, rzadko spotykanym. Niestety, według badań nawet co czwarty gej żeni się i zakłada rodzinę z kobietą, a przecież statystyki mogą być zakłamane. Ci mężczyźni ukrywają swoją prawdziwą naturę, dlaczego więc mieliby się do niej przyznać nawet w anonimowym badaniu? Żony są dla nich swego rodzaju parawanem. Cierpią obie strony, ale trudno jest tu wskazać jednoznacznie, kto jest winny. Przecież ci mężczyźni nie ożenili się z kaprysu, borykali się z nieakceptacją, może wyśmiewaniem, atakami, szyderstwami. Homoseksualiści na co dzień spotykają się z przejawami braku tolerancji. Chciałam namówić jakiegoś mężczyznę na rozmowę, ponieważ w sieci znalazłam sporo tego typu wyznań, ale autorzy tych wypowiedzi odmówili albo w ogóle nie odpisali.

Książka *Mocna więź* oparta została na prawdziwych wydarzeniach. Co szczególnego miała w sobie historia zabójstwa Anny Garskiej, że zainspirowała Panią aż do napisania powieści na jej podstawie?

Przede wszystkim – wydarzyła się na „moim podwórku”, w Czeladzi, gdzie się urodziłam i wychowałam. Kiedy Ania zginęła, mieszkałam kilkaset metrów od bloku, w którym mieszkała. Z punktu widzenia twórcy – ale nie tylko, bo wiem, że ta sprawa interesowała prawników i kryminologów – te wydarzenia są na tyle ciekawe, że warto o nich opowiedzieć. Doprowadzono do skazania winnego mimo braku ciała i narzędzia zbrodni. Takich procesów, z takim wyrokiem w Polsce było niewiele, dwa czy trzy. Tutaj zabił policjant, człowiek inteligentny, wykształcony, dobrze funkcjonujący w społeczeństwie.

Podczas pracy nad *Mocną więzią* kontaktowała się Pani z najbliższymi Anny Garskiej. Jak duży mieli oni wpływ na ostateczny kształt powieści?

Współpracowałam głównie z mamą Ani, Michaliną. W żaden sposób nie narzucała mi kierunku, w którym mam podążać. Oddała mi swoją opowieść, zaufała mi i czekała na końcowe rezultaty. Dla mnie to była współpraca idealna. Oczywiście, kiedy skończyłam książkę, od razu przesałam maszynopis do Michaliny, aby go zaakceptowała lub zaproponowała poprawki. Nic jednak nie musiałam zmieniać, bo książka się spodobała.

Czy *Mocna więź* stanowi zapowiedź co do kierunku, w jakim Pani jako autorka zamierza podążać?

Tak, ale nie zamierzam całkowicie zrezygnować z fikcji literackiej.

W Pani książkach zauważyć można dużą dbałość o najdrobniejsze szczegóły. Ile pracy wkłada Pani w research? I czy zawsze pochłania on podobną część całego procesu tworzenia?

Ten etap, kiedy zbieram materiały i obmyślam fabułę, zawsze trwa o wiele dłużej niż samo spisanie historii. Oczywiście, wszystko zależy od tematu, bo przy takich książkach jak *Najważniejszy czy Port nad zatoką*, czyli klasycznych obyczajówkach, mam trochę inne zadanie niż przy powieściach historycznych lub utworach w stylu wspomnianej już *Mocnej więzi*, w której opisałam prawdziwe wydarzenia. W przypadku *Mocnej więzi* zbieranie

materiałów zajęło mi dziewięć miesięcy, a przy niektórych książkach wystarczyło, że doczytałam coś w sieci czy przeczytałam jedną lub dwie publikacje omawiające dany temat.

Czy może Pani zdradzić, o czym będzie kolejna książka? Czy jakiś temat leży już na pisarskim warsztatcie?

Powieść, którą niedawno oddałam do wydawnictwa, to historia dwóch sióstr rozdzielonych przez złe decyzje i brak dialogu. W tej książce biorę na warsztat również przestępstwa skarbowe i siłę rażenia kłamstw. To pierwsza część dylogii kołobrzesckiej, jak na własne potrzeby nazywam ten utwór. Zaczynam też zbierać materiały do kolejnej, po Mocnej więzi, książki opartej na faktach. Opowiem w niej o kolejnej głośnej zbrodni.

Dziękuję za rozmowę.

Ja również dziękuję.

[25.03.2021 r.]

Magdalena Majcher autorka popularnych powieści obyczajowych z mocno zarysowanym tłem społecznym.

Absolwentka filologii angielskiej tłumaczeniowej z językiem hiszpańskim. Napisała ponad dwadzieścia pięć książek m.in.:

Mocna więź (2021),

Życie oparte na kłamstwach (2020),

Prawda przychodzi nieproszona (2020),

Obcy powiew wiatru (2019),

Jeszcze jeden uśmiech (2019),

W cieniu tamtych dni (2018),

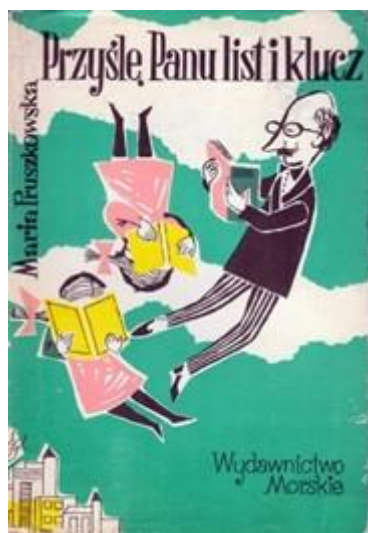
Stan nie! Błogosławiony (2017),

Matka mojej córki (2017).

Jolanta Zakrawacz
Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Drugie życie książki...

Pruszkowska Maria, *Przyślę Panu list i klucz*, wyd. 1, Gdynia: Wydawnictwo Morskie Gdynia, 1959. (wyd. 2 w 1972 r., wyd. 3 w 2009 r.)

Cudowna podróż w krainę książek i moli książkowych. Autorka dedykowała ją właśnie maniakom czytania. Dawno nie czytałam tak relaksującej książki o książkach i lekturze.

Pruszkowska opowiada historię rodziny w przedwojennej Warszawie, której najważniejszą częścią życia jest czytanie książek. Rodzina jest czteroosobowa: ojciec – fanatyk czytania, matka – wciągnięta nieco później w nałóg oraz dwie córki Alina i Zosia – od małego nałogowe czytelniczki. „Cóż bowiem można sobie wyobrazić lepszego w dzieciństwie, niż nieposkromiona rodzinna mania czytania? Tylko matka była w domu »mniejszością narodową«” (str. 13), ale i to się zmieniło z czasem.

Narracja prowadzona jest z punktu widzenia młodszej córki Zosi. Najpierw małej dziewczynki, a później dorastającej panienki na wydaniu. Poznajemy także prawdziwe postacie takie jak Boy-Żeleński, czytamy fragmenty jego esejów, przechadzamy się po warszawskich parkach i pijemy herbatki w uroczych kawiarniach. Oprócz zabawnych przygód zwariowanej rodzinie, książka naszpikowana jest cytatami i tytułami ze światowej literatury. Oto jeden z nich, który mnie zauroczył „Są książki, które się czyta. Są książki, które się pochłania. Są książki, które pochłaniają czytającego.”

Spędziłam bardzo przyjemny czas nad lekkim piórem autorki, z uśmiechem na twarzy wywołanym przez zabawne zbiegi okoliczności i nieporozumienia wokół książek, byłam obserwatorką perypetii miłosnych młodych panienek oraz otrzymałam przegląd zapomnianych już przeze mnie tytułów i fragmentów niegdyś lubianych i kultowych publikacji.

Co prawda książeczka skierowana jest do nieco młodszej części czytelników, ale każdy, kto kocha czytać, odbędzie cudowną podróż w czasie z nieodłączną książką w tle. Polecam.

Maria Pruszkowska urodziła się w Częstochowie. Była córką Gustawa Teofila Pruszkowskiego, pochodzącego z rodziny ziemiańskiej, urzędnika Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Z rodzicami przeprowadziła się do Warszawy, gdzie uczęszczała do Gimnazjum im. M. Konopnickiej i gdzie w 1930 zdała maturę. Kilka lat uczyła się w szkole tańca Tacjanny Wysockiej. W 1930 r. rozpoczęła pracę w magistracie m. st. Warszawy jako urzędniczka. Ukończyła studium społeczno-oświatowe Wolnej Wszechnicy Polskiej. W 1932 r. studiowała przez jeden semestr w Wyższej Szkole Dziennikarskiej. W 1934 r. wyszła za mąż za Witolda Karwowskiego, małżeństwo to zakończyło się rozwodem w 1936 r.. Była szeregowym Ochotniczej Straży Pożarnej. Podczas wojny Pruszkowska brała udział w Powstaniu Warszawskim, była w obozie pracy. W 1945 r. trafiła do Tczewa, a w 1950 r. do Sopotu, gdzie mieszkała najpierw przy ul. Abrahama, a następnie przy ul. Morskiej 7. Pracowała jako urzędniczka w dziale opieki społecznej i w referacie kultury Zarządu Miejskiego do 1952 r., potem w Państwowej Szkole Sztuk Plastycznych. Wreszcie, poważnie chora na reumatyzm, przeszła na rentę. Została pochowana na cmentarzu katolickim w Sopocie.

Twórczość:

Debiutowała w 1957 r. w "Głosie Wybrzeża" (nr 311) opowiadaniem *Cała załoga na pokład*. Jej pierwszą

powieść *Przyślę panu list i klucz* wydało w 1959 r. Wydawnictwo Morskie.

Cykl *Przyślę panu list i klucz*:

Przyślę panu list i klucz (1959)

Życie nie jest romansem, ale... (1964)

Piękne dni Aranjezu (1962)

Inne:

O dwóch Wikingach i jednej Wikingowej (1961)

7 babek 1 dziadek (1969)

Wspólnie z Zofią Krippendorf:

Głowy nie od parady (1964)

Kapitanówna

Źródło życiorysu: pl.wikipedia.org/wiki/Maria_Pruszkowska

Damian Drzazga

Dział Wspomagania Procesów Bibliotecznych WBP w Opolu

Kornelia Stobrawa, Jolanta Zakrawacz

Dział Instrukcyjno-Metodyczny WBP w Opolu

Na regale Przegląd nowości wydawniczych

Regał: albumy

Secesja w architekturze Wrocławia = Architektur des Jugendstils in Wrocław = Art Nouveau architecture in Wrocław / Leszek Szurkowski, Barbara Banaś ; [tł. na ang. Małgorzata Moźdzysłowska-Nawotka, tł. na niem. Iwona Bigos, Magdalena Ziomek-Beims]. Wrocław : Wydawnictwo Co-Libros, 2009. - 287, [1] s. : il. (w tym kolor.) ; 28 cm.

Secesja była zjawiskiem krótkotrwałym, ale pozostawiła po sobie trwały ślad w sztuce i architekturze. W jednych miastach nurt ten przyjął się lepiej, czego przykładami mogą być Wiedeń, Monachium czy Lwów, w innych z nieco mniejszym entuzjazmem, jak np. w Krakowie.

Książka Leszka Szurkowskiego i Barbary Banaś dotyczy architektury Wrocławia. Jak podkreślają jednak sami autorzy, art nouveau w historii Wrocławia to bardzo krótki epizod. Na wstępie czytelnik poznaje historię miasta przełomu wieków XIX i XX. Autorzy opisują powstające wtedy budynki, przybliżają sylwetki architektów oraz samych właścicieli poszczególnych kamienic i willi. Na wybranych przykładach pokazują także charakterystyczne, często spotykane w secesyjnej architekturze elementy dekoracji. Warto tu zwrócić uwagę na bogatą i świetnie wykonaną dokumentację fotograficzną oraz jej dalszą obróbkę wykonaną przez grafika.

Zdjęcia architektonicznych detali, często trudnych do zauważenia z poziomu ulicy, w książce prezentowane są na dużym zbliżeniu, bez zbędnych elementów tła. Fotografie są bardzo ostre, precyzyjne, skupione na konkretnych punktach prezentowanego budynku. Tworzy to wspaniałe album, który nie jest przeładowany treścią, ale historię architektury tego okresu przedstawia w bardzo przyjazny i przejrzysty sposób.

W dalszej części książki autorzy skupiają się na wyznaczeniu swojego rodzaju tras turystycznych, po których będzie mógł wędrować czytelnik. Dzielą oni miasto na dzielnice, które w kolejnych rozdziałach szczegółowo przedstawiają. Od tego momentu do zapoznania się jest ponad 200 stron treści, zdjęć, historii i przede wszystkim secesyjnego piękna. Na tym etapie mogę już tylko zachęcić czytelnika do spaceru i poznania osobiście piękna budynków opisywanych przez autorów. Nie są to przestrzenie zamknięte czy niedostępne wnętrza ukryte za murami instytucji i prywatnych mieszkań. Miejsca te są na wyciągnięcie ręki, myślę, że wrocławianie mijają je nieraz w drodze do pracy lub sklepu. Turyści często skupieni są w obrębie Starego Miasta i mam wrażenie, że w dzielnice wytyczone przez autorów mało kto z przyjezdnych zagląda. Aby nie być gołosłownym, wybrałem się na taki spacer i był on absolutną przyjemnością, poniżej kilka zdjęć moich ulubionych punktów na mapie wrocławskiej secesji.

Świdnicka 37 / Podwale 37 (Fot. D. Drzazga)

Świętego Antoniego 40 (Fot. D. Drzazga)

Za jeden z najpiękniejszych obiektów uważam także były dom handlowy braci Barasch, czyli obecny Feniks, który znajduje się w samym rynku, choć zachwyca mnie on swoją pierwotną formą, sprzed przebudowy w latach 20. XX wieku.

Mój spacer miał miejsce przed powstaniem książki autorstwa Leszka Szurkowskiego i Barbary Banaś, jednak po zapoznaniu się z jej treścią stwierdziłem, że z moją (dość chaotycznie wytyczoną) trasą pokrył się praktycznie każdy adres. Autorzy zebrali wszystko w bardzo przystępną i dobrze zaprezentowaną całość tak, by przyjemnie było spacerować, oglądać i zgłębiać wiedzę.

Bogactwo secesyjnych zdobień skłania do zatrzymania się i wnikliwego przeanalizowania fantazyjnych stworów, wijących się roślin i „obserwujących” nas z góry kamiennych twarzy. Każda budowla jest inna i, przystając na chwilę, można odkryć kolejne ciekawe maskarony i inne elementy dekoracyjne. Secesyjne budynki mają też często bardzo ciekawą bryłę, co pozwala oglądać je z każdej strony nieco inaczej, szczególnie jeśli są to wille lub samotnie stojące gmachy, niewciśnięte w gęstą, kamieniczną zabudowę.

Rzeźnicza 32/33 (Fot. D. Drzazga)

Świętokrzyska 53/57 / Bolesława Prusa 5 (Fot. D. Drzazga)

Secesja w architekturze jest bardzo plastyczna, indywidualna i wbrew pozorom niepowtarzalna, mimo wykorzystywania podobnych elementów, jak liście kasztanowca, słoneczniki czy ludzkie twarze. Inne style architektoniczne, jak np. neogotyck czy renesans, czyta się według mnie w sposób zupełnie odmienny. Proste gzymsy, geometryczne dodatki, boniowania, pilastry, nawet fantazyjne ślimacznice są często piękne, ale w moim odczuciu nieme. Całość budowli odbiera się według mnie wtedy inaczej, bardziej syntetycznie, według jakiegoś konkretnego planu i założenia. W przypadku architektury secesyjnej schemat ten jest, mam wrażenie, konsekwentnie i specjalnie łamany, na fasadach kamienic odbywają się często całe scenki rodzajowe, pod balkonem płyną roślinne wici, a za rogiem na ścianie wyłania się zajmująca dwa piętra płycina przedstawiająca półnagą kobietę śmiejącą się z lub do oglądającego. Niezwykle ujmuję mnie to, że styl ten jest tak nieoczywisty, w jakiś sposób nieujarzmiony i spontaniczny.

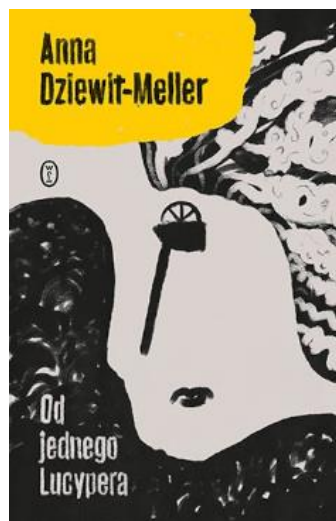

Dom handlowy braci Barasch Fot.: pl.wikipedia.org/wiki/Spółdzielczy_Dom_Handlowy_„Feniks”_we_Wrocławiu (dostęp 9.02.2021)

W książce Leszka Szurkowskiego i Barbary Banaś wszystkie tak lubiane przeze mnie elementy składowe secesji są pięknie wyeksponowane i wsparte konkretnie opisaną historią. Warto też zwrócić uwagę, że równoległe do tekstu w języku polskim na każdej stronie jest tłumaczenie na języki angielski i niemiecki. Co czyni tę pozycję przystępną dla naszych przyjaciół i gości z zagranicy oraz ma znaczenie dla promocji turystyki we Wrocławiu. Jest to książka, którą każdy miłośnik secesji przeczytać zdecydowanie powinien, nawet jeśli nie wybiera się do stolicy Dolnego Śląska.

Regał: powieść historyczna

Od Jednego Lucypera / Anna Dziewit-Meller ; Kraków: Wydawnictwo Literackie 2020. - 299, [2] strony ; 20 cm.

Tam, gdzie powietrze osadza się czarnym pyłem na białych, krochmalonych koszulach, gdzie od czasu do czasu wstrząs ziemi informuje, że ktoś dziś nie wróci do domu, mieszkają kobiety piękne, o ponętnych krągłościach, a przede wszystkim silne – kobiety z Górnego Śląska. Swą miłość i oddanie wyrażają, czekając na męża z ciepłym obiadem, w czystym domu, ze schludnie ubranymi dziećmi. Potrafią zadbać o rodzinę po ciężkiej pracy, nieraz nawet tej tam na dole, w kopalni. One nie nurzają się w niepotrzebnych emocjach, nastrojach, nie zadają zbyt wielu pytań... Czy panowie już się rozmarzyli?

Ich troska zawiera się w dwóch słowach wypowiedzianych na powitanie męża, gdy ten

wraca z pracy, gdzie codziennie naraża życie - „jes żeś” i liczy jedynie na krótkie „jes zech”. Nie ma też po stracie dziecka – Bóg dał, Bóg wziął. Nie wspomina się siostry, która wczoraj była, a dzisiaj już jej nie ma. To wszystko kosztuje zbyt dużo sił, a siły są im potrzebne do pracy w zakładzie czy kopalni, gotowania, prania, sprzątnięcia... Tak wypracowany system przetrwania tamtych trudnych czasów wojny, później Polski Ludowej, jest przekazywany córkom z pokolenia na pokolenie, aż po dziś.

Więc dlaczego przy kobiecie idealnej, pięknej, twardej mężczyźni gasną i znikają? Co poszło nie tak? Czego zabrakło?

Czy w ciężkich, reżimowych czasach duma i milczenie są siłą, która może ratować? Czy dziś, w czasach lżejszych, ale bardziej skomplikowanych siła ta pozwoli przetrwać? A może w tej sile jest jakaś słabość? Może gdzieś po drodze zgubiono klucz, który otwiera drzwi, gdy stoi się przy ścianie? Jeśli tak, to czy dziewczynie ze Śląska starczy dziś odwagi, by podnieść go, pchnąć te od dawna zapomniane drzwi i zrobić krok do przodu?

Dostałam tę książkę do ręki, ze słowami „Świetna książka. Nie lubię jej, ale chcę z tobą o niej porozmawiać”. O tej książce można rozmawiać i to burzliwie.

Regał: literatura piękna

Bębny Nocy. Studium / Jergović Miljenko tłum. Magdalena Petryńska, Wrocław: Wydawnictwo Książkowe Klimaty, 2019.

Bębny nocy to książka o książce *Dzienniki Sarajewskich nocy*. Autor Miljenko Jergović przedstawił w niej studium fikcyjnej postaci – Josipa Gubernika urodzonego w Wiedniu w 1888 r., z ojca Słoweńca, miejskiego notariusza i matki Chorwatki, utalentowanej skrzypaczki, a całość na tle wydarzeń historycznych w latach 1914-1919. W życiu dorosłym Josip Gubernik jest leśnikiem zafascynowanym szczególnie jednym gatunkiem drzewa – klonem jaworem. To jego dziecięce marzenie, aby właśnie z takiego drewna zrobić dla matki skrzypce. Marzenie to dorastało i zmieniało się, tak jak zmieniał się Josip.

Niezwykłe drzewo klon jawor rośnie od Pirenejów na zachodzie, przez Francję, Bośnię, aż do Kaukazu. Dlatego też bohater przyjeżdża do Sarejewa w dniu 12 czerwca 1914 roku, aby poddać je badaniu przyrodniczemu. Już podczas podróży młody leśnik prowadzi dziennik znany jako *Dzienniki Sarejewskich nocy*. Zapisuje w nim wrażenia z podróży, pobyt w Sarajewie, postawę wobec mieszkańców, która zmienia się z upływającym czasem. Zostaje zakwaterowany u wdowy po Żydzie Abrahamie, nazywaną Sinjora przez Gubernika. Mieszka ona z córką uważaną przez miejscowych za wariatkę, którą później on sam obserwował i obszernie opisywał w pamiętniku „... *Dzienniki Sarejewskich nocy* w dzisiejszych czasach mogłyby zostać odczytane także jako prowadzony przez cztery lata Wielkiej Wojny niezwykle precyzyjny dziennik zachowań osoby z zaburzeniem autystycznym, w tradycyjnym żydowskim domu w jednej sarajewskich dzielnic, której dynamika społeczna wzbudza niepokój nawet w osobie absolutnie stabilnej...” (str. 114).

Za sprawą pamiętników, oprócz zmieniającej się sytuacji politycznej oraz poglądów autora i mieszkańców, poznajemy osoby ważne dla codzienności Gubernika. Odwiedzamy między innymi pucybuta, miejscowego fryzjera lub warzywniak w Słodkim Kąciuku. „... Ale pod koniec pierwszego roku wojny nieporozumienia między Gubernikiem i jego fryzjerem ustały. Fredi pozostał taki sam, a Gubernik się zadomowił i całkiem dostosował do Sarejewa. Przywykł do języka čaršii i sam prawie zaczął tak mówić. Był świadom zmiany, lecz z radością się jej poddał, pozwolił się nieść powolnej i mętnej rzece czasu...” (str. 70)

Można teraz zadać pytanie, po co tracić czas na *Bębny nocy*? I w jakim celu autor napisał książkę o książce? Dla

mnie odpowiedź brzmi tak: aby poznać twórczość jednego z najwybitniejszych współczesnych pisarzy chorwackich, laureata wielu bośniackich i chorwackich nagród literackich, poznać historię magicznego i jednocześnie zwyczajnego miejsca, stanąć obok ówczesnych żydów, muzułmanów, prawosławnych i katolików. Zobaczyć wynikające z sąsiedzkiego zamieszkania konflikty, napięcia i przyjmowane zgody. A przede wszystkim lektura *Bębnów nocy* była dla mnie ucztą literacką. Gorąco polecam.

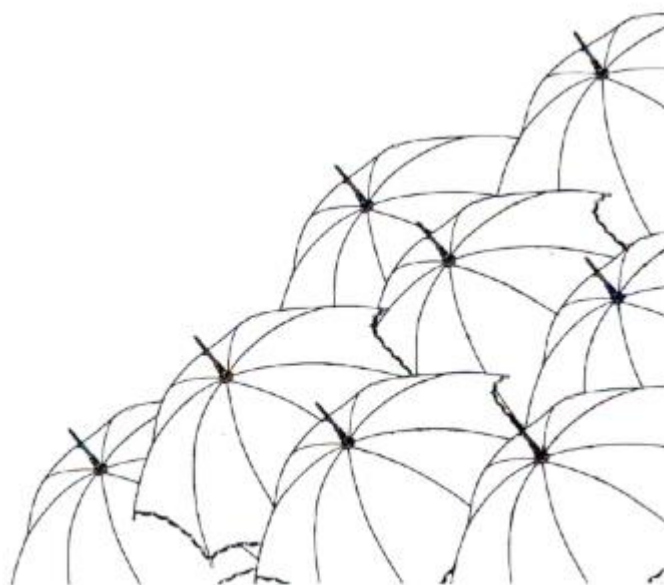
Aleksandra Okulus
Dział Udostępniania Zbiorów WBP w Opolu

Nowości prasowe Czytelni WBP Opole „Silne. Aperiodyk społeczny”

„Wówczas Annika, z drżącymi ze strachu nogami, wdrapała się znów na drzewo, a Pippi pomogła jej na ostatnim, najtrudniejszym odcinku wspinaczki. Cofnęła się jednak, gdy ujrzała jak ciemno jest wewnątrz pnia. Lecz Pippi trzymała ją za rękę, aby dodać jej odwagi.”¹

SILNE.
Aperiodyk społeczny

1/2020

Sięgając po wydawane od przeszło roku przez „Stowarzyszenie Łódzkie Dziewuchy Dziewuchom” czasopismo feministyczne „Silne”, warto porządnie zrewidować wygodne schematy poznawcze, myślowe szablony, „ograne” klisze i stereotypy. Motyw przewodni trzech numerów pisma, które ukazały się dotychczas stanowi „siła kobiet”². I – jeśli trzymać się wspomnianych schematów, szablonów, klisz i stereotypów – można by pomyśleć, że w czasopiśmie zagadnienie to ukazane jest przez pryzmat „supermocy” którejs z „feministycznych ikon”, „fantastycznych” siłaczek oraz idealnych „wonderwomen”, które, jak malowniczo zobrazowała rzecz Sylwia Chutnik, „z pelerynami, [ratują] świat od zagłady”³. Nam w w pierwszej chwili machinalnie nasunęło się na myśl oczywiste skojarzenie z „omnipotencją” Pippi Långstrump – „najsilniejszej dziewczynki na świecie”, która, jak pamiętamy, potrafiła między innymi unieść na rękach konia, zdjąć ze swej szyi boa-dusiciela, błyskawicznie rozprawić się z bandą miejscowych chuliganów i położyć na łopatki tęgiego siłacza w cyrku. Nadludzka wszechmoc tej skądinąd sympatycznej i w gruncie rzeczy dobrotliwej bohaterki, która „potrafi wszystko” i „zawsze daje sobie radę” mogła jednak „wpędzić w kompleksy”⁴ nie tylko chłopaków, ale także inne dziewczyny. Przykładem niech

będzie „strachliwa z natury” Annika – wierna towarzyska wszystkich „szaleństw” Pippi, tyleż swoją przyjaciółką zafascynowana, co (nie raz i nie dwa) przerażona. Zawsze wydawało nam się, że bardziej autentyczna jest właśnie siostra Tommy’ego – słaba, krucha, uwięziona w świecie narzuconych jej z góry norm i konwenansów („miła i grzeczna”, „schludnie ubrana”, „nie naprzykrzająca się, gdy nie mogła postawić na swoim”⁵), a zarazem – kiedy trzeba, choć często z dużą pomocą Pippi – potrafiąca wykazać się odwagą i hartem ducha. Zaraz jednak reflektowałam się, bo „gdzieś pomiędzy słowami” kultowej opowieści Astrid Lindgren dało się przecież wyczytać, że również mocarnej Pippi zdarzają się „gorsze” momenty – chwile smutku, zwątpienia, gniewu, może nawet lęku i strachu, które celnie potrafi wychwycić nie kto inny, jak jej najlepsza przyjaciółka („Ona wydaje się taka samotna” – stwierdziła Annika, widząc, jak siedząca przy zapalanej świecy Pippi pograża się w melancholijnym rozmarzeniu⁶). Siłą obu bohaterok okazuje się więc koniec końców wzajemne wsparcie i troska, jakimi nieustannie siebie obdarowują.

I chyba o takim właśnie rodzaju siły – siły nierozzerwalnie związanej ze słabością – jest mowa w „Silnych”. To, jak pięknie określiła Iza Desperak, „siła bezsilnych”⁷ czy może raczej, by użyć sformułowania Katarzyny Szoty-Eksner, trawestującej przepiękny wiersz Adrienne Rich „siła, która pochodzi z ran”⁸, z trudnych doświadczeń, ciężkich przeżyć i traum, o których – zgodnie z luźną, otwartą i bardzo demokratyczną formułą czasopisma – napisać może każda osoba. Stworzona tym samym na łamach, ale także poza łamami aperiodyku przestrzeń intensywnego wspólnotowego doświadczenia jest jednocześnie miejscem budowania i wzmacniania poczucia siły, szczególnie w tych wszystkich chwilach, „gdy silne czują się słabsze”⁹.

Materiał fotograficzny został zamieszczony za zgodą redakcji „Silne”.

---

[1] A. Lidgren, *Pippi Pończoszanka*, przeł. Irena Szuch-Wyszomirska, Warszawa 2015, s. 76.

[2] Najdobitniej i najwyraźniej temat ten „wybrzmiewa” w numerze drugim z 2020 roku jako jego hasło przewodnie.

[3] Projekt „Jesteśmy SILNE!” (panel dyskusyjny), [w:] „Silne” nr 2/ 2020, s. 10.

[4] Wykorzystujemy tytuł artykułu Doroty Murzynowskiej, *Jak „Długa Skarpetka” wpędza chłopców w kompleksy. Pippi Pończoszanka w dyskursach kulturowych*, [w:] Przegląd Humanistyczny nr 1/2012.

[5] A. Lidgren, *Pippi Pończoszanka*, przeł. Irena Szuch-Wyszomirska, Warszawa 2015, s. 76.

[6] *Pippi na Południowym Pacyfiku*, [w:] A. Lindgren, *Przygody Pippi*, przeł. Irena Szuch-Wyszomirska, Teresa Chłapowska, Warszawa 2013, s. 306.

[7] Projekt „Jesteśmy SILNE!” (panel dyskusyjny), [w:] „Silne” nr 2/ 2020, s. 10.

[8] Projekt „Jesteśmy SILNE!” (panel dyskusyjny), [w:] „Silne” nr 2/ 2020, s. 12.

[9] Celowo nawiązujemy do tytułu zapowiedzianej na stronie facebookowej aperiodyku nowej kolumny, dedykowanej „tym kobietom, które w ostatnim czasie czują się osłabione psychicznie”, a którym mejlowego wsparcia udziela współpracująca z pismem doświadczona psycholożka, Zuzanna Korońska.

Dominika Gorgosz
dziennikarka Radia DOXA,
właścicielka sklepu internetowego z grami planszowymi graszki.pl

Kolorowe ptaki, trzepot skrzydeł i cisza rezerwatu

O tym, że gry planszowe uczą poprzez zabawę pisałam już wielokrotnie. Przeważnie jednak zwracałam uwagę na to, że rozwijają wyobraźnię, ćwiczą pamięć, ale też, że dzięki nim można podszkolić się np. z zakresu historii. Są jednak i takie gry, dzięki którym można odkryć fascynujący świat przyrody.

Od dwóch lat nie traci na popularności gra **Na skrzydłach**. Zdobyła nawet najważniejsze wyróżnienie w świecie gier, czyli nagrodę Spiel Des Jahres dla zaawansowanej gry roku 2019 (Kennerspiel des Jahres) oraz siedem nagród w plebiscycie Golden Geek organizowanym przez portal BoardGameGeek. W tej przepięknie ilustrowanej grze uczestnicy rozwijają własne rezerwaty, które są ostoją dla wielu różnorodnych gatunków ptactwa. Każdy kolejny okaz stanowi szansę na wzbogacenie naszej kolekcji, a także rozwój rezerwatu i realizację celów. Każdą kartę zdobi rysunek innego ptaka oraz krótki opis. Możemy przekonać się, jak bogaty jest to świat, a przy okazji dowiedzieć się czegoś więcej o poszczególnych gatunkach. W Polsce dostępne są także dwa duże dodatki: **Ptaki Europy** oraz **Ptaki Oceanii**, dzięki którym można lepiej poznać okazy żyjące w tych częściach świata.

Cardline: Zwierzęta to natomiast gra, w której musimy wykazać się wiedzą, ale też umiejętnością porównywania i skojarzeń. Na każdej karcie jest inne zwierzę oraz trzy cechy: długość życia, waga oraz rozmiar. Gracze starają się pozbyć swoich kart poprzez ułożenie ich w odpowiednim miejscu. Każdy z graczy po kolei wybiera jedno ze swoich zwierząt i stara się prawidłowo odgadnąć, czy jest ono większe/cieęższe/żyjące dłużej od tego na stole (kładzie je po prawej stronie karty), czy nie (umieszcza swoją kartę po lewej stronie karty na stole). Jeśli jednak się pomyli, odrzuca użytą kartę i ciągnie nową. Wygrywa ten, kto pozbędzie się kart jako pierwszy. Aby grać w Cardline: Zwierzęta, nie trzeba znać szczegółowych informacji dotyczących zwierząt, a jedynie kierować się przecuciem i własnymi podejrzeniami.

Kolejną grą, w której wykazujemy się wiedzą jest **Fauna**. Tu najważniejsze jest jednak obstawianie, gdzie dane zwierzę żyje. Otrzymujemy tylko informację, że np. na pięciu obszarach, a mamy przed sobą mapę całego świata. Kolejnymi informacjami, które też trzeba ustalić, to waga i długość, jednak to obszary zamieszkiwania sprawiają największą trudność, bo kto wie, gdzie żyje żaba rycząca?

Nie wiedzą, ale dobrymi skojarzeniami musimy się natomiast wykazać w grze **Koncept Kids: Zwierzęki**. To kooperacyjna gra, w której cała rodzina wspólnie stara się odgadnąć jak najwięcej haseł, a muszą to być skojarzenia związane ze zwierzęciem na danej karcie. Nie tylko poznamy kolejne gatunki, ale też uczymy się współpracy.

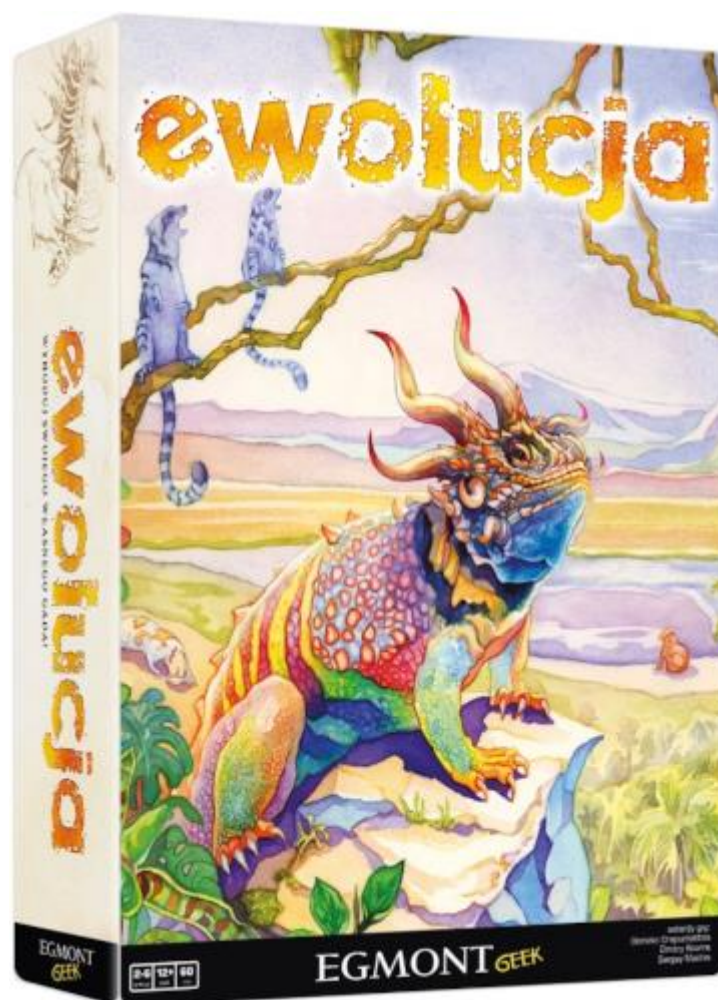

Wielki połów to z kolei gra, w której tematem przewodnim jest wyprawa na ryby. Kto pierwszy złowi 7 rybę, ten wygrywa. Na kartach mamy różne gatunki, tak więc możemy poznać np. pstrąga źródlanego, łososia clarka czy lipienia pospolitego. Co ciekawe, można również w pojedynkę wybrać się na emocjonującą wyprawę w górę rzeki. Rozgrywka jest już możliwa od jednego gracza.

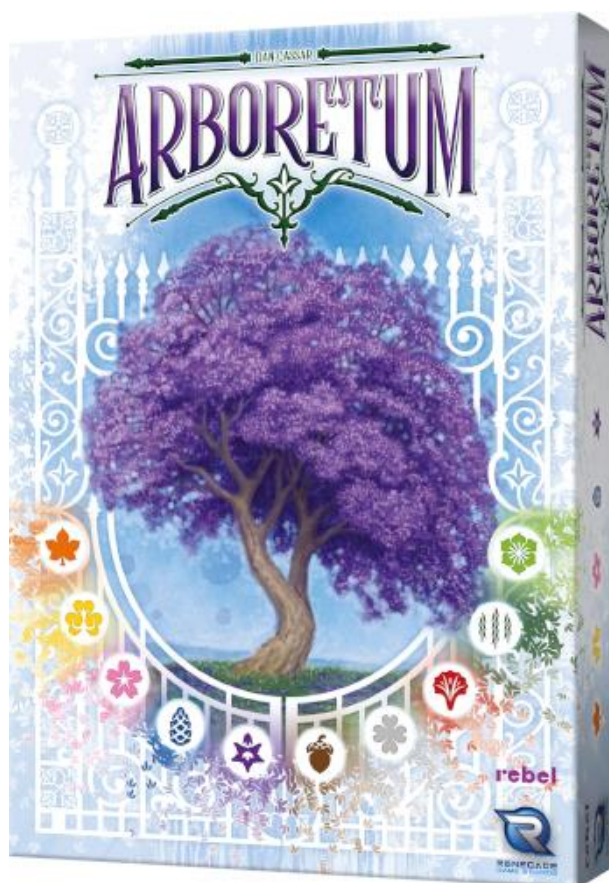

Także samej ewolucji poświęconych jest kilka planszówek. Na przykład wydawnictwo Egmont wydało grę właśnie pod tytułem –**Ewolucja**. Rozwijamy w niej różne gatunki w zmiennym ekosystemie. Trzeba się zmierzyć z brakiem pożywienia i zagrożeniem atakiem drapieżników. Żeby przetrwać, trzeba się zaadaptować do nowych warunków.

Z gry **Arboretum** natomiast poznamy fascynujący świat flory. Na kartach jest m.in. słodka wiśnia, aromatyczny dereń czy potężny dąb. Gracze wybierają karty drzew, które chcą zasadzić, a które zostawić na ręce. Tylko najlepszy architekt krajobrazu podbije serca miłośników natury. Gra polega na mądrym zarządzaniu ręką i wykładaniu kart w taki sposób, by osiągnąć jak najlepsze wyniki punktowe.

Jeżeli zatem chcecie odkryć fascynujący świat fauny i flory, koniecznie sprawdźcie polecane tytuły.

Wszystkie gry można zakupić w opolskim sklepie z grami planszowymi: Graszki.pl

Kordian Michalak
Dział Organizacyjno-Administracyjny WBP w Opolu

Kącik poezji

POPOŁUDNIE

a może by tak
spakować resztę życia
na wszelki wypadek
walizkę kupić za dużą
(koniecznie z drugim dnem)
w dobre ręce
zaadresować

w kolejce
do siebie
prawa poukładać przedwieczne
te przeciw, te za
na nowo rozważyć

pytania wyłącznie właściwe
i miejsce dla ciebie
zostawić

przed drogą się
na szczęście złudne
zaszczepić

zaszłości z przeszłości
na czas
odmroczyć
żeby wieczór jasny mieć
bezpieczny

tymczasem popołudnie
mówisz:
młodość ma swoje prawa
mówię:
miłość ma prawa wszystkie

GDZIEŚ

mieszka ze sobą
coraz częściej

coraz dalej
od bóg wie czego
coraz bardziej bóg wie gdzie

przestał się już dziwić
że nikt nie wcisnął czerwonego guzika
a syreny
tylko w bajkach

nie szuka się przecież
niezaginionych
– o zagubionych
nie wspomina się nawet w żartach

choć żarty i tak dawno przestały być
śmieszne

czas poszedł po niego
i nie wrócił

pewnie go znalazł

SKRZYDŁA

przechadzał się pustymi alejkami
chłonąc echo rozmów mieszkające między drzewami
był spokojny tak
jak spokojnym można być tylko o tej porze roku

powietrze smakowało jak kiedyś
kiedy wszystko było proste
to dobry znak
pomyślał
można powoli przymierzać skrzydła

KORDIAN MICHALAK - dziennikarz radiowy i telewizyjny, nauczyciel polonista, rzecznik prasowy, bibliotekarz, konferansjer, didżej, autor tekstów piosenek, poeta. Syn poetki i powieściopisarki, Karoliny Turkiewicz-Suchanowskiej [1939 – 2007]. Mieszka w Opolu.

Laureat wielu ogólnopolskich konkursów poetyckich. Jego wiersze wielokrotnie ukazywały się na łamach prasy krajowej i lokalnej, a także na antenie radia i telewizji. Znalazły się też w kilku poetyckich almanachach. Jest autorem tomików wierszy: "Rachunek myślenia" (krakowskie Wydawnictwo "Miniatura") i „Dreszcze” (Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. E. Smołki w Opolu).

kordianmichalak.pl

REGION

Beata Stępiak

Dział Bibliografii, Informacji i Promocji WBP w Opolu

NOWOŚCI O ŚLĄSKU OPOLSKIM – propozycje do księgozbioru podręcznego

Kobiece tajemnice Karolinki : archiwalne źródła do dziejów stroju Śląska Opolskiego / Mirosław Lenart, A. Starczewska-Wojnar. - Opole : Archiwum Państwowe w Opolu, 2020.

„Kobiece tajemnice Karolinki” to niewielki, acz wspaniały album, którego tematem jest ubiór mieszkańców Śląska Opolskiego. Dzieje śląskiego stroju ludowego są bogate, a jego typy zróżnicowane. Należy wziąć pod uwagę, że ubiór związany był z regionem, w którym występował, i pamiętać o tym, że to, co wydaje nam się dziś charakterystycznym strojem śląskim, może znacznie się różnić od tego, co faktycznie nosili dawniej ludzie z podopolskich wsi. Można powiedzieć, że wiele już zostało napisane w temacie śląskiego stroju, stworzono także wiele rycin, ilustracji, które pozwalają zwizualizować, jak on wyglądał. Jednak nic tak nie odda prawdziwego wyglądu dawnych mieszkańców Opolszczyzny, jak stare fotografie ukazujące autentyczne śląskie stroje z dawnych lat.

W publikacji zobaczymy wiele zdjęć kobiet, mężczyzn i dzieci, na których w bardzo przejrzysty sposób zostały opisane elementy ich ubioru. Jeżeli chcemy się dowiedzieć np. co to takiego: jakła, mazelonka; przyrzuć się chustom, plisowanym kieckom i eleganckim ancugom, warto sięgnąć do tego albumu.

Sekrety Opola / Olaf Pajęczkowski. - Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2020. Książka jest kolejną częścią serii „Sekrety” o polskich miastach. „Sekrety Opola” to pełna ciekawostek opowieść o mieście kryjącym wiele tajemnic i pamiętającym sporo ciekawych historii, o których nie każdy wie i nie każdy pamięta. Możemy się dowiedzieć m.in.: co było pierwsze – festiwal czy amfiteatr, na czym polegała „wojna tatralna”, jak wyglądał plan centrum Opola, o katastrofie na kolei i o tragicznym locie nad miastem... Na te i więcej pytań, które być może wcześniej nie przyszły wam do głowy, znajdziecie odpowiedzi w tej publikacji.

Książka Olafa Pajęczkowskiego to bardzo ciekawa historia miasta, opowiedziana z trochę innej perspektywy, przy tym okraszona świetnymi zdjęciami.

VARIA

W obiektywie bibliotecznym. Spotkania - wernisaże – jubileusze

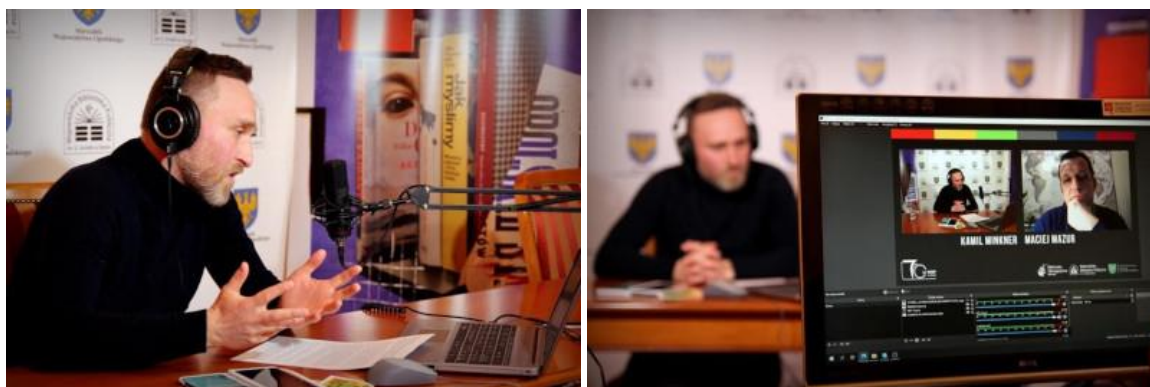
Zdjęcia ze spotkania z Jarosławem Mikołajewskim i Pawłem Smoleńskim (22.03.2021)

W dn. 22 marca odbyło się spotkanie z Jarosławem Mikołajewskim i Pawłem Smoleńskim.

Zdjęcia ze spotkania z Maciejem Mazurem (15.03.2021)

W dn. 15 marca odbył się coaching dziennikarski z Maciejem Mazurem, który poprowadził dr hab. Kamil Minkner, prof. UO.

Zdjęcia ze spotkania z Mirą Marcinów (27.02.2021)

W dn. 27 lutego naszą gościnią była Mira Marcinów, filozofka, psycholożka, laureatka Paszportów Polityki za książkę *Bezmatek*. O tym brawurowym debiucie prozatorskim z autorką rozmawiała Agnieszka Zientarska.

Zdjęcia ze spotkania z Marcinem Wroną (4.02.2021)

W dn. 4 lutego gościliśmy dziennikarza Marcina Wronę, z którym rozmawiał Grzegorz Pielak.

Zdjęcia ze spotkania z Adamem Leszczyńskim (02.02.2021)

W dn. 2 lutego rozpoczęliśmy tegoroczne spotkania autorskie. Naszym pierwszym gościem był Adam Leszczyński – historyk i socjolog, profesor Uniwersytetu SWPS, współzałożyciel portalu OKO.press, autor bestsellerowej *Ludowej historii Polski*. Spotkanie prowadził Damian Koniarek.

Więcej fotorelacji z imprez w WBP w Opolu można obejrzeć na stronie WBP w Opolu w zakładce „Galerie” www.wbp.opole.pl